

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Hišni posestniki zahtevajo zaščito po zakonu o zaščiti kmetov

S posebno uredbo naj se jim prizna zaščita pred dražbami in predčasnim izterjevanjem hipotek, kakor tudi olajša odplačevanje

Beograd, 26. avgusta r. Zadnja številka glasila Osrednje zveze hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije »Svojina« poroča, da je organizacija hišnih posestnikov na pristojnem mestu zaprosila za uvedbo zaščite hišnih posestnikov v smislu zakona o zaščiti kmetov analogno zaščiti, ki jo uživajo tudi denarni zavodi. List navaja med drugim:

Nove zgradbe so po večini obremenjene s posojili, najetimi za zgradbo odnosno za popravilo stanovanjskih poslopj. Poleg tega so znatno povečana javna bremena, zlasti davki in druge dajatve na dohodek stanovanjskih hiš. Razumljivo je, da se je vsled tega znatno zmanjšala plačilna sposobnost hišnih posestnikov, zaradi česar tudi davki vedno bolj zaostajajo. Znano je dejstvo, da so mnogi denarni zavodi prišli v težave ter bili zaradi tega prisiljeni zahtevati zaščito v smislu člena 5. odnosno 6. zakona o zaščiti kmetov. Ti zavodi si sedaj prizadevajo, da za vsako ceno dosežejo zopet mobilnost svojih plačilnih sredstev in to v svrhu med drugim odpovedujejo tudi hišnim posestnikom dovoljena hipotekarna posojila ali pa zahtevajo tako velika odplačila, da jih hišni posestniki pri zmanjšani plačilni sposobnosti nikakor ne zmorejo. Zato se vedno česče do-

gaja, da se taka posojila odpovedujejo, menice in obveznice iztožijo, kar dovede naposled do sodne dražbe. Zaradi splošnega pomanjkanja gotovine take dražbe navadno končujejo s tem, da se hiše prodajo izpod cene, tako da izkupiček ne zadostuje niti za pokritje toženih terjatev, dočim izgube hišni posestniki vse svoje imetje. V zadnjem času se je pojavilo tudi mnogo brezvestnih zasebnikov, ki dajejo posojila za horendne obresti in pod najtežjimi pogoji, kar pospešuje oduro. Zaradi tega je Zveza hišnih posestnikov zaprosila za uvedbo posebne zaščite hišnih posestnikov. V to svrhu naj bi se v smislu zakona o zaščiti kmetov izdala naslednja uredba:

§ 1. Denarni zavodi ne smejo odpovedati posojil na hišno posest, ako se obresti in dogovorjene anuitete redno plačujejo. To velja tako za one denarne zavode, ki so pod zaščito § 5. odnosno § 6. zakona o zaščiti kmetov, kakor tudi za one, ki niso zaščiteni. Prav tako velja to tudi za one zasebnike, ki so zadnja 3 leta dali posojila na hišno posest.

§ 2. Omenjeni denarni zavodi ne smejo računati za taka posojila na račun stroškov itd. večje obrestne mere, kakor dvakratni iznos obrestne mere,

ki jo ti zavodi plačujejo za svoje vloge.

§ 3. Taki zavodi so brezpogojno dolžni sprejemati na račun odplačila in obresti lastne vlohe knjižice od svojih dolžnikov, ki so hišni posestniki.

§ 4. Na zahtevo dolžnika hišnega posestnika morajo denarni zavodi brezpogojno dovoliti, da se dovoljena kratkoročna posojila (na menice, obveznice, tekoče račune itd.) pretvorijo v dolgoročno večletna odplačila.

§ 5. Če dolžniki hišni posestniki zaradi zmanjšanih dohodkov svojih poslopj ne morejo zadostiti svojim obveznostim v pogledu dogovorjenih anuitet, morajo denarni zavodi na njihovo zahtevo dovoliti znižanje dogovorjenih odplačilnih obrokov in primer o podaljšanju amortizacijske dobe sorazmerno z dejanskimi dohodki iz obremenjenih hiš, pri čemer se sme v to svrhu računati največ ena tretjina čistega dohodka.

§ 6. Predčasno se sme posojilo izterjati samo, če dolžnik hišni posestnik zaostane s plačilom dolžnih anuitet in obresti za najmanj dve leti.

Zveza hišnih posestnikov bo o tem svojem predlogu obvestila tudi vse narodne poslance in senatorje še pred prihodnjim sestankom Narod. predstavništva.

Kaj je Mussolini obljubil Dollfussu in Gömbösu

Avstrija dobi tržaško luko in svojo mornarico, Madžarom pa bo odkupil vse žito ter dal tudi razne druge ugodnosti

London, 26. avgusta. r. »Daily Mail« doznava, da je Mussolini v razgovorih z avstrijskim kancelarjem dr. Dollfussom in madžarskim ministrskim predsednikom Gömböšem obljubil Avstriji in Madžarski, če sprejmeta njegove politične načrte v pogledu Podunavja, naslednjo podporo:

1. Avstrija dobi svobodno cono v tržaški luki.
2. Avstrija naj si s podporo Italije ustanovi trgovinsko mornarico, ki bo imela svoj sedež v Trstu.
3. Avstrija koncentrira svojo zunanjo trgovino v tržaški luki.
4. Zato dovoli Italija avstrijskemu uvozu posebne ugodnosti.
5. Vsa italijanska podjetja, ki so pod državno kontrolo ali ki delajo za državo, morajo svoje potrebščine uvažati v prvi vrsti iz Avstrije.
6. Madžarski se priznajo posebne ugodnosti za uvoz v Italijo.
7. Italija se obvezuje, pokupiti ves presežek madžarskega žita, ki bi ga Madžarska ne mogla drugod prodati.

Mussolini upa, da mu bo uspelo pod

takimi pogoji pridobiti za svojo politiko tudi še kako drugo podunavsko državo (mišljena je predvsem ČSR).

Pariz, 26. avgusta. r. Vlada je imela včeraj pod predsedstvom ministrskega predsednika Daladierja sejo, na kateri so razpravljali med drugim o tem, kako bi se Francija udeležila nameravane pomorske akcije za Avstrijo. O sprejetih sklepih se je izvedelo le toliko, da bo vlada pozvala senat, naj takoj po sestanku zbornice ugodno reši njemu predloženi zakonski osnutek o uvozu avstrijskega lesa v Francijo.

Pariz, 26. avgusta. g. S poučene strani se je izvedelo, da so iz Rima izvirajoče govornice, češ, da se bo vršil v Rimu sestanek zunanjih ministrov signatarnih držav četvernega pakta zaradi nove ureditve srednje Evrope, brez prave podlage. Dasi je dana možnost takšnega sestanka, gre v tem primeru vendarle za načrt daljnje bodočnosti. Prav tako pa takšen sestanek ne bo uvod, temveč zaključek skorajšnjih pogajanj, ki se bodo vršila v Rimu z Madžarsko in Malo antanto.

Pravoslavni metropolit v Sloveniji

Ljubljana, 26. avgusta.

Te dni je posetil Slovenijo pravoslavni metropolit iz Zagreba g. Dositej, ki se je dva dni mudil med pravoslavni verniki. V Ljubljani so ga na kolodvoru sprejeli člani tukajšnje pravoslavne cerkvene občine s proto Budimirom in podpredsednikom Djinovskim na čelu. Iz Ljubljane se je metropolit odpeljal na Bled, nato pa v Bohinj, bil je pa tudi na Vršču, kjer je daroval zadušnico za vladiko Mihajlom iz Sabca ter za nesrečne ruske ujetnike, ki so tam med vojno umirali. Včeraj je bil metropolit v Begunjah, kjer je obiskal tamonje pravoslavne kazenske, nato se je pa odpeljal na Golnik, kjer je bral maso. Sredi je metropolit odpotoval v Zagreb. Slovenija mu je zelo ugajala in je obljubil, da se v oktobru vrne k nam.

K Trem faram

Ljubljana, 26. avgusta

Predlanskim so bili le redki izletniki pri Treh farah čez Gorjance na najbolj obiskanem belokranjskem žegnanju, lani jih je bilo več, ker je takrat po zaslugi ljubljanskega društva »Bela Krajina« vozil v dolenski in belokranjske kraje železniški vlak, letos pa bo gotovo prav mnogo izletnikov šlo v nedeljo k Trem faram, da zopet ožive nebroj onih lepih, pestrih vtisov, ki so jih dobili udeleženci spomladanskega fotomaterskega leta. Tudi v nedeljo bo vozil izletniški vlak čez Gorjance; od Metlike do Treh fara pa ni daleč. Janjčke bodo pekli in točili pristno, prav nič krščeno belokranjsko vino, da bo duša vsakega židane volje.

Žegnanje pri Treh farah je najznamenitejša belokranjska božja pot, katere se poleg samih Belokranjcev udeležujejo tudi Hrvati iz krajev onstran Kolpe. Narodnih noš, večinoma belih, bo zopet mnogo, da bo vsaka, še tako izbirčna fotokamera lahko zadovoljna. In potem izleti v prelepe vinske gorice, ki jih je polna vsa okolica, tja med zorečo trto, so enako lepi kakor so bile spomladi te naše gorice polne cvetočih trt. Ponekod grozdje je danes zori in bode prve bobice izletniki že lahko pobrali. Pa tudi zidance niso še prazne in si bo vsak izletnik lahko dušo pošteno privzel, da mu bo lažja pot nazaj do Ljubljane.

Popoldne bo Kolpa privabila gotovo mnogo kopalcev v svoje tople valove. Zadržali se bodo izletniki, ker je tam, kjer je bil prej pust travnik in neroden dostop do Kolpe pa je tudi zelo lepo urejen. Metki ga pa bo metliško Turjsko prometno društvo postopno še razširjalo, sam dostop do Kalpe pa je tudi zelo lepo urejen. Metličani so tiči in skrbijo, da so njihovi gosti vedno zadovoljni in dobro postreženi, o čemer so se pa že itak vsi Ljubljančani prepričali.

Namestu na planine, pohitte enkrat zopet tja čez Gorjance med zoreče vinske gorice, da si ogledate poštenega našega Belokranjca v njegovem veselju, pesmih, vrisih in rajanju. Gorice so vsak dan vse lepše, pri ga oktobra pa priredi društvo »Bela Krajina« zopet velik izlet na trgatve v belokranjske vinske gorice ko bo že grozdje vseh vrst na izbiro in ko bodo Metličani priredili tudi grozdni veselejem, na katerem bodo vsakega izletnika brezplačno obdarovali s 5 kg najlepšega grozdja.

XX. Zagrebški zbor

2.—11. septembra 1933.

Splošni mednarodni vzorčni veselejem

za vse vrste blaga s specialnim razstavami: Naše rude in kamneje — Tekstilije in volna — Narodna domača obrt in žirko — Industrija živilskih potrebščin — Hotel — Hila — Kulinarija — Radio

9. in 10. IX. 1933.
Velika banovinska razstava ter sojem plemenite hrane (200 konj, 700 goved, po 200 ovac, ovac in koz, 2 v zaprej) nabavljeno legimacijo Zagrebškega Zbora 50 % popust na jugoslovenskih železniških (brezplačno povratek) v sosednih državah pa 25—30 % popusta. Zbirnega za višji razred. — Legimacijo se dobi v vseh večjih krajih pri »Putnik«, donarish zavaril ali zastopnikih 8818

Še ena Bobkova žena

Kočevje, 24. avgusta.

V »Slovenskem Narodu« sem čitala v ponedeljek, da je praška policija aretirala nekakega Jugoslovana, ki se je izdal za inženirja Frana Bobka; policija je ugotovila, da je bil mož na Češkoslovaškem trikrat oženjen. Oblasti se pa zanimajo še za druge njegove ženite. Najbolj se pa zanimam za to jaz, ker sem ostala brez moža, ki ga pogrešam že 12 let. Dovolita, da ga kratko opišem:

Leta 1918 po avstrovni vojni je prišel v Kočevje. Po poklicu je rudar. Takrat sem se seznanila z njim; ime mu je bilo Anton. Ko sva se pa cerkveno poročila, mi je bilo ime Stefan. Pravil mi je, da je imel prvotno listine svojega starejšega brata. Eno leto sva živela skupaj, potem je pa brez vsakega povišja neznano kam izginil. Doma je iz Konjice pri Celju. Imel je mlajšega brata, ki mu je bilo ime Franjo. Moj mož je star zdaj 36 let. Njegove slike nimam. Njegovega mlajšemu bratu je zdaj 32 let. Po mojem mnenju gre za mojega moža, ker nosi pri sebi listine svojega mlajšega brata Franja. Iskala sem ga leta 1928 potom sodnijske, pa je bilo vse zaman. Če bi videla sliko v Pragi arstiranega pustolovca, bi takoj ugotovila, ali gre za mojega moža Stefana ali za njegovega mlajšega brata.

Marija Bobek, Salka vas 67 p. Kočevje.

Nemški emigranti v Franciji

Pariz, 26. avg. 6. Tednik »Grenoble« je objavil statistične podatke o nemški emigraciji v Franciji. Podatki se nanašajo zlasti na Pariz, seinski departement in obmejni pokrajine. List pripominja, da je število Nemcev, ki so v zadnjem času priležali na francoska tla, mnogo manjše, nego se je prvotno menilo. V Pariz in seinski departement je priležalo v zadnjem času 5300 nemških emigrantov. Med njimi je 160 odvetnikov, 90 gledaliških in filmskih igralcev, 10 bančnikov, 150 zdravnikov, 30 zobozdravnikov, 370 dijakov, 140 novinarjev, 30 industrijev, nad tisoč trgovcev ter okrog 2400 privatnih meniščencev. V Alzaciji in Loreni je okrog 10.000 nemških emigrantov. V vsej Franciji je število nemških priseljencev naraslo v zadnjem času za 17.000 do 18.000 oseb.

Pristopajte k »Jadranski straži«!

Nov japonski manever

Po včerajšnji ultimativni demarši v Washingtonu je ponudila sedaj sklenitev varnostnega pakta

London, 26. avgusta r. Dočim je na eni strani razburila ameriško in ostalo svetovno javnost japonska demarša v Washingtonu, ki izdaja imperialistične težnje Japonske, je Japonska na drugi strani presenetila svet z miroljubnim predlogom, ki naj bi preprečil vsako možnost oboroženega konflikta v Tihem oceanu. Na zasedanju mednarodnega instituta za mednarodne odnose je japonska delegacija predložila svoj načrt za pomirjenje Pacifika. Načrt so sestavili profesorji tokijske univerze Jazaki, Takaki in Kizaburo. Japonski predlog gre za tem, da bi se sestala mednarodna konferenca zastopnikov vseh držav ob Pacifiku. Na konferenci naj bi proučili vse ukrepe, ki bi služili dosegu trajnega mira. Na tej konferenci naj bi proučili celokupen položaj na Pacifiku ter sklenili varnostni pakt, ki bi zainteresiranim državam medsebojno jamčil varnost in mir. Pri tem paktu naj bi sodelovala poleg Japonske in Amerike tudi Francija, Anglija, Kitajska, Rusija ter še druge zainteresirane države.

V ameriških, pa tudi londonskih krogih je ta predlog Japonske zelo presenetil, ker je docela v nasprotju z dosedanjim osvajačnim politiko Japonske. V ameriških krogih sodijo, da se hoče Japonska na ta način samo zavarovati pred očitkom, da ona izziva konflikte, ne izključujejo pa tudi možnosti, da je bila sporedna demarša samo manever,

ki naj bi napotil Ameriko, da čim prej sklene tak pakt z Japonsko, ki bi imela v tem primeru proste roke za svoj že dolgo napovedani obračun z Rusijo. Vsekakor pa so zaenkrat sprejeli japonski predlog z veliko rezervno.

Odgovor Amerike na japonsko demaršo

Washington, 26. avgusta. r. V odgovor na japonsko demaršo, s katero je zahtevala takojšnjo ustavitve ameriškega gradbenega programa za povečanje vojne mornarice, je sinoči mornariški minister podpisal odlok, s katerim odreja, da se takoj prične z gradbo 2 lažjih križark in dveh matičnih ladij za letala. Gradnja križark je proračunana za vsako na 11.5 milijonov, gradnja matičnih ladij pa vsaka na 19 milijonov dolarjev. Prav tako se bo v najkrajšem času začela graditi največja vojna križarka ter deset torpedov in podmornic.

„Naslednica Anglije“

Berlin, 26. avgusta. AA. »Vossische Zeitung« piše, da bo Japonska odslej igrala na Daljnem vzhodu vlogo, kakršno je imela pred vojno Velika Britanija. V to svrhu bo zgradila predvsem svojo vojno mornarico. Japonska bo šla v svojih prizadevanjih tudi preko določil Društva narodov. Edina sila, ki bi utegnla nasprotovati v tem razvoju Japonske, je Kitajska. Toda Kitajsko drži Japonska čvrsto na tleh in ne bo dopustila, da bi se razvila v močno silo.

Metliški sreski načelnik umrl

Metlika, 26. avgusta.

Po Metliki in bližnji okolici se je danes naglo razširila vest o nenadni smrti sreskega načelnika g. Ernesta Karlarisa. Zadel ga je možganska kap in izdihnil je danes dopoldne ob 11.15.

Pokojnik je bil rojen leta 1881 v Kastvu v Istri. Bil je nečak pokojnega poslanca Vekoslava Spindiča in prvi sreski načelnik v Metliki. Prebivalstvo ga je imelo zelo rado, saj je bil izredno ljubezljiv in strogo objektiven. Kdaj bo pogreb, še ni določeno.

Redni zračni promet med Evropo in Ameriko

Pariz, 26. avgusta. AA. Po mnenju »Daily Telegrapha« bodo ameriška in angleška letalska oblastva te dni proučila Lindberghove predloge o rednem letalskem prometu čez Atlantik. Če se ti Lindberghovi predlogi sprejmejo, bo šel ta promet čez severni Atlantski ocean in sicer čez Groenlandijo, Islandijo, otoke Faroe in Shetlandske otoke.

V Berlinu se pripravljajo na novo vojno

Pariz, 26. avgusta. AA. Iz Berlina poročajo, da so tamkarj včeraj dovršili prvo zatočišče pred letalskimi napadi. Zatočišče ima dva prostorna oddelka. Prvi je namenjen prebivalcem zatočišča, drugi pa pasantom. Vrata in okna so zgrajena tako, da plini ne morejo prodreti v notranjost. Razen tega je zidovje obloženo z vrečami, napolnjenimi s peskom. Spodnji prostori so še posebej podrti za primer, da bi se gornja nadstropja sesula. Na pročelju zatočišča sta naslikani dve streli, ki naj pasante opozorijo, da se tu nahaja zatočišče pred zračnimi napadi. Zatočišče bodo svečano otvorili 29. t. m. v prisotnosti zastopnikov civilnih in vojaških oblastev.

Francoski letalski minister poseti Moskvo

Pariz, 26. avgusta. AA. Letalskega ministra Cota, ki bo v prvi polovici septembra odletel v Moskvo, bodo po vsej priliki spremljali člani njegovega kabineta Hagena, Joxe in Dekyser, dalje polkovnik Jauneaud, poročnik Noel in kapetan Alamichel.

Velik požar v Braili

Bukarešta, 26. avgusta. AA. Včeraj je izbruhnil v brailskem pristanišču hud požar. Hotel in 10 bližnjih hiš je pogorelo do tal. Potnike, ki so prenočili v hotelu, so rešili. Navzlic temu pa je 10 potnikov zadobilo hude opekline.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curia: Pariz 20.225, London 16.57, Newyork 355, Bruselj 72.06, Milan 27.35, Madrid 43.10, Amsterdam 208.45, Berlin 123, Dunaj 72.80—57.20, Praga 15.30, Varšava 87.75, Bukarešta 8.08.

Nemška nenasitnost

Hitler bi hotel okupirati ne samo Avstrijo, marveč „toliko dežel, kolikor jih je Nemcem potrebnih“

New York, 26. avgusta. AA. »New York Herald Tribune« komentira zahteve nemške narodne socialistične stranke po razveljavitvi versailleske in saintgermanske mirovne pogodbe in priključitvi ozemlj, ki so »nemškemu ljudstvu potrebna za življenje«. List pravi, da zahteva Hitlerjeva Nemčija aneksiro dežel, kjer živi izvoljena rasa v znatni manjšini. To pa pomeni, da zahteva domala vse dežele Vzhodne Evrope in toliko zemlje, kolikor se bo zahotelo izvoljeni rasi ugrabiti slovanskemu, finskiemu, poljskemu, litovskemu, letonskemu, estonskemu, ruskemu itd. prebivalstvu. To da na srčno, zaključuje list, si Hitler lomi zobe že ob Dollfussu, ki si je v tem, da se je uprl rasiistični poplavi v Avstriji, pridobil simpatije vsega sveta. Če pa bo hotel Hitler še dalje, bo našel na se večji odpor.

Berlin, 26. avgusta. Po zakonu o odvzemu državljanstva je državni notranji minister razveljavil nemško državljanstvo številnim v inozemstvu bivačim Nemcem, med drugimi pisateljem Henriku Mannu, Ernestu Tolleru, komunističnim voditeljem Maksu Höltzu in Ruthu Fischerju, znanim pacifistom dr. Viljamu Forsterju in dr. Gerlachu, bivšemu ministru Filipu Scheidemannu, glavnemu uredniku »Vorwärtsa« Frideriku Stampferju, bivšemu predsedniku socialistične stranke Otonu Weisu, bivšemu predsedniku socialno demokratske državnozbornske frakcije Breitscheidu, bivšemu berlinskemu policijskemu predsedniku Gressinskeemu, policijskemu podpredsedniku Hermanu Weissu, številnim odvetnikom in raznim drugim znanim intelektualcem.

Položaj v rudarskih revirjih

Ze zdaj je treba misliti na zimo, ki ni več daleč in ki bo strašna, če ne bo pomoči

Ljubljana, 26. avgusta. Letošnje poletje je pomenilo za delavstvo v rudarskih revirjih najhujšo preizkušnjo, kar jih je kdaj doživelo. Pomankanje je doseglo višek meseca junija, ko je delavstvo delalo komaj 11 dni, praznovalo pa 19 dni. Sprito tako skrajšanih zaslužkov in negotove bodočnosti se je pričel delavstva v vseh revirjih TPD polastiti obup, ki je najbolj prišel do izraza v obupnem poskusu rudarskih žan, da naši javnosti pokažejo nezmožnost bode in pomankanje rudarskih trpinov in njih družin.

Rudarske žene so s svojim resnim nastopom dosegle zmaten uspeh, ki je vsaj trenutno najbednejšim olajšal življenje. Odločnost rudarskih trpin, ki so zahtevala le dela za svoje moše in sinove ter kruha za svojo lačno dečo, je naši javnosti zelo impornirala. Obupni klic in prošnja bednih rudarskih žen in mater, da se preiskrbi deložilnim možem in sinovom delo, lačnim otrokom pa kruha, so mnoga dobra srca široko naše ožje domovine ganili. Započete nabiralne akcije raznih nacionalnih in humanih društev so rodile zadovoljive uspehe — vsaj v trenutnem lajšanju bede. To da tudi drugi merodajni činitelji, osebno banska uprava, so hvalevredno uvideli, da je revščina v rudarskih revirjih TPD prikelpa do vrhunca in da je treba nujno pomoči. Na nujno priporočilo banke uprave je ministrski svet odobril večje zneske za javna dela v območju rudarskih revirjev, ki jih opravljajo najpotrebnejši brezposelni rudarji. — Iz svojih sredstev pa je banska uprava nakazala že nekaj vagonov moke, tako ravno pred dnevi zopet en vagon žitne moke in en vagon koruzne moke, ki bosta prihodnje dni razdeljena med najrevnejše rudarje.

Dobrosrčnost naše javnosti in skrb merodajnih činiteljv je vse hvale vredna, posebno ker vzbuja med našimi težko preizkušeni rudarskimi trpin vtis, da v najtežjih urah svojega življenja niso zapušteni.

Toda eno je, na kar se pri vseh teh akcijah ne bi smelo pozabiti; da trka zima na vrata in bodo naši rudarski revirji prav tako nujno, kakor hrane potrebovali na simo tudi toplejše obleke in obuval, saj smo že lani nešteto bednih rudarskih otrok videli, ko so hodili v snežni brozi z raztrgano obutvijo in v najhujšem mrazu v tankih raztrganih oblekah v šolo. Tudi ta bo treba organizirane pomoči, če nečemo, da naša sestradana rudarska mladina izhira še po mrazu in prehladu. Mnoga družva v rudarskih revirjih so se zadnja leta sicer združila v akcije za obdaritev najpotrebnejših rudarskih otrok s toplo obleko in obutvijo, toda gmojni položaj teh človekoljubnih nacionalnih združenj je sprito vedno kritičnejšega položaja v rudarskih revirjih vedno obupnejši, zato bo v bodoče težko misliti na tako uspešno akcijo, kakor je bila organizirana v preteklih zimah. Sicer pa menimo, da je sveta dolžnost pomagati nesrečnim rudarjem tudi tam, kamor se že dolga leta stekajo milijoni iz rudarskih žuljev.

Letos bi bilo, kakor je »Slov. Narod« že nekajkrat priporočal, nujno potrebno, da se organizira v rudarskih revirjih enotna pomožna akcija za odpravo gladu. Za uspešnejšo izvedbo pomožne akcije naj bi se združili vsi stanoviti od delavcev in nametencev, na do obrtnikov, trgovcev in kmetov, skratka ustanoviti bi se moral nekak avtoritativen akcijski odbor, ki bi si nadel nalogo, da v imenu celokupnega prabivalstva rudarskih revirjev rešuje vse pereče socialne in gospodarske probleme, da na merodajnih mešilih z vso energijo in odločnostjo posreduje za zboljšanje in pomož rudarskim revirjem in da vodi sistematično pomožno akcijo za trpče rudarje in njih lačne družine.

Uverjeni smo, da bi edinole tak avtoritativen akcijski odbor lahko dosegel zaželjeno izboljšanje v revirjih. Zato ponovno nujno priporočamo, da se ustanovi še pred nastopom zime, ki ni več daleč.

Pasja tragedija med veselimi šiškarji

Zgodba o vdovi in njenem starem psu, ki ga je povozil tramvaj

Ljubljana, 26. avgusta. Včeraj so šiškarji blazili po našem listu, ker so mislili, da bo v njem poročilo o nenavadni tragediji, ki je pa sicer — a samo navidez — vsakdanja. Razumljivo je, da se uboga pasja para ni zastropila z lizolom in ne obesila. Sploh ne sme misliti, da je kuža izvršil samomor.

O mrtvih je treba govoriti le dobro in tudi pri psih bi ne smeli delati izjeme. O ubogem psu pa tudi ne vemo povedati nič slabega, čeprav pri šiškarjih ni užival posebnega spoštovanja. Ni bil pač plemenite pasme in je težko reči, kakšne pasme je sploh bil. Imel je namreč od vsake pasme kakšno odliko. In kdo bi mu zameril, da je bil že star! Bil je pravi oče med psi in bi že zaradi tega zaslužil, da bi mu kdo napisal nekrolog. Na stara leta je re-vež skoraj povsem oslepel in se je orientiral predvsem s pomočjo nosa, vohajoč hišne vogale. Če bi končno resigniral nad pasjim življenjem, bi res ne bilo nič čudnega. Vendar se mu ni godilo še tako slabo, kot kakšnemu brezposelnemu, ker je imel dobro gospodarico.

O nji bi pa morali začeti novo poglavje, ker je tudi zelo popularna v šiški. Vsi jo poznajo in ji dolgujejo več, kot ji lahko poplačajo. Baje skrbila za dobro prebavo šiškarjev ter se žrtvuje na ta način za javni blagor. Žrtvuje se pa v pravem pomenu besede. Ko se pajdaži z ljubimi vinskiimi duhovi, ter jim poje slavo, so šiškarji vedno na nogah in jo občudujejo. Toda, kaj hoče, saj nima razen občinstva nikogar. Vdova je, a omožiti se neče, ker pravi, da je ni nihče vreden. Razen občinstva je pa imela še psa, ki ji je bil idealen tovarš, čeprav se ni znal držiti z vinskimi duhovi. Kot zamljšan je hodil vedno zvesto za njo ter delil z njo sloves. Tu se pa začne komedija za šiškarje in tragedija za našo žensko in one, ki čutijo z ubogim psom.

V četrtek popoldne se je pes nenadno zmašil pri Keršču pod tramvajem. Žalostno je začel, tramvaj pa zaškrjpal in senzacija je bila tu. Tramvaj se je naglo ustavil in ob njem se je takoj zbralo cenjeno

občinstvo in veseli šiškarji. Mnogi so pridirjali s kolesi, ob posorišču so se pa tudi ustavljali drugi vozniki, celo avtomobilisti so bili radovedni ter so ustavljali vozila. Nekdo je tekel na stražnico, drugi pa v Jernejevo ulico k vdovi, da jo obvesti o nesreči. Šiškarji so namreč takoj spoznali psa. Ubogi kuža je bil že na koncu, ko je prišla vdova. Pokleknila je sredi množice k živali, ki ji je mahdrala od trupa napol odtrgana noga. In vzkliknila: — O ti, moj predragi Hmli!

Občinstvo se pa ni vedlo ob tem žalostnem trenutku haš dostojno. Smejalo se je kot v cirku ter še celo sbadalo vdovo. Nekdo jo je vprašal, zakaj ni kupila Hmli očal. Vdova si je sočutno naložila psa v naročje. Glava mu je še začela omahovati, zdaj na desno, zdaj na levo. Občinstvo je krenilo v procesiji za vdovo, ki je nesla psa domov. Med potjo se je pes preselil v pasja nebesa. Nad vse grobo kršenje pijetnega čuta je pa bilo vdovi že preveč. Pasje truplo je morala položiti na tla ter poseči po kamenju. Vendar ni mogla odgnati nadležnežev.

Niti doma je niso pustili pri miru z njeno žalostjo. Baje so bili najbolj nadležni otroci, toda tudi odrasli niso bili nič manj radovedni, kaj bo storila nesrečna vdova. Pošiljali so otroke v ospredje, ker si sami niso upali preveč blizu. Otroci so pa prihajali jih obveščati zaprepaseni. Vdova je ves čas govorila kot z živim človekom. Kot v južnih krajih je »maricala«. Ni pa izgubila povsem glave in je hotela izkazati mrtvemur štirinogategu tovarišu zadnjo čast kot človeku.

Začela je pripravljati mrtvaški oder. Lepo je poslala svojo posteljo in jo pokrila s svežim perilom. Potem je položila psa na sredo postelje. Toda to bi bilo za mrtvega psa še premalo. Na vsaki strani postelje je postavila ob pasji glavi svečnika in prižgala sveče. Ko je bilo opravljeno to žalostno delo, se je vdova zatopila v globoko žalost. Bila je gluha in slepa za ves svet. Ali ni to pretesljiva tragedija, čeprav je pasja? Toda šiškarji se smejejo.

Beležnica

KOLENDAR

Danes; Sobota, 26. avgusta, katoličani: Ceferin I., Perunka; pravoslavni 13. avgusta.

Jutri; Ljubljana, 27. avgusta, katoličani: Josip K., Nedelja; pravoslavni 14. avgusta.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Noč pred poroko.
Kino Šiška: Jaz podnevi, ti ponoči.
Sport: Ob 20. na igrišču Ilirij telma stražniki: mitničari.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matica: Ob svitu zore.
Kino Šiška: Jaz podnevi, ti ponoči.
Pavalna telma SK Ilirije na Ljubljani ob 3. popoldne.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Hočevar, Ljubljana VII, Celovška cesta 34; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Izped sita in rešeta

Smo mislili, da bo viharna vožnja javnega mnenja po zraku iz Zagreba v Ljubljano brez hujših posledic, pa smo se zmotili. Oglasilo se je namreč tudi javno mnenje iz Višnje gore in pravi, da sta dva grešnika v trebuhu modrega ptiča ogrožala višnjegorska meščanska življenja. Kakor da bi se ta življenja sploh dala ogrožati! In Matičkov Janec da je že s srebotom privedel svojo slavnostno streho na štiri močne kole, da mu je hudinam ne bo odnesel. Javno mnenje je pa prineslo Višnji gor iz zračnih nižav tudi hudo nesrečo ali srečo, kakor se vzame. Nismo še vedeli, da tma višnjegorski polž tudi boljso polovico — menda stanujeta v teh hudih časih kar v skupni hišici. Za to odkritje smo prijatelju Nacetu od srca hvaležni. Zdj vsaj vemo, da višnjegorski polž ni evnuh. No in ta preluba polževa soproga se je pripravljala že dolga leta na materinstvo, pa ni in ni šlo. Kriv je bil baje zrak, ne mož. In glej čudal! V tork zvečer se je tako ustrašila brnečega modrega ptiča nad mirnim domačim ognjiščem, da je nenadoma povila. Višnjegorsko prebivalstvo se je torej v teh težkih časih pomnožilo za ena usta. Novorojenče bo imelo za krstnega bota javno mnenje.

Tako nam sporočajo iz Višnje gore. Prav nič ne dvomimo o resničnosti vsega dogodka v polževi rodbini, niti o veselju Višnjjanov nad priskotom prebivalstva; radi bi le vedeli, kakata stranka reklamira zase nova usta in če je polže meščanske pravice prineslo že na svet. In pa malo čudno se nam zdi, da v višnjegorskem polžu ni toliko kavalirja, da bi bil on povil od strahu namestu nje.

Sokol

Na jubilejno proslavo v Ptuj

Sokolska župa Ljubljana poziva vse bratske edince, da se v čim večjem številu udeležijo jubilejne proslave 25-letnice Sokolskega društva v Ptuj, združene s proslavo Ciril - Metodove družbe. Vse bratske edince pozivamo, da najkasneje do 1. septembra javijo župni upravi število udeležencev, zlasti ker zahteva akcijski odbor za proslavo v Ptuj točno število udeležencev, da zmore organizirati, poseben vlak, ki bo vozil v nedeljo 10. septembra ob 30 iz Ljubljane v Ptuj. Ker je omenjena proslava velika nacionalna pomena, vabimo vse župne edince, da obveste o tem svoje članstvo. ki se naj proslave udeleži v čim večjem številu. Vorne ugodnosti bodo najbrž še ugodnejše, kot je že bilo javljeno v listih, tako, da bo marsikomu omogočena udeležba na proslavi.

Vse bratske edince pozivamo, da razvijajo čim večjo propagando za ptujsko proslavo med svojim članstvom ter s svojo udeležbo pokažejo, da se zavajajo velikih borb, ki jih je vodilo narodno zavedno ptujsko prebivalstvo za obranitev slovenskega življa v Ptuj in okolici. Obenem pa pokažimo priznanje ptujskemu Sokolu, ki je četrto stoletja vodil borbo za svoj občanek med vsiljenimi nacionalnimi nasprotniki, ki še danes v svobodni državi oholo dvigajo glave in se nabejo prilagoditi razmeram, v katerih žive. Prosimo torej, da vse edince stave svojo dolžnost ter do določenega termina javijo število udeležencev. Morebitna navodila bomo še objavili. Zdravo!

— Prosvetna konferenca Sokolske župe Ljubljana. Prosvetni odbor Sokolske župe Ljubljana sklicuje jutri v nedeljo 27. tm. prosvetno konferenco društvenih prosvetarjev v mali dvorani na Taboru. Začetek točno ob 9. dopoldne. Prosvetne konferen- se udeležita podstarosta Saveza SKJ brat Gangi in župni starosta br. dr. P. penbacher. Ker bo na konferenci določen delovni program za simo, naj se konfe- rence udeležijo udeležijo vsi društveni in četni prosvetari. Dnevni red je naslednji: 1. Otvoritev in pozdravi, 2. referat brata Gangia: O sokolstvu v slovanstvu, 3. poročilo predsednika ZPO o doseganem delu in o doseženih uspehih, 4. Referat poednih referatov ZPO, 5. delovni program za simo in vprašanje prosvetnih okrožij, 6. samostojni predlogi delegatov in slučajnosti. ZPO pričakuje polnoštevil. no udeležbo. Zdravo.

— Sokol II. priredi v nedeljo 3. septembra društven prižetiz v pogorje Rašice pri Črnučah. Zbirališče ob pol 6. uri na dvorišču realke, Vegova ulica, od koder odkorakamo točno ob 6. uri. Na cilju priredimo zabavo na zeleni travli. Prehrano za cel dan je vzeti s seboj. Povratek zvečer peš ali z avtomobilom iz Ježice. Izlet je namenjen vsem telovadčim, predvsem pa našemu starejšemu članstvu z družinami in onmi, ki pridejo premlav s stik z društvenim življenjem. Sestre in bratje, udeležite se leste v čim večjem številu. Zdravo!

Sport

Plavalni dvoboj Gradec : Ljubljana

Sportni stiki z Gradcem postajajo zdaj leta vedno tesnejši in prisrčnejši. Do čim so se prej naši sportniki srečevali z graškimi samo na zelenem polju, so se pa letos srečali tudi že ljubljanski in graški lahkotletci in zdaj pride na vrsto tudi plavalni dvoboj Gradec : Ljubljana, ki se bo vršil 9. septembra v Gradcu kot večerna prireditve v kopališču »Zur Sonne«. To srečanje je za nas važnega pomena, saj bo zopet večja revija naših plavalnih moči in obenem tudi merilo našega letošnjega napredka.

Tekmovalo se bo na 50 in 100 m prosto, 100 m prsno, 100 m hrbtno, v stafetah 3 X 100 m mešano, 4 X 50 m in 4 X 200 m prosto. Poleg tega se srečata tudi obe waterpolo reprezentanci, tekmovanje bo pa tudi izpopolnjeno s skoki. Po dogovoru bo prvo mesto klasificirano s 7, drugo s 5, tretje s 3 in četrto z 1 točko. Zmagovalna stafa- ta si pribori 10, druga 5 točk. Prav tako se klasificira tudi waterpolo. Za vsako progo postavi vsako mesto po dva tekmovalca, za stafete pa ekipo.

Kakor poročajo graški listi, bo lahko Gradec postavil svojo kompletno gardo plavčev na start. Med graškimi plavci najdemo znamenite tekmovalce, tako dr. Rödigerja, enega najboljših avstrijskih sprinterjev, Parika, Karfa in druge. Grad- čani celo računajo, da bodo v stafeti 4 X 200 m ter mogoče tudi 3 X 100 m mešano postavili nove rekorde.

Tudi Ljubljane, ki jo bosta zastopala Ilirija in Primorje, se za ta tekmovanja temeljito pripravljajo. Po dosedanjih rezultatih sode bodo za barve Ljubljane startali na 50 in 100 m prosto Wilfan in Fritsch, na 100 m prsno Hribar, drugi tekmovalci še ni določen, 100 m prosto Wilfan in Zirovnik, stafa- ta 3 X 100 m Hribar. Wilfan in Fritsch, za stafeto 4 X 50 m pa pridejo v postev Wilfan, Fritsch, Lavrenčič, Petrovič, Zihel in Fux, za stafeto 4 X 200 m zopet Wilfan, Fritsch, Jesih in Mihaelek. To je seveda samo kombinacija po trenutni moči in sposobnosti naših tekmovalcev, vsakogar pa bo treba tekmovalce drugače razporediti, ker ni verjetno, da bi mogla Wilfan in Fritsch startati kar v 6 disciplinah. Izgledi za Ljubljano so prav dobri tako v plavanju, zlasti pa v waterpolu, kjer je računati s smago Ljubljane.

— Sportni dan v Kamniku. Zanimanje za jutrišnji Sportni dan v Kamniku je veliko in še obeta dober obsek na vseh prireditvah. Ilirijanci plavači pridejo v Kamnik šele opoldne, teniški igralci pa že zjutraj s turistom. Ilirijani bodo prišli polnoštevilno s Trudnom na čelu in je v tonisu pričakovati zanimljiv iger. Igralo se bo — prvič v Kamniku po izločilnem sistemu ter bo v singlu gospodov igralo okrog 20 igralcev kar je za Kamnik kar lepo število. Nastopile bodo tudi dame. Zanimanje je tudi za double gospodov. Plavalne prireditve bodo popoldne, prav tako tudi nogometna. Teniške finalne igre se bodo vršile ob ca 5. uri. Kamničani, podprite Sportni klub in pridite na prireditve!

— Tekma v korist trboveljake deca. — Štetaščiki : mitničari. Drevi ob 20. se bodo na igrišču Ilirije srečali na zelenem polju štetaščiki in mitničari, ki odigrajo nogometno tekmo v korist bedni trboveljski deca. Za to tekmo vlada v naši javnosti precejšnje zanimanje in je verjetno, da bo poset prav lep, zlasti ker se porabi čisti dobiček za plemenite namene. Obe moštvii sta 14 dni pridno trenirali in bosta prav resno zaigrali. Pokroviteljstvo prireditve sta prevzela policijski upravnik g. Keršovan in ravatelj mestnega dobodarstvenega urada g. Zupan. Tekma se bo pričela ob 20. še eno uro poprej bo pa na igrišču igrala godba Sokola s Tabora.

— SK Bratstvo, Jesenice, izraka tem potom najhujšo zahvalo vsem, ki so sodelovali na njegovih prireditvah ob prihiti sportnega dneva. Posebna zahvala pa gre predvsem enajzenim jeseniškim damam, ki so velikodušno podprle našo akcijo z darovi oz. s požrtvovalnim delom ter s tem v veliki meri pripomogle k lepemu uspehu.

Slovenski biografski leksikon

Novi zvezek je 5. zvezek vsega dela in 1. zvezek druge knjige, ki ji bo sledil še dodatek

Ljubljana, 26. avgusta.

Preden je izšel lanski zvezek tega im- pozantnega dela, smo se že bali, da naš biografski leksikon ostane nepopolen, zato smo pa tem bolj veselo presenečeni, ko smo po primeroma kratkem presledku te dni dobili spet nov zvezek dela, ki zasluži ime monumentalnega, kakor le redko katero delo naše književnosti in našega napredka sploh. Za vsak narod je tako delo veliko, zato smo pa upravičeno ponosni, da smo tudi maloštevilni in revni Slovenci kos tako velik in težki nalogi. Slov. biografski leksikon je v teh obupnih časih dokaz, da navzlic vsem neprilikam napredujemo in rastemo ter tudi mnogo znamo, saj knjiga ni samo zbirka suhoparnih življenjskipisov, temveč je najpopolnejša slika našega raz- vitka na vseh poljih od najstarejših časov naše zgodovine do današnjega dne. Naši najboljši strokovnjaki vseh strok so nam zložili to mogočno sliko iz pravih kratkih monografij o posameznih osebah, kjer po- leg življenjskih podatkov in njihovih del opisujejo njih dobo in okolje, njih vpliv in zasluge za naš razvitek. Nad 60 naših najuglednejših znanstvenikov je zbralo in obdelalo ogromno gradivo, ki brez njega nikdo biti ne more, kdor hoče biti poučen o slovenski kulturi.

Novi zvezek je 5. zvezek vsega dela in 1. zvezek druge knjige, njej bo pa sledil še dodatek z dopolnili in izprememami ter popravki. Na 120 straneh so obdelane osebe z imeni z začetnico M, vendar pa v vsem zvezku niti ta črka še ni izčrpana, ker segajo imena le od Maasa Franca do Mrkuna Antona. Sotrudniki so izklopali polno doslej neznanih imen in oseb, da leksikon v celoti dokazuje, kako veliko šte- vilno oseb je sodelovalo pri izoblikovanju naše kulture, razen tega pa tudi, kako mnogo Slovencev je bogatilo tuje kulture. Se celo kuriozni Markavitsch Thomas Carniolanus, ki v samih superlativih poveljuje gledališke razmere v Ljubljani in Iliriji v 1. polovici 18. stoletja, je med njimi, čeprav nikdar ni živlil Zato naj pa nikdo ne godrnja, če morda v leksikonu ne najde nekakega odličnega sodobnika, saj bodo vse te osebe opisane v dodatku, da bo njih delo opisano čim popolneje. Za Joska Mandiča, uglednega tržaškega prvboritelja in voditelja slov. narodnih socializmov ter komuniste, se pa čudim, da ga ni, ko je opisan tudi njegov stric, politik Mandič Matko. Po rodu sta sicer oba Hrvat, a tudi Josko je mnogo storil in še dela za Slovence, zlasti pa ne smemo prezreti, da je bila premiera njegove opere »Petar Sva- čič« v Ljubljani, če že ne mislimo na nje- gove zasluge za napredek Slovencev v Trstu.

Prav obširno so v leksikonu obdelani moše iz literarne zgodovine, zlasti pa iz protestantske dobe, saj se natanko sezna- nimo celo z našimi prvimi tiskarji. Najiz- črnejše so monografije, ki jih je napisal univ. prof. dr. Kidrič, vendar so pa prav tako nazorni tudi življenjskipisi oseb, ki so jih obdelali drugi avtorji. Tako so morda malo prekratke biografije nekaterih umet- nikov v primeri z življenjskipisi mož, ki so pomenljivi za literarno zgodovino, čeprav so marsikateri umetniki važnejši za razvoj kulture kakor književniki z dolgi mi bio- grafijami. Prav obširno so obdelani mar- šal Marmont, Metelko, Miklošič, kardinal Missia, zelo pohvalno je pa tudi, da nas je dr. Alma Sodinikova tako podrobno se- znanila z doslej le najredkejšim znanim slovenskim filozofom Mislejem. Vsi avtorji so se potrudili, da so prikazali posamezne osebe čim objektivneje, a za zgled naj velja neolopšana tragedija pesnika Antona Medveda, kjer je pa premalo o njegovih nenatisnjenih delih, saj manjka celo zanj prav značilna tragedija »Ana Oswieczimova«. Ne smemo pa misliti, da so v leksikonu le književniki in učenjaki, ker so v njem tudi vsi pomembnejši politiki, narod- ni gospodarji, organizatorji, celo posamez- ni vojski in sploh vse osebe, domačini in tujci, ki so delovali pri nas, poleg njih pa tudi vsi naši rojaki, ki so delali na tujem ali za tujino. Slovenski biografski leksikon je tako popolna, da je zanimati in poučen

prav za vsakogar, zato naj ga pa tudi vsako čita, zlasti pa brez njega ne sme biti najmanjša naša knjižnica.

Na Slov. Biografski leksikon smo lahko ponosni vsi, saj taka monumentalna dela izhajajo tudi pri največjih narodih le v razmaki večih desetletij in celo stoletij — pomislimo n. pr. na Valvazorja ali Wolfove slovarje — še bolj smo pa lahko po- nosni na ta veličastni spomenik našega duha, da se je v časih največje gospodarske krize našel požrtvovalen mecen, ki je delo izdal.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI. — Telefon 33-87
Danes ob 7, 7, 9 v nedeljo ob 5, 7, in v ponedeljek ob 7, 9 uri

Käthe von Nagy in Willy Fritsch

Jaz podnevi, Ti ponoči!

Prelepa opereta pesmi, ljubezni in veselja! Jutri!

Velika komarjeva veselica!

Pride! »ŽENA BREZ PIZAME« Pride!

Kmetijski praznik na Bledu

Bled, 25. avgusta.

Na Mali šmaren 8. septembra bo na Ble- du velik kmetijski praznik in udeleženci bodo imeli na železnica polovico vozni- no. Po prihodu vlakov in sprejemu gostov se otvori ob 9. na prireditvenem prostoru v Zaki razstava gorenjake (pincogavake) živine. Na razstavo pride prvovrstna poseb- nemska živina, ki jo bo ocenjevala poseb- na komisija strokovnjakov ter razdelila nagrade v denarju in orodju. Nagrade so prispevali banska uprava, Kmetijska druž- ba in prireditveni odbor.

Popoldne ob 13. se zbere udeleženci v narodnih nošah ter okrašenih vozovih in konjeniki na cesti pred Blejskim domom s čelom proti hotelu Jekler po sledočem redu: Godba, vodja spreveda na konju z zastavo, kolesarji, konjeniki, narodne no- še peš, posamezne in v skupinah ter vo- zovi. Vsa udeležence v narodni noši, vsak voz in konjenik dobi posebno številko, ki naj si jo pritrudi na vidnem mestu, da bo olajšano delo ocenjevalni komisiji, ki bo sodelovala v nji iz prijaznosti g. prof. Sič in akad. slikar Gaspari. Slavnostni sprevod krene potem po cesti okrog jezera skozi Milno mimo kraljevega dvorca Svoboda v Zako na prireditveni prostor, kjer bo kratek obhod pred ocenjevalno komisijo in občinstvom ter morebiti tudi pred filmskim aparatom, potem se pa na- rodne noše, vozovi in konjeniki razvrste v silkovite skupine po navodilih prirediteljev na posebnem prostoru.

Sledilo bo javno zborovanje, ki bodo na njem poročali o političnem in gospodar- skem položaju gg. ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj, ban dr. Marušič in sreski poslanec Ivan Mohorič. Govorilo bo tudi več senatorjev in poslancev iz na- še in drugih banovin. Govore bodo prena- šali zvočniki, da jih bodo lahko vsi slišali.

Ob 16. bodo velike konjske dirke, ki bodo njihov podrobnii spored še objavili. Po dirki bo velika ljudska veselica na pro- stem v zeleni Zaki, kjer bo dobro poskr- bljeno za jedajo in pijačo. Kakor vsako leto bo kmetijski praznik na Bledu tudi le- tošnja lepa manifestacija našega kmetja za narodno edinstvo in napredek kmečkega stanu.

PROFESORSKA

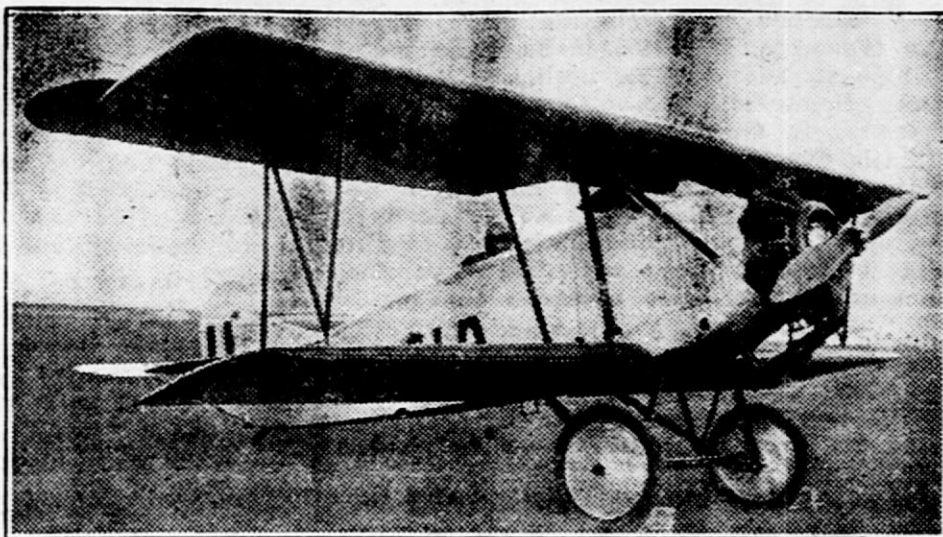
Profesor vstopi ponoči v svojo spal- nico in zakliče: Kdo je tam pod po- steljo?

Glas izpod postelje: Nikogar ni.
Profesor: To je pa res čudno. Saj se mi je vendar zdelo, da se pod po- steljo nekaj premika.

Kako je, če postaneš ptica

Kakšne občutke ima človek, če se dvigne z letalom v zračne višave

Ljubljana, 26. avgusta. — Ja, kako pa je v zraku, kakšne občutke imaš, ko letiš nad zemljo, in kako se ti diži iz zračnih višav nehanje ljudi pod teboj? — Te vprašujejo ljudje, ki še nikoli niso sedeli v letalu. Kako bi jim odgovoril? Dvignite se sami v zrak, pa boste vedeli, — to bi bil najkrajši in najlažji odgovor.

Nekam čudo ti je pri srcu, ko se prvič pripravljaj na polet. Že večjim ali manjšim neznanjem, morda celo s strahom se bližaj orjaškemu pticu in čakaj, da ti vele sesti v njegov trebuh. Stoj, prijatelj! Kako je pa mogoče, da sede ljudje v letalu, ko je pa njegov trup tako majhen? In ali sploh morejo sedeti? Ali jim ni treba čepeti? In kakšno je sploh letalo znotraj?

Da, tudi to zanima ljudi pri nas, kjer je zračni promet šele v povojih, in še kako jih zanima. Torej, končno stojš pri potniškem letalu, na levi strani se odpro vrata, malo se skloniš in že si v udobni, dokaj prostorni kabini, kjer je pet mehkih sedežev, na vsakem jermen, če se hočeš prijeti, kar pa sploh ni potrebno, zadržaj pa vrečko »proti zračni bolezni«. Če ti postane med poletom nenadoma slabo, da moraš bljuvati, vzameš iz torbice zadržaj na sedežu pred seboj vrečko in opraviš to neprijetno zadevo, potem pa odpreš okence in osrečiš zemljane pod seboj z darilom svojega slabega želodca. Okence se odpira tako, kakor pri avtomobilu. Ni pa priporočljivo odpirati ga med poletom, ker ti preveč udi na ušesa bremenje motorja. Nevarnost, da ti postane v letalu slabo, je pa neprimerno manjša, kakor na pamiku, v vtomobilu ali vlaklu. Za sedeži imaš na razpolago stranišče. Torej si v zraku kakor doma le da nimaš postelj in žene, kar pa itak ni huda nesreča.

Ko že sediš lepo na mehkem, te seveda najbolj zanima, kaj bo zdaj. Pilot in mehanik že sedita spredaj, ločena od potniške kabine po steni. Motor že poje, propeler pometa daleč za letalom prah ali pri-pogiba travo. Vrata za potnike se zapro, motor zabriž močnejše, izpod koles potegnejo zagovzde, srce ti začne utripati hitreje. In že čutiš, da drsi letalo po ravnini. Drsi vedno hitreje, motor ima strahno moč, vleče težko letalo s posadko v hite-rija. In ko se zasusijo propeler dovolj hitro, pritise pilot na višinsko krmilo, pa imaš prvič v življenju pod seboj samo zrak — ločil si se od matere zemlje, ptica si postal, letiš, ploveš po zračnem morju. Ta občutek visoko odteta morebitno nezaupanje in strah pred letanjem.

Letalo se lahko zaziblje nad letališčem, komaj utegneš pomisliti, da si človek-ptica, da poješ s propelerjem visoko pesem zmagovalca človeškega genija, že so postale hiše hišice, drevje grmičevje, živina na pašnikih mačice, ljudje pod teboj palčki. In čudno! Prav nič ne čutiš, da nimaš pod seboj trdne podlage. Zdi se ti, da sediš v kočiji, ki ji drve kolesa neslišno po gladki asfaltirani cesti. Neslišno, brez najmanjšega tresenja. Oči te pa varajo, da drsiš zelo počasi nad zemljo naprej. Le če zagledaš pod seboj avto ali vlak, ti postane jasno, da reže letalo zrak z mnogo večjo hitrostjo. Sicer pa razlika v hitrosti med našim potniškim letalom in avtomobilom ni posebno velika. Razlikujeta se tako močno le v tem, da letalu ni treba prema-

govati razen zračnega udara nobenih ovir, ki jih ima avtomobil na cesti vse polno.

Kako je v zraku? Odgovoriti izprno na to vprašanje je težko, človek mora poskusiti sam. Prijetno je in lepo, o tem ni dvoma. In nobenega občutka nesigurnosti ali nevarnosti. Sediš lepo na svojem sedežu, naslonjen s komolci in gledaš zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Naprej in nazaj ne vidiš, le mehanika vidiš spredaj skozi majhno okence. Zato pa vidiš tem lepše na obe strani, se pravi doli na zemljo, seveda pa tudi ob straneh pred letalom in za njim. Brzine ne čutiš nobene, kakor v avtomobilu. Le če odpreš okence in pomoliš roko iz kabine, ti zrak pove, da letiš hitro. Če te mika, lahko tudi vstaneš in stopiš na drugo stran kabine, kjer je morda še lepši razgled. Bati se ti ni treba, da bi padel, ker te v letalu ne premetava kakor v brzovalku, niti ne trese, kakor v avtomobilu. Za prevažanje bolnikov mora biti letalo idealno.

Občutek bojazni ali nesigurnosti, če ga sploh imaš ob startu, preide takoj v prijeten občutek novega, zanimivega doživljanja. Samo če gledaš letalo z zemlje, se ti zdi, da mora biti letanje nevarno, strahno. Čim si se pa ločil od tal, se čudiš, kako si sploh mogel z nezaupanjem gledati na to najmodernejše in najhitrejše prometno sredstvo. Če primerjaš vožnjo z avtomobilom 90—100 km na uro z letanjem po zraku, moraš priznati, da se počutiš v letalu mnogo bolj varnega in tudi sicer je v zraku mnogo prijetneje kakor na cesti, posebno na naših kotanjstih in prašnih.

Pogled iz zračnih višav na zemljo je edinstven. Če gledaš naravnost doli, teče pod teboj čaroben pas prekrasnih reliefov na samem stoječih hišic, cerkvic na hričkih, gradov sredi bujnega zelenja, vasic, trgov in mest. Takih reliefov niti naš Selan ne zna delati. A gozdovi, travniki, vinske gorice in pašniki so kakor pravilna preproga, ki se vije pod teboj iz nedoglednosti v neskončnost. Ljudi in živino komaj opaziš, če leti letalo nekoliko višje. Sploh se ti zdi na zemlji vse majhno, le o letalu misliš, da je tako veliko, da bi pokrilo vso vasico, če bi sedlo na njo. Varajo te oči.

Pri nas smo z zračnim prometom šele začeli. Drugod po svetu je potovanje po zraku že nekaj vsakdanjega. A tudi naši ljudje ne vidijo več v letalu nadnaravne prikazni. Če letiš nad vasicami, se lahko prepričaš o tem. Le redki so, ki stopijo iz hiše ali prenehajo v delu, da si ogledajo čudnega ptica nad vasjo. Začudenih, nezaupljivih in plašnih bo tudi pri nas vedno manj, zato bo pa vedno več radovednih, pogumnih in navdušenih, ki se bodo dvigali z letalom v zračne višave in vračali na zemljo z občutkom popolne varnosti in s trdnim prepričanjem, da je zrak naše bodoče morje in letalo prometno sredstvo bodočnosti.

Promet na ljubljanskih trotoarjih

Vprašanje kolesarjenja po mestu bo treba rešiti bolj zadovoljivo

Ljubljana, 26. avgusta. Da pri nas nimamo hodnikov ob cestah, se ne more nihče pritoževati, drugo vprašanje je pa, kakšni so ti hodniki. Ceste in hodniki menda ne bodo pri nas (v splošnem, ne le v Ljubljani) nikdar dobri. Toda o tem je bilo spregovorjenih že dovolj praznih besed. Potrebno je prav tako spregovoriti tudi o tistih, ki trotoarje uporabljajo, kot o onih, ki skrbijo za nje bolj ali manj.

Pri nas je prešlo že zdavnaj v navado zabavljanje nad kolesarji, nad »kolesarsko nadlego«, »kolesarskimi brezobzirnežji«, »suroveži« itd. Nekaj časa so se pešci pritoževali, da kolesarji vozijo prehitro po cestah, zadnje čase so pa pešci pokrenili posebno akcijo — ali če hočete gonjo — proti kolesarjem, ki se vozijo po hodnikih. Sploh pa gledamo pri nas na kolesarje kot na nekaj manj vrednega, kot na nepotrebno zlo — niti ne na potrebno. Pešci se čutijo vedno prikrašani, ali s tem, da kolesarji vozijo tudi po hodnikih, da je njihova varnost ogrožena na cestah, ali da so hodniki slabi, če ni drugega. Nasprotno pa kolesarji sploh ne pridejo do besede in se ne smejo sklicevati na nobene pravice. Glede uporabljanja cest za promet je lahko rešiti spor, kdaj ima prednost, pešci ali kolesarji; razumljivo je, da so ceste določene za vozi promet, čeprav je vedno odgovoren voznik za prometno nezgodo na cestah, čeprav se pripeti po krivdi pešca. Bolj zamotana je zadeva z uporabo hodnikov.

Razumljivo je, da so pločniki sredi mesta, kot n. pr. na Aleksandrovi cesti, določeni izključno za pešce in seveda tudi za otroške vozičke. (Voznice teh vozil imajo še posebne predprave.) V mestu je pa tudi nekaj hodnikov, ki so izredno široki ter so tu in tam ob hišah tlakovani, a ob tlakovanem delu je še netlakovan pas. Takšen hodnik vidimo na Tyrševi in Gosposvetski cesti. Tlakovani pas je dovolj širok za pešce, vsaj tako bi človek mislil, ki ne pozna naših meščanov. Toda nekaterim pešcem so preozki še tako široki hodniki in se sprehajajo po cestah. Povedati je treba, da so naši pešci nedisciplinirani, ne sicer vsi, a jih je toliko, da je promet na naših trotoarjih nekaj posebnega. Moramo se seveda potegniti za pešce in jim priznati, da so hodniki določeni za nje. Toda moramo biti povsem objektivni in povedati, da bi morali tudi pešci poznati prometno disciplino. Ne smemo tudi pozabiti, da imajo kolesarji v večjih mestih določene posebne pasove samo za svoj promet. Pri nas so si začeli kolesarji sami lastiti podobne pasove na hodnikih, kakršni so omenjeni na Tyrševi

in Gosposvetski cesti. Ker imajo pešci dovolj prostora na tlakovanem delu hodnika, niso bili nič prizadeti, ker so delili kolesarji z njimi širok hodnik, ki je tako širok, da bi lahko vozili na njem avtomobili.

Lahko je reči, da vsa vozila spadajo samo na ceste, toda pomisliti je treba, da so naše ceste zelo ozke, tu in tam celo ozke od trotoarjev, razen tega so pa še neprimerne za kolesarjenje, ker je čistiše prehrapavo ali celo razrvano. Kolesarji na cestah tudi ovirajo avtomobilski promet in so vedno v nevarnosti pred avtomobili, ki jih neprestano ogrožajo, tako da morajo voziti v občestnih jarkih. Zdaj so se pa začeli za kolesarje še posebno črni dnevi. Začeli so jim stopati na prste še bolj strogo prometni redarji. Ker so se vrstile neprestano pritožbe, da kolesarji ogrožajo pešce na trotoarjih, je začela policija strogo paziti na kolesarje in jih ne pusti kolesariti niti po tako širokih trotoarjih, kakršni je na Tyrševi cesti, čeprav je tam takšen pas hodnika kot nalašč za kolesarje in so se po njem vozili nemotno več let.

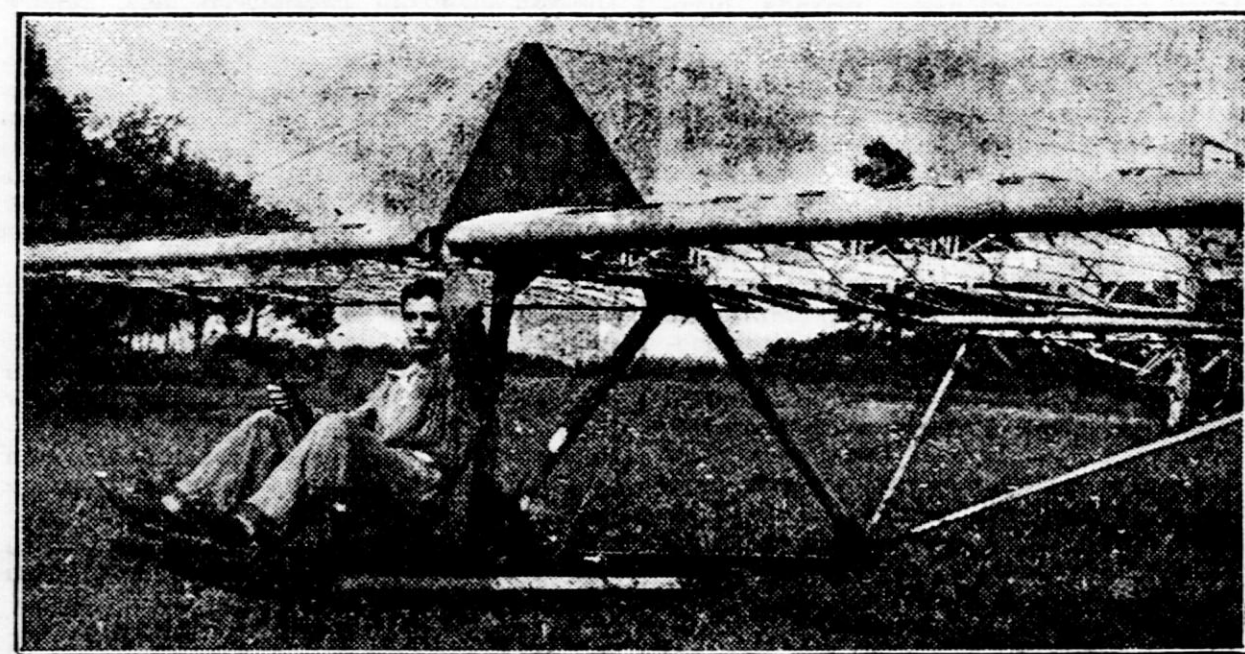
Vsekakor bo treba vprašanje kolesarjenja rešiti bolj zadovoljivo. Pomisliti moramo, da je pri nas izredno mnogo kolesarjev in da njihovo število še vedno narašča. Kolesarjenje pri nas ni luksuz. Stotine delavcev se vozi na delo v Ljubljano s kolesi, pa tudi mnogi uradniki so kolesarji, ki se vozijo v službo s periferije, kajti ne moremo stanovati vsi v centru in tudi avtomobilov nimamo vsi. Kolesarji so torej čim bolj, ki ga je treba na vsak način uvaževati. Dostojno se je delati vseskozi težave ubogim kolesarjem in obsojati vse, če se je pregrešil eden. Stvar bi bila lahko zadovoljivo rešena brez posebnih stroškov in težkoč. Kjer je dovolj prostora in kjer so hodniki preširoki ob živahnih cestah, bi bilo treba določiti za kolesarje opek pas hodnika, ki itak ni izrabljen. Da bi pa kolesarji ne zahajali med pešce in nasprotno in da bi bilo sporov glede »teritorij«, bi bilo treba ostro ločiti oba pasova. Ne bilo bi treba drugega kot položiti robnike med pasovima ter pas za kolesarje znižati za stopnico. Stroški bi bili edino s tem malenkostnim delom. Tako bi bil končno rešen večer spor med kolesarji in pešci. Redarji bi imeli postel mnogo manj dela, no, lahko bi se pa še ukvarjali s pešci in jih učili prometne discipline. Vse priznanje našim prometnim redarjem, ki skrbijo tako skrbno za red zadnje čase. Takorekto neveljavih zaslug bi si pa pridobili, če bi se naučili naše svobodoljubne meščane prometne discipline.

Razstava jadralnega letala v Kranju

Letalo je izdelal mizarjski pomočnik Franc Pretnar. — Delal je polni dve leti

Kranj, 25. avgusta. Te dni je bila zaključena razstava velikega jadralnega letala v gimnazijski telovadnici. Letalo, ki je popolnoma sileno letalu, ki so ga napravili učenci asistenta g. inž. Kuhlja v Ljubljani, je izdelal 20-letni mizarjski pomočnik g. Franc Pretnar iz Cirkic pri Kranju. Doma je z Bleda, kjer se je izučil za mizarja in čolnarja. Že kot otrok je imel veliko veselje z

Da je razstavil letalo, so ga pregovorili njegovi tovariši, ki so vedeli za njegovo tiho delo. Tako je zvedela tudi širša javnost za tega nadarjenega fanta, ki je žrtvoval vse svoj prosti čas in denar, da je lahko uresničil svoje sanje. Gimnazijski direktor g. dr. Dolar mu je dal na razpolago gimnazijsko telovadnico, kjer je razstavil letalo. G. Pretnar je z uspehom razstave zelo zadovoljen. Z vstop-

letečimi zmagi; njegov zmag je vedno letel najvišje. Blizu domače hiše je mal hriček, s katerega so se spuščali otroci z razkriljenimi rokami v ravnino; rekli so, da se gredo »aeroplanov«. Leta 1927 je bil g. Pretnar v Mariboru. Tu se je vršil istega leta letalski miting, ki je še bolj razgalil njegovo fantazijo in sanjarjenje o letalu. V neki papirnati sta zagledala z bratom papirnat model malega letala, ki sta ga izrezala in prilepila na lepenko. To je bilo prvo Pretnarjevo letalo. Potem je začel delati modele z gumijevim peresom, z raketo in z motorjem na stisnjen zrak. Napravil je tudi načrt za letalo z motorjem na bencin, ki ga pa ni izvršil. Mnogo je polzkušal in delal. Napravil je celo krila, ki bi jih pritrilil na roke, da bi se dvignil v zrak. Naredil je tudi padalo s premerom 2 in pol metra.

Nabavil si je mnogo strokovnih knjig in dosti študiral. Ko je prišel l. 1930. v Kranj, je dozorela v njem misel, da bi začel sam graditi veliko jadralno letalo. Naslednjega leta meseca julija je res prišel z delom. Premišljal je dolgo ali je vredno ali ne. Potem se je opogumil in začel graditi kos za kosom. Tu ni upošteval samo tujih vzorcev in načrtov; mnogo stvari je popolnoma njegovih. Originalno je zboljšal več fimes.

Letalo je gradil celi dve leti. Nihče mu ni pomagal niti z denarjem, niti z nasveti. S prihranki od svojega zaslužka si je nabavil vse potrebni material. Delal je svoje brezumno letalo samo v prostem času, ki ga ni bilo veliko, če pomislimo, da je delal vsak dan po 10 ur v mizarjski delavnici. Vsa lesena in kovinska dela do zadnjega vijaka in žice je napravil popolnoma samostojno.

Razstavljeno letalo meri z razpetimi krili 10 m ter je 5 in pol m dolgo in 2 m visoko. Gradbo letala je Pretnarju dovolila komanda civilnega zrakoplovstva v Novem Sadu. Dogovorjeno letalo so pregledali strokovnjaki in člani ljubljanskega Aerokluba. Pooblaščen inženjerji so letalo zelo pohvalili in smatrajo, da je za polet sposobno.

nino si bo nabavil platno za letalo. Potem bo privrkal poletel, kar bo gotovo zanj višek in težko pričakovani trenutek.

G. Pretnar bi rad razstavil letalo na ljubljanskem velesajmu. Merodajni faktorji naj mu omogočijo, da bi dobil primeren prostor. Tako bo vsa naša javnost imela priliko občudovati uspeh dela tega talentiranega mladčaka. Vsekakor je vredno, da se posveti njegovi nadarjenosti vsa pozornost. G. Pretnar je bil letos potrjen k letalcem. Veseli se dneva, ko bo odšel spomladaj k vojakom, kjer se bo gotovo še izpopolnil in pokazal vsestransko svoje sposobnosti.

Razstavo so posetile vse važnejše osebnosti v Kranju, mnogo meščanov, največ pa mladine. Prodaj je tudi par manjših modelov za otroke. Malo motorno letalo je krožilo za časa razstave po dvoranji. G. Pretnar bi bil pravičljivi pritrilil tečaj za mladino. Tu bi pokazal navdušenim fantom, ki se zelo ogrevajo za letalski sport, kako se grade mala motorna letala.

Kranjčani smo lahko ponosni, da imamo v svoji sredi tako talentiranega mladega fanta, čigar vztrajni idealizem je vreden občudovanja.

Medved v Kokriški dolini

Kranj, 24. avgusta.

Ze pred leti je ogrožal velik medved čredo in živino posestnikov na Jezerskem in v Kokri. Sedaj so imeli že dve leti mir pred njim. Nedavno pa se je zopet pojavil v gozdovih Kokriške doline. Po pašnikih med Storžičem in Zaplato stalno ogroža in pokončuje živino in drobnico. Uničil je že več ovac, posestniku Jerneju Pohovcu iz Mač pa bika, težkega celih 200 kg.

Zivnorejska zadruga v Predvorju je zato naprosila sresko načelstvo v Kranju, naj izda lastnikom lova v tem okolišju nalog, naj ustrele nevarno mrcino ali pa naj plačajo prizadetim posestnikom odškodnino, če bi medveda ne hoteli ustreliti. Pritožbe

o škodi, ki jo je prizadejal medved posestnikom v Kokriški dolini, se neprestano množe. Nedvomno izrabljajo to tudi delomrznici in brezposelni, ki kradajo na medvedov račun ovce. Radi nastale negotovosti opuščajo kmetje rejno ovac, kar je brez dvoma velika škoda. Gozdovi in pašniki našega gosta naseljenega in intenzivno izkoriščanega sreza nikakor niso primerno zatočišče medvedom. Zato je sreski načelnik g. dr. Ogrin pozval vse zakupnike in posestnike lovišč, naj njihovo gospodarsko in lovsko osobje medveda zasleduje in ustrelji. Tu ne drži izgovor, da je medved pri nas tako redka žival in da ga zato ne kaže preganjati. Pomisliti moramo, da rast škoda vsak dan, radi česar kmetje, ki žive večinoma od živinoreje, občutno trpe.

Hitlerjev križ v ljubljanskem samostanu

Ljubljana, 26. avgusta.

Ne nameravam kazati vesolja, da je neki londonski list pisal v obširnem članku o Leibachu (ne o Laibachu!) in ne namigovati, da je Leibach istovestem z belo Ljubljano. To slavo v zvezi s Hitlerjevimi mogočnim imenom nam je baje napravil londonski list in za njim »Vreme« itd. Naprtili so nam namreč poleg tega še benediktinski samostan, čigar gojimec je bil odrešenik vesoljne Nemčije, in da je ta samostan imel v grbu kljukasti križ. Vsekakor se moramo zavzeti za preljubo Ljubljano, naj nihče ne misli, da se hoče tudi naše napredno mesto greti ob Hitlerjevi slavi. Čitali smo sicer, da so Angleži najbrž zamenjali Ljubljano z Lambachom na Zgornjem Avstrijskem, kjer imajo benediktinski samostan, a moramo pripomniti nekaj k tej čudni zamenjavi, ki je že takšna, kot da je kdo zamenjal Ljubljano z Londonom. Vrag vedi, ali svet še zdaj ne ve, da Laibacha ni več že 15 let?

Najprej vam moramo lepo razložiti, kaj je samostan, da ne bo tudi v tem pogledu kakšne zamenjave. Beseda sama na sebi pove, da je samostan stanovanje, kjer nekdo stanuje sam: samo-stan. Sicer je pa samostan pri nas tuja domača beseda. Ljubljanci vedo le, kaj je kloster. Torej samostan in samostanov je v razloženem pomenu besede tudi nekaj pri nas, pa ne moremo reči, da je kateri benediktinski med njimi in da je bil v njem Hitler kot gojenec.

Ceprav smo vam razložili besedo samostan, lahko pride še vsoeno do usodne zamenjave. Pri nas imamo namreč čudne samostane, ki nimajo nič skupnega z meniški, pač pa je eden v resnici v zvezi z mogočnim Hitlerjem. Saj bi ne govorili o tem, to da Angleži so nas izvažali. Bojimo se tudi, da se zgodi kaj takšnega: V Ljubljano pride Anglež, ki je morda čital o slavnem benediktinskem samostanu in kljukastem križu. Povsem razumljivo je, če bi si rad ogledal znameniti samostan, kjer znajo vzgajati Hitlerje. Seveda mu nihče ne bo hotel povedati, kje je samostan, a mož lahko naleti po naključju nanj. Vsa si namreč rad ogleda prekrasne tivolske nasade in goščave. V čudovitem Trubarjevem parku pa ga vabi na stranpot paviljon nesrečnega imena. V tistem paviljonu stane le ena živa duša, torej je tudi to samostan. Ne smete pa misliti, da smo ime samostan hoteli degradirati. Morda nas bo kdo celo obsojal (tudi takšni tči so med nami), ker si drznemo govoriti v takšnem tonu o Hitlerju. Na to se žal ne moremo ozirati. Prosimo, sledite nam! Pride torej Anglež v Ljubljano v tivolski park in zaide v Trubarjevem parku na stranpot. Seveda mu ne bo prišlo niti na misel, da se paviljon žalostnega imena v miloglasni slovenskimi lahko imenujejo tudi samostani. Toda v tem »samostanu« bo opazil na vseh stenah svete Hitlerjeve križce. Čim jih bo zagledal, se mora spomniti na benediktinski samostan, o katerem je pisal angleški list. Čudil se ne bo ob misli, da so vzgajali Führerja v takšnem samostanu. Takoj mu bo tudi razumljivo, zakaj mu niso hoteli meščani povedati, kje je v Ljubljani benediktinski samostan. Nesreča ne bo tudi, če bo vedel, da je napravil angleški list usodno zamenjavo in ne bo obžaloval, da je postal kljukasti križ poplaren celo v straniščih v »Leibachu«. Večje ideje pač zmagovito napredujejo ter silijo celo v takšna človeška svetišča.

Ne smete pa misliti, da smo pisali samo na čast Angležem. Tudi Hitlerjevi prištasi so nam toliko pri srcu, da smo jim morali povedati, da je prodir pri nas kljukasti križ zmagoslavno celo na stranišče, ki pa ni benediktinski samostan.

Brat zaklal brata

Kranj, 25. avgusta.

V noči od srede na četrtek okrog polnoči je Jakob Cator, 25letni poročni tovarniški delavec iz Drulovke pri Kranju, malo vinjen med prepričljivo težko telesno poškodavo svojega brata Ivana, ki stanuje v Kokriškem predmestju v Kranju. Ranil ga je z odprtim žepnim nožem. Poškodbe so po izjavi zdravniške g. dr. Novoselskega smrtonosne; zato so ga odpeljali še ponoči z rešilnim avtomobilom v ljubljansko bolnico.

Brata sta popivala v sredo po raznih gostilnah. Zvečer je Ivan odšel domov, Jakob pa se je pridružil Andreju Trškani, zidarstvu pomočniku s Primskovega pri Kranju, s katerim sta še naprej popivala. Okrog 23. sta odšla pijana k Ivanu Catorju, da bi se pogovorili, kako bodo šli naslednjega dne v Ljubljano po skupnih opravkih. Tedaj pa sta se začela brata prepirati. Jakob je izzival in zmerjal Ivana. Med prepričevanjem je Jakob segel v žep po nož in začel suvati z njim brata Ivana. Ranil ga je na vratu, na desni roki in na hrbtu. Ranjeni je kakih sto metrov stekel za bratom, potem pa se je v bližini Marijanskega nezavesten zgrudil. Nato sta ga Andrej Trškan in žena odpeljala k zdravniku g. dr. Novoselskemu.

Orožniki so Jakoba aretirali. Zagovarja se, da ga je brat prvi z nožem napadel, on da se je samo branil. Oba brata se že precej časa ne razumeta in živita v starem sovraštvu. Ko se je Jakob na praznik sv. Petra in Pavla poročil, je Ivan baje grozil nevesti z bodalom.

25 letnica pevskega društva „Sava“ na Jesenicah

Svečana proslava srebrnega jubileja jeseniških pevcev bo 2. in 3. septembra

Jesenice, 25. avgusta.

Pred 25 leti se je zbrala v znani gostilni lepa družba mož in fantov. Zadonela je lepa narodna pesem, da je v srcih vseh pevcev vzklikla misel ustanovitve pevskega društva. Besede so rodile dejanja. Ob rojstvu društva so kumovali: Božič Jože, Trojar France, Ulčar Janko, Ambrožič Vinko, Drenšek Jože, Ravhekhar Urban, Kleč Jaka, Iskra Jenko, Ravnik Jože, Ravnik Matevž, Entar Albin, Čop Lojze, Znidar Tone, Beguš Jože, Šifer Egidij, Pongrac Anton, Smrekar Franc in Thaler Tone. Zadržaj na tre krije gorenska zemlja.

Na Srečnico l. 1908. so ustanovili pevsko delavsko in izobraževalno društvo »Sava« imenovano po naši reki, ki naj od svojega izvira nosi našo pesem na naš jugoslovenski jug in potrjuje, da so Jesenice, ležeče med visokimi skalami, slovenske. Za predsednika je bil izvoljen France Smrekar, za tajnika France Trojar, blagajnik Urban Ravhekhar, pouk petja pa je prevzel znani goriški pevec in skladatelj Stanislav Volarič. Jeseni istega leta je pod Volaričev taktiko močeno zadonela: »Buči, buči morje Adrijsko...«

Leta 1909. so »Savani« priridili izlet v Kobarič, kjer je bila odkrita spominska plošča skladatelju Hrabroslavu Volariču, očetu zborovodje. Zbor »Sava« je pod silo novo taktiko zapel očeto skladbo. Pel je tudi pesem v slovo Stanetu, ko se je poslavljati pred odhodom v Ameriko. Po odhodu pevovodje Volariča so vezbali pevski zbor pevovodje Novak, Bervar. Vinko Ambrožič, Davorin Pancar in Srečko Gostič. »Sava« je priridila nešteto koncertov doma in v drugih krajih. Njene koncerte je prenašal tudi radio v svet. Sprejemali so opetovano na kolodvoru westfalske Slovence ter rojake z onstran oceana in sodelovali pri nešteti prireditvah in slavnostnih drugih društev.

Poleg petja je društvo intenzivno gojilo dramatik. Uporizorilo je »Divjega lovca«, »V Ljubljano jo damo«, »Rokovnice«, »Martina Smole«, »Brata Martina«, »Legionarje«, »Bucka v strahu«, »Zrinjskega«, »Kontrolorja spalnih voz«, »Hlapce«, »Sad greha«, »Noč na Hmeljniku«, »Dnevnik«, »Mišnico«, »Požar strasti«, »R. U. R.«, »Sveta moja deklica«, »Pri belem ko-

njičku«, »Moč uniforme« ter mnogo drugih oderskih del, predavanj in zabavnih večerov.

Ob izbruhu svetovne vojne je bila večina članov vpoklicana v vojaško službo. Slovenska pekm ni smela priti v vojnih letih do izraza. Ustanovil se je tamburaški zbor, ki ga je vodil Janko Ravnik. Dne 29. oktobra, ko se je povrnila večina članstva z bojnih poljani, se je društvo korporativno udeležilo velikega manifestacijskega obhoda in manifestiralo za narodno osvobodjenje. Kasneje se je društvo pridružio delavskemu društvu »Svoboda« in ji prepustilo orodsko delovanje. »Sava« pa je intenzivno začela gojiti petje. Pozneje pa se je »Sava« zopet osamosvojila ter priridila celo vrsto lepih narodnih iger.

Leta 1929. je društvo praznovalo 20-letnico svojega obstoja na zelo srečen način. Od tega časa pevski zbor pod vodstvom sedanjega pevovodje g. Srečka Gostiča stalno napreduje. Pridobil si je lepo število mladih in nadejanih moči, ki tvorijo močan, ubran in lepo izvežban zbor, na katerega smo lahko ponosni.

V 25 letih so društvo vodili naslednji predsedniki: Smrekar France, Ambrožič Vinko, Boštale Anton, Ulčar Lojze, Jereb Janko, Bernard Nikolaj, Kunčič Rudolf, Božič Jože in Kleč Jakob. Ob svojem 25-letnem jubileju je društvo v polni moški dobi. Večina nekdanjih idealnih mladencev in moč pa je osvela pri delu za društvo, v borbi za obstoi in pri širjenju narodnih pesmi med ljudstvo v nekdanjih za slovenstvo nevarnih časih.

Svoj 25letni jubilej bo društvo proslavilo v dneh 2. in 3. septembra na najboljši slovenski način s tem, da bo razvilo svoj društveni prapor in bo na ta svoj veliki pevski praznik povabilo vsa pevska in narodna društva od blizu in daleč.

V SOLI

Mihec: Povej nam, katere življenjske potrebe imamo dobivamo iz Indije?

— Ne vem, gospod učitelj.

— No, kar pomisli. Iz Indije dobivamo sladkor.

— Ne, sladkor si izposojamo od sosedov.

POMNITE!

ot..... no.. fi..... so.....

v..... k... m.....

31. avgusta

Tisti, ki pravilno reši ta inšerat, dobi od uprave našega lista nagrado. Pogoji so naštet v članku »Nagradna uganaka« v današnji številki lista.

Dnevne vesti

— Z naše univerze. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje mesto asistenta pripravnikarja pri inštitutu za ceste in železnice. Prošnje je treba vložiti do 10. oktobra.

— Poljski parlamentarci posetijo Jugoslavijo. Takoj po nedavnem posetu jugoslovenskih poslancev in senatorjev v Varšavi je bilo sklenjeno, da vrnejo poljski parlamentarci Jugoslavijo ta oficijelni obisk. Obenem je bila izražena želja, naj bi odpotovali poljski parlamentarci čim prej v Jugoslavijo. Njihovo potovanje po Jugoslaviji bo trajalo od 10. do 24. sept. V delegaciji bo okrog 30 poslancev in senatorjev, večinoma članov vladnega bloka. Udeležba opozicije še ni zagotovljena. Poljski parlamentarci posetijo vsa večja mesta Jugoslavije, tako Beograd, Zagreb, Sarajevo, Ljubljano, Split, Dubrovnik, Plitvička jezera, Kotor, Bled, itd.

— Prvi kongres pravnikov slovenskih držav. Jugoslovenski in bolgarski udeleženci prvega kongresa pravnikov slovenskih držav v Bratislavi, okrog 200 po številu, se odpeljejo iz Beograda s parnikom »Aleksander I.« 5. septembra. Po kongresu odpotujejo na Dunaj na proslavo 250letnice obhajanja Dunaja po Turkih, z Dunaja pa odpotujejo 12. septembra v Prago. Ponejše posetijo še Plzen, Mariánske Lázně, Karlovo Vary in Brno. 15. septembra se pa vrnejo s parnikom iz Bratislave v Beograd.

— Razpustitev društev. Na podlagi § 11. zakona o društvih, shodih in posvetih so razpuščena naslednja društva in je njih razpust postal pravomočen: Katoliška prosvetna društva v Braslovčah, Cerkljah ob Krki, Dobru, Dobru, Homcu, Ježici, Korotki, Kropi, v Loškem potoku, Mavčičah, Polzeli, Ribnici, Rovah, Selih pri Kamniku, pri Sv. Gregorju, pri Sv. Jurju ob Taboru, v Škofljani pri Mokronogu, Trbovljah, v Turjaku, na Vranskem, v Vrhopolju, Prevaljah, v Lomu pri Trzinu, v Smedniku, št. Danijelu in v Zgornji Ponikvi; nadalje Slovensko katoliško prosvetno društvo v Črni, Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Kostanjevici na Krki, Katoliška slovenska izobraževalna društva v Nevljah, v Podbrezju, Šmarjeti in Vodicah, Katoliško prosvetno in podporo društvo Sv. Jožefa v Trzinu, Bralna društva v Gomilskem, pri Sv. Jerneju in pri Sv. Marjeti nize Ptuj, Izobraževalni društvi v Braznici in Laškem, Izobraževalno pevsko društvo »Glas« v Sodražici, Krekovo prosvetno društvo na Jesenici, Prosvetna društva v Ptuj, Radovljici, Šmartnem pri Kranju, Veliki Laščah, Dolenci vasi pri Ribnici in št. Janžu na Dolenskem, Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Leskovcu pri Krškem in Slovensko katoliško prosvetno društvo v Ovsčah.

— Kongres mladih intelektualcev. Jutri teden bo v Ljubljani I. kongres Zveze mladih intelektualcev. Kongres se bo vršil v magistratni dvorani, v slučaju vsake udeležbe v dvorani Mestnega doma in sicer pod pokroviteljstvom rektorja ljubljanske univerze in predsednika Zveze duševnih delavcev g. dr. M. Slaviča. Pripravljalni odbor je s pripravi na delu in je določil kongresu naslednji dnevni red: Dopoldne ob 9 otvoritev kongresa s pozdravi zastopnikov, nato slede referati: Sodobno stanje in naloge mlade inteligence — cand. prof. Boje Etbin, Maribor — Ročni in umski delavci, dipl. učit. Segula Pavla, Maribor — Brezposelnost mlade inteligence (teoretičen referat), književnik Grabor Ivo, Ljubljana — praktičen referat, učitelj Puki Jos. Ljubljana — Pomen narodne vzgoje v narodni šoli, priv. docent dr. Gogala Stanko. — Debatna. — Popoldne ob pol 3. pričetek popoldanskega dela: Referat o organizaciji ZMI — prof. Kurek Niko, Kranj. Nato slede referati zastopnikov posameznih stanov in strokovnih društev o resoluciji I. kongresa i. dr. Za kongres smo zaprosili številne udeležbe. Vse, ki se nameravajo kongresu udeležiti, prosimo, da se oporočijo po dopisnici na naslov pisarne Pripravljalnega odbora za I. kongres mladih intelektualcev, Pražakova ulica 8/II, Ljubljana. Osebnost se lahko prihlasi vsak večer od 7. do 8. v istem lokalu. Pripravljalni odbor.

— Znamenite in dragocene slike bodo razstavljene na letošnji veterinarski razstavi v Ljubljani. V VII. oddelku za anatomijo in fiziologijo bo naša veterinarska fakulteta zagrebške visoke šole razstavila celo vrsto v to znanstveno stroko spadajočih slik, ki so vse izvirne in umetniško izdelane, njihovo vrednost se ceni danes nad 1 milijon dinarjev, zato jih bo spremeljati posebni odposlanec te visoke šole do Ljubljane in jih bo tukaj uredil in pritrldil po posebnih navodilih. Ta zbirka slik bo prav privlačna sila cele razstave v okviru Ljubljanskega velesejma od 2. do 11. sept. Ljubljanskega velesejma v Ljubljani.

— Kongres veterinarjev v Ljubljani. 2. septembra se prične v Ljubljani kongres jugoslovenskega veterinarskega združenja, ki se ga udeležijo deleg. in strokovnjaki iz vse države. Kongres bo odprt ob 8.30 v dvorani »Zvezdec«, ob 10. pa bo v zvezi z njim svečana otvoritev veterinarske razstave na ljubljanskem velesejmu. Zborovanje se bo nadaljevalo popoldne in 3. sept. dopoldne in popoldne, 4. septembra dopoldne bo zaključek. Po kongresu priredijo udeleženci izlete v Kamniško Bistrico, na Bled v Logarsko dolino in Rozaško Slatino. V okviru občnega zbora se bo vršil tudi tečaj o čebelarstvu, ki bo odprt 4. septembra popoldne; ter se bo nadaljeval 5. septembra.

— Konferenca o izpremembah voznega reda. V generalni direkciji državnih železnic se je vršila dva dni trajajoča konferenca o izpremembah voznega reda. Sklenjeno je bilo izposlovati na merodajnem mestu gotove korekture v sedanjem voznem redu, kolikor so neobhodno potrebne in možne, vse druge pritožbe se bodo pa upoštevale pri sestavljanju novega voznega reda.

— Zdravniški kongres v Crikvenici. Od 3. do 5. septembra bodo zborovali v Crikvenici naši zdravniki na svojem XV. rednem kongresu. Crikvenica proslavi letos 40. letnico svojega kopališča in zdravilišča. — Mnogi zdravniki ostanejo po kongresu v Crikvenici na počitnicah. Za zdravnike je pripravljenih nad 1000 postelj. Za udeležence kongresa in člane njihovih rodbin so določene pavšalne cene za bivanje v Crikvenici, ki bodo veljale vse septembra. Polna penzija bo stala 60 do 75 Din dnevno.

— Razstava poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava strojev ob priliki jesenskega ljubljanskega velesejma od 2. do 11. sept. bo prav bogata. Razstavljeno bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragih in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali pribl. 1.000 kv. metrov razstavnega prostora bo v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske in Danske. Vsak imetnik velesejske legitimacije ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalci ali direktno pri velesejskem uradu v Ljubljani. Dopisnice za zadostje. Legitimacija stane Din 30.—; pri nakupu se plača Din 3.—, ostanek Din 27.— pa pri blagajni ob vходу na velesejem. Zamorete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po Din 10.—. Kmetovalce opozarjamo, da bodo razstavljene na velesejmu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še gasilske orodje, jermenarske izdelke, verige, različne vozove, bicikle, obleke, perilo, blago, čevlje, sirsarske izdelke, plemenske ovce in koze itd.

Shampoo „LA TOJA“ Locien al limon „LA TOJA“

Za dame in gospode idealni sredstvi za negovanje las.

Zahtevajte preparata pri Vašem trgovcu!

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 69, z dne 26. t. m. objavlja zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o zdravniških specialistih za bolezni ust in zob in o zobnih tehnikih, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933, razne objave iz »Službenih novic« in kazalo za prvo polletje 1933.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 86 primerov tifuznih bolezni (smrtih 4), 61 škrlatinke, 83 davice, 32 šena, 5 krčevite, 2 otrevalnosti, 4 grize, 2 otročnice vročice ter po eden nalezljivega vnetja možganov, ošpic, vranice, prisade, otrpljenja tilnika in vnetja priušesne slinovke.

— Slovensko planinsko društvo opozarja naročnike društvenega glasila, da izide prihodnja trojna številka Planinskega Vestnika koncem septembra. Vsebovala bo poleg nekaterih člankov poročila, o zgodovini in razvoju posameznih podružnic in bo obsegala okrog 100 strani.

— Zadnji dan nagradne uganke — 50 nagrad razpisanih. V današnji številki našega lista objavljamo Inšerat »Pomnite 31. avgusta I. t. d. c. za pravilno rešitev pomnjkiljivega besedila razpisuje uprava našega lista 50 nagrad. Pravilno dopolnjevanje besedila inšerata je poslati ali osebno prineseti v upravo našega lista do vključno nedelje 27. t. m. v zaprti kuverti. Na naslovno stran je napisati »Inšerata uganaka«. Rešitvi je priložiti izresek inšerata in točen naslov pošiljatelja. V primeru, da bo pravilnih rešitev več kot je razpisanih nagrad, bo glede podeljevanja odločal žreb. V ponedeljkovi številki našega lista bomo pridelili pravilno rešitev inšerata in obenem poročali koliko pravilnih rešitev smo prejeli. Tisti, ki bodo inšerata uganako pravilno rešili in deležni nagrade bodo isto prejeli doposelno po pošti.

— Nov grob. Ugledno rodbino železniškega svetnika g. Adolfa Hillmayra je zadela težak udarec. Neizprosna smrt jim je iztrgala večerj popoldne hčerko edinko Silvico, ki jo položijo v večnem počitku jutri ob 14.30. Bodi ji lahka zemlja, težko prizadetim svojem našo iskreno sožalje!

— Vreme. Vremensko poročilo pravi, da bo vreme lepo. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Zagrebu, drugod je bilo pa večinoma lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 29, v Skoplju 27, v Zagrebu 25, Ljubljani 23,2, v Beogradu 23, v Sarajevu 22, v Mariboru 21 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,3, temperatura je znašala 10 stopinj.

— Obup živčno bolezne žene. V Zagrebu se je hotela včeraj zastrupiti s plinom 26-letna Stefanija Frank. Bila je že onesveščena, ko so jo domači našli in jo prepeljali v bolnico. Zdravniki pa nimajo upanja, da bi ji rešili življenje.

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobo, nespauju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsti poživi naravnata »Franz Josefov« grenčica tržno obkrož krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.

— Nesrečo. Elica Korevec, 2-letna hčerka posestnika iz Mačkove, občina Velika Loka, je doma padla pod pet v žerjavico in se opekla po vsem telesu. Otroka so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. — Strojevodja Anton Korotec je na lokomotivi tako nesrečno padel, da je dobil resne notranje poškodbe. — Tretja žrtev nesreče je postal 59-letni delavec Janez Ješek, ki ga je na Tyrševi cesti nekdo podrl in povozil. Korotec in Ješek sta morala v bolnico.

Iz Ljubljane

—lj Ljubljani Fran Kavčič nas naproša, da sporočimo zahvalo vsem, ki so se ga spomnili ob njegovi 60letnici, ko je od svojih prijateljev in častilcev iz obnitiških pa tudi iz vseh drugih krogov dobil toliko priaznih voščil in čestitk, da se nikakor ne more zahvaliti vsakemu posebej. Čestitke mu bodo v vzpodbudo in bodrilo k nadaljnjemu delu za prosep gostinstičarskega stanu in za koristi Ljubljane ter vse naše banovine ter države.

—lj V Gregorčičevi ulici so zgradili v kratkem času več modernih, visokih hiš razen stanovanjske hiše Hranilnice dravske banovine in poslopja Trgovske akademije, ki ga ometavajo že nekaj časa zunaj in znotraj. K novim hišam pa spadajo tudi poštni in trotoarji, ki jih tlakujejo te dni. Ob treh stanovanjskih hišah je že zbetoniran tlak in ga zdaj asfaltirajo.

—lj V naših ljudskih kopališčih ni več tako živahno in lakšno gnečo. Na »Spic« in na Nabrežju (na trnovski strani) je zlasti praej manj nadebudne mladine, ker se bodo začele šz teden dni zopet odpirati šole in marsikdo ne more spati zaradi popravljalnih izpitov. Zda tudi ni več ljudem tako vroče in jim ni več mnogo do kopanja.

—lj Šolska kuhinja. Nj. Vel. kraljice Marije (Athena) javlja dijaštvo, ki se vozi z vlakom v šolo in reflektira na prehrano v šolski kuhinji, da mora vložiti tozadevno prošnjo osebno do 7. septembra na drž. šolski polikliniki v Ljubljani, Reeljsva cesta št. 10. Nekolekovani prošnji morajo biti priloženi točni overovljeni podatki o imovinskih stanju, družinskih prilikah in naveden uspeh v šoli. Letos se bodo enarje-mali tudi učenci, ki stanejuje v Ljubljani, na celodnevno prehrano, a le proti polnemu plačilu. Pojasnila daje vodstvo drž. šolske poliklinike.

—lj Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani vabi k jesenski koloniji za odrasle v svoji krasni »Dečji dom« Franje Tavčarjeve v Kraljevič. Dom bo odprt v septembru in oktobru, dokler bo trajalo lepo vreme. Na razpolago so lepe sobe, jedilnica, krasne terase, ki nudijo diven razgled daleč naokrog, morsko kopališče doma za »Domom«. Vsa okrasba, hrana in stanovanje je 35 Din dnevno; za otroke pa 25 Din. Pisarne prijave na naslov: »Kolo Jugoslov. sester v Ljubljani«. Rimski cesta 9, pritižljive desno. Ustno ob ponedeljkih in četrtek od 17.—18. istotami!

—lj V glasbeno šolo »Slog« se vrši vpisovanje gojencev v dnevi od 4. do 9. septembra t. l. dnevno od 8. do 12. in od 15. do 18. v šolskih prostorih v Ljubljanskem dvoru, Pražakova ulica. Dne 11. septembra razdelijo učni in 12. septembra pričetek rednega šolskega pouka.

—lj Banovinska šola za glasbilo v Ljubljani. Vpisovanje na Banovinsko šolo za glasbilo pri Tehniški srednji šoli v Ljubljani se bo vršilo prav tako, kakor na vse ostale oddelke Tehniške srednje šole. Podrobna navodila so objavljena na šolski deski.

—lj Obiščite vsi v nedeljo znano gostilno pri »Tičnu na Gričku«, kjer se bo pekla jagujetina na raznju, dobili se bodo domači strukljji in dobra pijača. Za razvedrilo radio-konzert.

—lj Katja Delakova odvarja z odobrenjem ministrstva prosvete šolo za ritmično gimnastiko in umetniški ples v novi, vsem higijenskim predpisom odgovarjajoči, veliki in svetli dvorani v Dukičevem bloku. Udobna garderoba, tople in mrzle prehe. Učitelj le za dame in otroke. Ritmična gimnastika, umetniški ples, gledališka, ljudski, stili in nacijsalni ples, baletni exercise. Vpis dnevno od 10. do 18. ure.

—lj Privatni učni tečaj v Delarski zbornici. Vpisovanje v tečaj ne mšičine v torek, sredo in četrtek 29., 30. in 31. avgusta od pol 7. do 8. zvečer v pritižljivi, glavni višji, desno. Zabeležniki, nadaljevalni in konverzacijski tečajji bodo zvečer za odrasle, popoldne za mladino. Učnina 40 Din mesečno.

—lj Sočani! Na splošno željo in prošnjo naših članov in vabljivih gostov ponovno prihodnjo nedeljo 27. t. m. celodnevni piknik, in sicer takrat na lepo prirejenem prostoru za Rožnikom na Večni poti v tako zvanem — Mostecu (Wöreshofu) — kot zaključek letošnjih poletnih izletov in družabnih sestankov na prostem. Glede pribora in posode velja isto kakor prej tudi za nedeljski piknik. Za tečaj jed in fino pijačo bo tudi sedaj v polnem obsegu skrbno pripravljeno. Pridite! Za malo denarja dosti zabave in izborne potrebe. Zbirališče ob pol 9. pri Evropi — odhod ob 9. dop. — Prireditelji odsek »Soča«.

—lj Za žeganjsko nedeljo se pripravijo gostilna Keršič v Šiški.

—lj Prosvetno izobraževalno društvo »Zora« priredi na »Komarjevo«, 27. t. m. veliko vrstno veselico v restavraciji »Frankopanski dvor« Šiška z pestrim sporedom. Cenjeno občinstvo se vabi k obilni udeležbi. Vstop prost.

—lj Christofor učni zavod, privatna trgovska šola, Ljubljana, Domobranska cesta 15, vpljuje dnevno. Zahtevajte prospekt.

—lj Kemično čisti obleke šimenc, Koledvorska 8.

Iz Novega mesta

Proda se trgovina papirnatih stroke

dobro vpeljana, kompletno založena, na najprometnejšem kraju v Novem mestu na Glavnem trgu. Reflektanti kupijo lahko celo zalogo ali pa posamezne skupine blaga z inventarjem. Posebno ugodna prilika za začetnike, ki se hočejo vpeljati v tej stroki, ker je na razpolago tudi lokal. — Vse informacije daje advokatska pisarna g. Stanka Pečarja v Novem mestu. 5995

DVE POLOVICI

Trgovci: S tole patentno svetilko si prihranite polovico petroleja.

Meščani: pa mi dajte kar dve petrolejki, da petroleja sploh ne bom rabil.

GOSPOD IN SLUGA

— Miha, kaj pomenijo vse te prazne steklenice v moji kleti?

— Nimam pojma, gospod. Še nikoli nisem kupil prazne steklenice.

Grozna tragedija v Zagrebu

Duševno bolna žena odsekala s sekiro glavico svoji 6 letni vnukinji

V Zagrebu se je odigrala včeraj dopoldne tragedija, kakršnih je na svetu malo. V hišo št. 56 v Radičevi ulici je privedla Ana Benkovič 6-letno vnukinjo Verico Premuš in sicer v predsobo stanovanja Mihajla Sterka. Ker nikogar ni bilo doma, vrata predsobe so bila pa odprta, je nemoteno vstopila. Naenkrat so pa zaslišali stanovalci obupne klice na pomoč. Prihitela je sosedka, ki je zagledala v Sterkovo stanovanju črno oblečeno žensko, kako s sekiro kolje deklico.

Vsa prestrašena je začela soseda kričati, da so prihiteli vsi stanovalci hiše. Ta čas je črno oblečena ženska pobegnila na ulico, kjer so jo ljudje prišli in izročili stražniku.

O grozovitem dogodku se je takoj raznesla vest po vsem mestu in vse je govorilo o pretresljivi tragediji. Prvi hip seveda ljudje niso vedeli, za kaj prav za prav gre, vendar je bilo po takoj jasno, da mora biti ženska, ki je tako kruto zaklala obogo deklico, duševno bolna. Čim so morili aretirali, je poslala policija v Radičovo ulico močno stražo, ki je obkolila dotično hišo in zadrževala množico radovednežev. Ljudje so pritiskali na redarje, vsi so hoteli v hišo, kjer je bil izvršen grozen umor. Morilka je imela še okrvavljeno lico, ko so jo privedli na policijo. Stražniki so jo komaj obvarovali lundanja, tako so bili ljudje ogorčeni.

Deklica je bila zaklana v predsobi Sterkovega stanovanja. Na tleh pod vodovodom je ležala na hrbtu zaklana deklica, pokrita z belim platnom, ko so prišli v stanovanje novinarji. Na platnu je ležala slika Sv. Antona. Izpod platna je molela ročica, ki je krčevito stiskala kitico belih nageljčkov. Malo dalje je ležala

v mlaki krvi odrezana dekličina glava. Zid je bil ves oškropljen s krvjo, ki je tekla po stopnicah. Kmalu je prispela policijska komisija in policijski zdravnik je ugotovil, da je bila deklica odsekana glava z ostro sekirico, ki so jo pozneje tudi našli. Nesrečni deklici so bili zadani trije udarci, dva sta jo zadela v vrat in tako je bila presekana tudi vratnica, ki jo je imela deklica okrog vratu. Tretji udarec je pa zadela ključnico. Morilka je pokrila svojo žrtev z belim platnom, v roku ji je stisnila svetiljko, na trupelce je pa položila sliko Sv. Antona. Potem je pa zbežala na ulico, kjer so jo kot rečeno prišli in izročili stražniku.

Iz Celja

—c Avtobusni promet v Logarsko dolino. Ker vozi iz Celja v Logarsko dolino po sedanjem voznem redu poleg običajne popoldanske vožnje ob 16.40 vsak dan mestni avtobus tudi ob 11.15, odpade ob nedeljah in praznikih avtobus, ki je odhajal iz Celja ob 4.30 jutratja.

—c Zavarovalna dela na Savinji. Pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju se bo oddala izvršitev zavarovalnih del na Savinji pri Preseki in Rojah. Poudarje je treba vložiti do 10. septembra pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju, kjer se dobijo tudi obrazci za poudarje ter informacije glede dražbenih in gradbenih pojgov.

—c Umrli je v četrtek, 24. t. m. v celjski bolnici 41letna posestnikova žena Ana Divjakova iz Dolnjega Leskovca pri Blancu.

—c Tri nogometne tekme v Celju. V nedeljo, 27. t. m. ob pol 9. dopoldne se bo pričela na Glaziji trening-tekma med kombiniranim moštvom SK Celja in SK Štorm ob 9. bo na igrišču pri »Skalni kleti« vesela nogometna tekma med kibici in »stari« SK Atletike, ob 17. pa bo na istem igrišču revanšna tekma med vojaškim teamom 39. p. p. in celjskimi Atletiki.

—c Nočno lekarniško službo ima do vstetega petka 1. septembra lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

—c Mestni narodni šoli v Celju. Na knadno vpisovanje novincev in novink za prve razrede bo še v petek, 1. septembra od 9.—12. ter od 15.—18. v obeh šolskih pisarnah. Sprejemajo se v šolo otroci, ki bodo do 31. decembra 1933 dopolnili 7. leto starosti; ker je bilo nekaj otrok pri zadnjem vpisovanju zaradi bolehnosti zavrnjeni, naj bi se ti otroci, če so se v teh počitnicah zdravstveno popravili, še enkrat privedli k vpisovanju. Če je bil otrok rojen izven celjske župnije, je prineseti s seboj tudi rojstni izpisek od dotičnega župniškega urada. V soboto, 2. septembra bo šolska maša. Mladina (tudi novinci in novinke) naj se zbere na šolskem dvorišču ob pol osmih jutrat in gre potem zopet domov. Učiteljski konferenci za obe šoli bosta tudi tega dne ob 10. V ponedeljek 4. septembra ob 8. jutratj se bo pričel redni pouk. — Upraviteljstvi obeh mestnih šol.

Iz Črnomlja

— Služba banovinskega zdravnika za združene zdravstvene občine Stari trg pri Črnomlju je razpisana. Rok za vlaganje prošnje je 31. avgust.

— Učiteljske prejemstive. Pri zadnjih velikih prejemstivah, ki so bile te dni podpisane v Beogradu, je bilo tudi več sprememb v Beli Krajini. V našem srezu so premeščeni učitelji Alojzij Carlj iz Sv. Jerneja nad Muto srezu prevaljskega v Talčji vrh našega srezu in učitelj Vladimir Martelan iz Zagodca našega srezu, učiteljica Hermenegilda Martelan-Perfolj pa iz vasi Čeplje našega srezu, oha v Črnomelju.

— Tujsko prometnemu društvu je ban dravske banovine še spomladl odobril društvena pravila in tako omogočil ustanovitev društva. Kljub temu pa še ni bilo ustanovnega občnega zbora, dasi je društvo potrebno in bi imelo obilo dela, pa lahko tudi obilo uspehov, kakor vsa druga tujsko prometna društva. Upamo, da ga dobimo vsaj v jeseni in da se bo tako spomladl pričelo novo delo za povzdigo našega mesta in zgraditev najnujnejših objektov, ker sicer ne bo mogoče misliti na izletništvo in letovišarstvo v večjem obsegu.

— Avtobusni izlet na Vinico priredi za časa velesejma v Ljubljani Zveza za tujski promet tako, da bo pot ob 4. jutratj vodila čez Žužemberk in Črnomljuje v Črnomelj in od tu v 18 km oddaljeno Vi-

Prva je opazila grozen zločin hišnica Julka Borošak. Zaslišala je obupne klice na pomoč in odhitela je v stanovanje, odkoder se je razlegal otroški glas. Zagledala je strahoten prizor. Pod vodovodom je ležala deklica, nad njo je bila sklonjena črno oblečena ženska, ki je tisti hip baš

ponovno zamahnila s sekiro in udarila nesrečno deklico po vratu tako, da ji je brizgnila kri iz globoke rane.

»Kaj pa počnete, nesrečnica!« je krivila hišnica, ko si je nekoliko opomogla od strahu. Toda odgovora ni bilo. Hišnica je hitela nazaj v svoje stanovanje in klicala na pomoč. Prihiteli sta dve sosedki, toda vrata Sterkovega stanovanja so bila že zaklenjena, a ključ je bil v ključavnici. Odprli sta vrata in

zagledali na tleh mrtvo deklico. Morilka pa ni bilo več v stanovanju. Hiteli sta na cesto kjer sta zagledali črno oblečeno žensko in začeli kričati, naj jo primejo, češ, da je umorila otroka.

Aretirano morilko so takoj odvedli na policijo in jo zaslišali. Izjavila je, da se piše Anka Benkovič in da je prišla v ponedeljek v Zagreb k svoji hčeri, poročeni z uradnikom Prašedione Petrom Premušem. Deklica, ki jo je umorila, je Premuševa hči, torej njena vnukinja. Zasliševanje je pokazalo, da je Benkovičeva res duševno bolna in da za svoje dejanje ni odgovorna. Izjavila je, da je morala umoriti svojo vnukinjo, češ, da je bog tako hotel. Pripovedovala je, da je bila mala Verica zlato dete, pa jo je morala ubiti, ker jo je hotela rešiti. Ubogo dete po njenem prepričanju ni imelo srca in zato je bilo boljše, da je umrlo.

Nesrečnica se ni zavedla, kaj počenja. To se je videlo tudi iz njenege srečanja z zetom, ki so ga takoj poklicali na policijo. Padla mu je okrog vratu in zaklicala: »Preprosto si prišel, vse je že končano«. Nesrečni oče je bil seveda ves iz sebe, ko je zvedel, da je njegova edinka mrtva. Klicaj je svoje zlato dete, ki ga pa ni več slišalo. Mala Verica je bila že mrtva. Njena kodrasta glavica je ležala ta čas ob trupelcu na mlzi prosekture v mrtvašnici. Dekličina mati se je onesveščena zgrudila, ko so ji povedali, kaj se je zgodilo. Benkovičovo so po zaslišanju prepeljali v bolnico na oddelek za živčne bolezni, kjer jo bodo preiskali psihijatri.

Še volitev trnovske miss

Ljubljana, 26. avgusta. Ker vem, da ni vsak čitatelj pravilno razumel članka v trnovski miss, si štejem v dolžnost, da kot član volilne komisije pojasnim zadevo z našimi volitvami dne 15. t. m.

Da je bila volitev že teden dni prej razglašena, to vsak kopalac »Nabrežja« ter ni bila tajno razglašena, kot je rečeno v članku.

Volitve so bile svobodne ter je vsak lahko volil, kogar je hotel. Tako bi bil lahko izvoljen 1 mesec star dojenček ali 100 let stara korenina. Morda to ni po svetovnih pravilih, a morate upoštevati, da smo Trnovčani nekaj posebnega, zato so tudi naša pravila pri volitvah nekaj posebnega. S tem dajemo možnost, da je lahko vsaka izvoljena za miss. Kdo pa misli, da taka volitev ni pravilna, naj drugo leto, ko bomo zopet volili, kupi vse glasovnice ter naj pripelje svojo »zlahtno« in naj vsem članom razdeli »zarže«: ti boš miss, ti misster itd. in naj popiše glasovnice za nje; videl bo, da so tisti, kogar bo on določil, naj si bo stric ali teta, stara mama ali oče, sin ali hčerka itd., izvoljen za mistra ali miss. Gotovo bo potem, ko bo njegova rodbina tako povišana, bolj zadovoljen z izidom volitev.

Da pa je naša letošnja miss res »sluškanka« in simpatična in ne narobe, kot mislijo nekateri, se lahko vsak prepriča. Vedel pa bi rad, kje si je pisec članka »izposodil« novico, da je naša miss poročena. Naj se kar potolaži; dosedaj še ni.

Glede mistra ste lahko tudi vsi brez skrbi. Sicer je res šele 1 leto star, a je tako srčan, da je povsem zaslužil čast najljepšega. Imel je tudi sam več glasov kot vsi drugi kandidati skupaj. Najbolji črna miss in misster sta res najbolj črna na »Nabrežju«, kar je ugotovila sama. Izmed najbolj črnih otrok, te smo tudi volili, dasiravno to ni bilo na programu, smo lahko čestitali samo deklici, češko nam je ušel, ker ga je bilo sram. In pis

Besedo imajo naši čitatelji

Bodeče žične ograje

Mestno načelstvo je letos v maju objavilo razglas, po katerem se v področju mesta Ljubljane spadata zemljišča in vrtovi, ki segajo tik do javnih potov in v ozračju cest, ne smejo ograjati z ograjami iz bodeče žice, ker se iste nevarne pasantim, zlasti pa otrokom in starejšim ljudem, saj se lahko običajno ranijo in se raztrgajo obleko. Obstoječe žične ograje pa je do avgusta odstraniti, sicer bodo to storili mestni organi na lastnikove stroške.

Kako malo se nekateri prizadejo zmeniti, za ta razglas, se posebno vidi, ako prestopiš ob koncu Ljudske ceste oziroma Deželjske doma v Strelški ulici na desno na Strmo pot, kjer je od koncu zidu tega doma zemljišče na obeh straneh v vsej dolžini tik do rove poti na Grad, ki se odcepi od Strne poti prav posebno pa še po tej naravnosti gori do vrhove ceste na Grad, napeljana bodeča žica v šestih do osmih vrstah na star rib in novih kolih tik do roba poti, tako da ima lahko nevarni nepravičen korak pasanta nevarne posledice. Ker ima mestno načelstvo pravico in moč po zakonu opozoriti in zahtevati od lastnikov tega zemljišča da odstranijo čimprej to neokusno ograjo iz bodeče žice, ki je v nevarnost pasantov ter jo nadomestijo z drugo ali pa premaknejo najmanj za 1 meter nazaj, kjer ni nobene nevarnosti več, naj se to tudi zgodi.

Ljubljana.

Mestna in rožnodolinska Večna pot

Naše ulice in ceste niso le lepe in poetične, temveč imajo tudi poetična imena. To je dobro in prav ter se ne bo nihče spodiljal nad tem. Povedati hočemo le, kako je zapletena zadeva s poetičnim imenom ceste, ki drži iz mesta proti Rožniku. Ta cesta je Ljubljancem zelo ljuba in draga, saj imajo velik smisel za poezijo in lepoto narave. Nihče jim seveda ne sme šteti v zlo, če uživajo lepoto narave v okolišnih gozdovih. Tem je vseeno, kako se imenuje cesta, ki drži iz mesta naravnost proti Rožniku, pa ki jim ni le do poetičnega imena ceste, nego predvsem za njeno točno označbo, da se lahko orijentirajo po hišnih številkah, ni vse, da sta pod Rožnikom dve Večni poti. Ena je mestna, druga pa rožnodolinska. Na koncu Erjavčeve ceste se začne ob železniškem prelazu Cesta na Rožnik. Že ime samo na sebi pove, da drži cesta proti Rožniku. Človek bi mislil, da se imenuje vsa cesta do Rožnika tako, kot pri začetku. Toda cesta dobi drugo, poetično ime približno na polovici svoje dolžine.

Ob Hribarjevi vili se od ceste odcepi na desno stranska cesta, ki drži proti gozdu in velikih ovinkih proti Čadu. Ta cesta nosi ime Cesta na Rožnik, ona pa, ki drži naprej proti Rožniku, naravnost pod hrib, ki na njem stoje rožniške cerkve, je od tu naprej Večna pot. To bi seveda ne bila takšna nesreča, ko bi ta del ceste ne bil dolg samo nekaj korakov. Do mestne meje je ob Večni poti samo 7 hišnih števil. Ob meji se odcepi na levo Cesta 1 Rožna dolina. Tam se začne Večna pot, ki jo moramo imenovati številko 11. Ker se torej začnejo ta teritorij druge občine, cesta pa ima enako ime tudi naprej, se začnejo hišne številke znova od začetka. Na ta način je na Večni poti po dve enaki hišni številki do številke 7. Da je zadeva še bolj zabavna, so hišne številke v Rožni dolini enake barve in oblike kot ljubljanske. Pismošnja, ki dostavlja pošiljke na obe Večni poti do Herzmanskih, do zadnje hiše od Večni poti, mora biti pravi mojster, da dobro razdeli pošto. Le redki namreč vedo, kje se konča mesto in kje začnejo Rožna dolina, zato navadno nihče ne piše na naslov Rožne doline, čeprav je naslovnik onkraj meje, zlasti še, ker dostavlja ljubljanska pošta pošiljke tudi na rožnodolinsko Večno pot.

Pa tudi iz drugih razlogov je ta posebnost s hišnimi številkami neprimerna in bi jo bilo treba odpraviti. V Ljubljani so tudi druge ceste, ki prav tako leže izven mestne meje, n. pr. Tržaška cesta, ki ima zaporedne številke, da bi se ponavljale. Prej ali slej bo Rožna dolina priključena Ljubljani, zato bi stvar lahko uredili že zdaj. Hišne številke bi se torej naj šteje

zapovrstjo in ne da se ponavljajo. Če pa to ni mogoče, bi pa naj spremenili ime enega dela Večne poti, mestnega ali rožnodolinskega. Najbolje bi bilo, da bi se cesta do meje imenovala Cesta na Rožnik, kar bi bilo tudi pravilno po smislu imena. Stranska cesta, ki jo imenujejo zdaj Cesta na Rožnik, bi pa tudi naj dobila primernejše ime. S tem bi nedvomno tudi soglašali hišni posestniki, čeprav bi bilo zaradi preimenovanja nekaj stroškov. Menda ni niti od tega posebnih koristi, da imamo kot nekakšno znamenitost dve cesti enakega imena, zato smo potrkali in moramo se nam bo odprlo...

Prid les se Kranjc učiti

Ko smo v torkovem »Slov. Narodu« štali članek o »Skladovnicah drv pred hišami«, smo bili prepričani, da se je končno našel domoljubni mešan, ki bo po zaslugi ožigal na ljubljansko specialiteto.

Toda začudili smo se na vso moč, ko beremo, da se zaradi tega razburjajo v Višnji gori in ne v Ljubljani! Pa je končno zadeva ta, da prav za prav res nimamo povoda razburjati se čez ukoreninjene tradicije in navade. V Ljubljani imamo nebotičnik, mi imamo aerodrom, imamo krožne proge in dvojni tir, imamo tromostje — in še nič koliko drugih vele mestnih reči. Zato nam je naravnost v razvedrilo, če v naš vele mestni vrvež in promet pride nekaj vaške idile. Ali ni prijetno gledati, kako cepijo drva na sv. Jakoba trgu? Ali se ne počutiš, mešan, kakor da si spet doma nekje na kmetih? In ob motornih žagah, ki pojo od ranega jutra do trdega mraka po vseh — tudi asfaltiranih — ljubljanskih ulicah, se zbirajo gruča ljubljanskih »firbcev«, ki z vestnim zanimanjem sledijo produkciji žagarjev in podajačev. Le škoda, da so ročne žage prišle že povsem iz mode. Kaj zato, če brni motor, kakor trimotorno letalo, če tuli ciklarka, kakor tovarniška sirena! Nič zato, če razpiha veter žaganje, saj lahko zapremo okna in vrata. Kadar pa je trotoar zamažen s poleni in okrog motorke tucat ljudi, pa se ogremo na sredo ali na drugo stran ceste. Kdo bi neki bil tako občutljiv in »cimperlihi«, kakor so Višnjegorci?

Sicer pa imamo v Ljubljani tudi cestno-polijski red, ki je resda že precej star, pa vendar urejuje tudi to vprašanje zlasti v tem pogledu, da prepoveduje zabijati kolce v trotoar odnosno v cesto. V ostalem pa bo najbolje, da ostanemo kar pri sedesetletni praksi, posebno se glede na tujski promet in tuje, ki kaj takega drugod — razen še v Višnji gori — res ne vidijo.

Mešan.

Važna policijska odredba

Gotovo je marsikateri iznenadilo opozorilo uprave drž. policije, da se s kolci in vozilci ne sme voziti po mestnih pešpotih ter da je prepovedano jemati na kolo še druge osebe.

Ta prepoved ni samo umestna, marveč tudi jako potrebna, in žetiti bi bilo, da ne ostanemo kot vse druge enake, le na papirju, marveč da se strogo izvajajo, da nastane za uboge pešce, ki ne premorejo niti kolesa, sigurna in neovirana hoja vsaj po pešpotih.

Mnoge pritožbe so vendar nekaj izdale, kajti v Ljubljani vlada, kar se redi in miru tiče, že par let sem prava anarhija. Vsek, posebno pa prenapetost in brezobzirna mladina, dela kar hoče.

Pri tem si usojamo opozoriti policijsko upravo še na nekatere druge nedostateke, ki se čisto dogajajo v sredini mesta in ki spravljajo v skrajno nevoljo toliko domačinov, kot tujcev.

Po najboljdennejših ulicah, n. pr. po Miklošičevi cesti, ki je najlepša in najdaljša, se producira kolesarji in tudi motociklisti z dirkanjem po tej cesti, ne da bi držali za guvernal s čimer seveda jako ogrožajo varnost pešcev, zlasti otrok. Stražniki jih mirno gledajo in nič ne rečejo, kaj šele, da bi se držali take vožnje mirne pešce na to divjanje opozoriti.

Miklošičeva cesta je sploh prava dirkalna cesta tudi za avtomobile. Popotje na tej cesti je nevarno, kar pa posebno poveča še popravilna motorjev na ceno, ki je pač vseeno... A izdelati jih ni treba toliko, da se doseže določeni milijon sveč. In tako vam izdelujejo ti cigani samo močne žarnice... Peko jih kakor blince... Načrt je izpolnjen, duša je rešena. Tako je, dragi tovariši.

Gledam ga in gledam, pa zagodrnjam: — To je vendar svinjarja, tovariši. Od tega imamo mi odjemalci presneto malo koristi, nasprotno, večje izdatke za tok, poleg tega pa izgubi država po nepotrebnem mnogo električne energije. Dragocene energije, ki bi se dala drugod s pridom porabiti. Tako pa je pomislite, meni gori tu v stranišču — oprostite, prosim — čisto po nepotrebnem 400 sveč!

To je grozno! Da me je še sam hoditi na stranišče in sploh... — Ne razburjajte se tako, tovariši, — mi pravi na to — hvalite raje boga, da jim ni prišlo na misel izdelovati še močnejše žarnice, recimo po 1000 sveč.

To mi je bilo pa že preveč. — No, no!... Ne pripovedujte mi tu pravljic, tovariši, a raje svetujte, kje bi dobil majhne žarnice, največ takole po 15 ali 20 sveč. Saj ste vendar strokovnjak.

— No, tega vam pa ne vem povedati, čeprav služim pri elektrarni že več let. Dobri dve leti že nisem videl slabe žarnice.

To rekši se je tovariš števec poslovil in odšel po svojih opravkih. Jaz sem pa ugasnil močno, toda žal tako dragi luč v svoji sobi, legel na posteljo in razmišljal o zvijačah, ki se morajo ljudje v praksi čisto zateči k njim, da izpolnijo naloge, ki jim jih nalagajo kabinetni načrti...

stnem dvorišču štev. 15. Tu je od jutra do večera močno ropotanje s motorji, ki traja večkrat do 8. in tudi do 9. ure zvečer. Kako prijetno je to večerno ropotanje osobito za bolnega človeka, si lahko vsak misli. Ni dovolj, da nezmerno ropotajo, vendar motorji v popravilu na dvorišču, marveč drdrežajo s popolnoma odprtim izpuhom še po Miklošičevi cesti tja in sem. Menimo, da take popravilnice spadajo izven mesta, vsaj v notranje zaprte prostore, kot so temu nasproti pri g. Miklošu. Zato je tu le malo ropota.

Poka se s takimi motorji, pa tudi s avtomobili po mestu večkrat nalašč in brez vsake potrebe zgolj iz prevzetnosti. Take prevzetne bi morala policija na mestu kaznovati, kot se to dogaja v Italiji. Kdor se tam kakorkoli pregreši zoper policijske predpise, ga na mestu kaznujejo s občutno globo. Zato pa vlada v Italiji nekaj let sem lep red. Še javno vpiti, preklinjati, nočni mur kakorkoli kaliti in pljančevati, se tam nihče več ne upa, ker je takoj sapisan in kaznovan, pa naj bo še tako kmeten gospod.

In pri nas? So sicer tudi prepovedi, a kdo jih upošteva? Le poskušajte razumano mladino in razne razgledane, kako tulijo ponoči po mestu in se smerjajo s najgršimi peovkami in kletvami. Morda bi ne bilo napadno uveljaviti tudi pri nas enake drakonične odredbe in globe.

Živilski trg

Ljubljana, 26. avgusta. Na živilskem trgu je bil danes takšen naval, da je zmanjkalo tržnih miz. Ker je prav za prav že jesen, je zdaj sezona na višini. Najbolji naval je bil na zelenjadnem trgu. Pa tudi sadja je bilo zelo mnogo, na perutinskem trgu so pa imele prodajalke razstavljene jerebice tudi po tleh.

Gospodinjje so zelo povpraševale po gobah, jurčkih, a jim niso mogli postreči s nim. Kmetji pravijo, da je bilo še premalo dežja za gobe ter da mora najprej pošteno namočiti zemljo, ki se pa mora potem še ogreti, da raste gobe. Gospodinjje so se pa lahko poboljšale z drugimi dobrotami, ki jih je bilo tem več. Jabolk je bilo že toliko kot sredi sadne sezone. Najlepša so prodajali po Din 5-50 kg. Treba je po povedati, da ne prodajajo zrelih jabolk. Po večini so le črvena, ki odpadajo, preden začne sadje zoreti. Jabolka gospodinjje raje kupujejo kot hrushke, ker jih potrebujejo za štruklje. Hrušk je največ po 4 Din kg. Sezona je tudi že za domače češnje, ki jih je bilo danes zelo mnogo po 4.50 Din, tako zvanih cimbar.

Med zelenjavo in sočivjem je vedno še dovolj graha, ki je po 2 do 3 Din kg. Strožji fižol prodajajo po večini po 3 Din kg. Kumara so po 75 do 1.50 Din komad. Najbolj kupujejo gospodinjje razen kumar sladko papriko, ki je po 25 par komad. Krompir kufeljar je po 1.25 Din kg. Peče dobijo kg za 2 Din. Koleraba je po 25 par komad. Buč Ljubljancem ne konzumirajo mnogo. Precej težko dobijo za 2 Din. Zeljnatke glave so najbolj debele tudi po 2 Din komad.

Na perutinskem trgu ni sprememb. Tolste piščance so danes prodajali po 14 Din komad, lepa jajca pa 18 komadov za 10 Din. Živalno je bilo na vsem trgu. Mešani so se očividno začeli vračati s počin, ali so pa prakilni pasjednevali post. Gospodinjje so odhajale s trga teže obložene, kar ni kamsibodi, ker je tako pozna datina.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Vladimir Dolenc

naznanja, da se je preselil na Masarykovo cesto 58 vis a vis Ranzingerjeve in ordinira dnevno od 8.—12. in od 3.—6.

8815

Iz Laškega

— SK Ilirija (Ljubljana) : SK Laško. V nedeljo, 27. t. m., bo imelo Laško svojo sportsko senzacijo. Na sportnem igrišču v Laškem se bo ob 16.30 pričela prijateljska nogometna tekma med ljubljansko Ilirijo in SK Laškim. Ker bo tekma gotovo zelo živahna in zanimiva, pozivamo vse prijatelje sporta, da nagradijo podjetnost laških sportnikov s čim večjim obiskom. Tekmo bo sodil g. Oberlinnder iz Laškega.

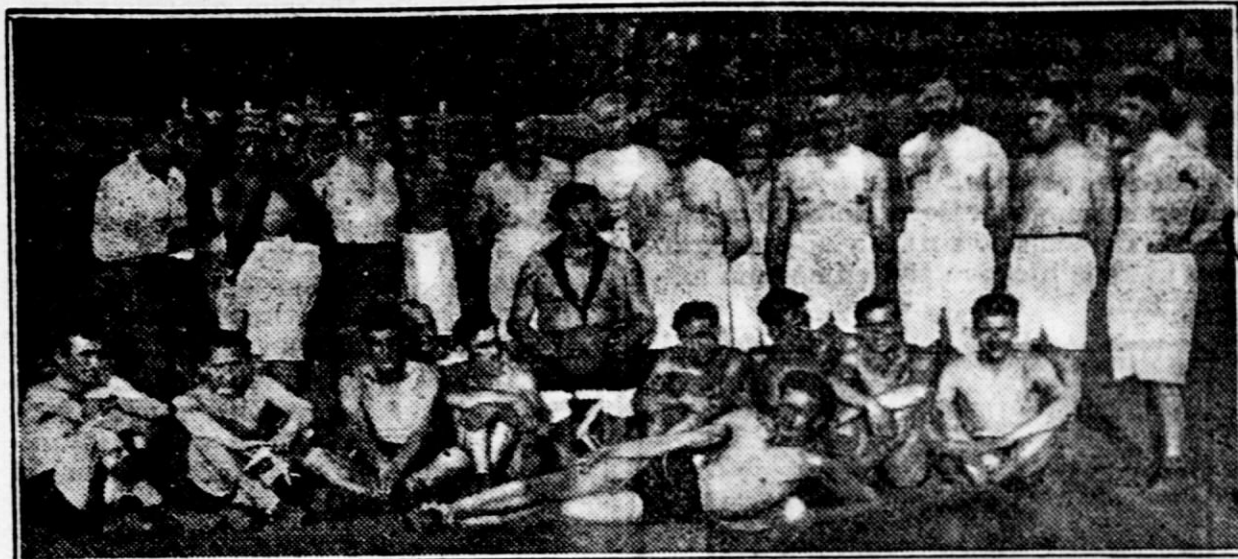
— Tečaj za kapunjenje. Sreski kmetijski odbor v Laškem priredi v nedeljo, 27. t. m. ob 8. zjutraj na dvorišču Perdirove gostilne v Laškem tečaj za kapunjenje. Prisilne peteline, ki ne smejo biti starejši od dveh mesecev. Peteline ne smejo dobiti 48 ur pred operacijo razen vode nikake hrane. Kapunjenje bo brezplačno. Prijave sprejema sreski kmetijski referent g. Zupan v Laškem.

Sportni uspehi v Črnomlju

SK Belokrajina je eden naših najagilnejših podeželskih klubov

Črnomelj, 25. avgusta. Kakor smo že poročali, je bila zadnja nedeljo v Črnomlju lepa sportna manifestacija, ker je domači SK Bela Krajina organiziral poleg nogometnih tekem tudi plavalne in kolesarske in tek skozi mesto. Rezultate kolesarskih tekem in teka skozi mesto smo že objavili in so bili doseženi uspehi prav lepi. Tudi rezultati plavalnih tekem istega kluba so bili zelo zadovoljivi. Pri tekmi subjuniorjev na 50 metrov je zmagal prvi Štefanič Jože v 52 sek., drugi pa Klusek Smiljan v 54. Pri

Danes pričujemo fotografijo debelih in suhih črnomeljskih nogometašev, ki so v nedeljo 13. t. m. igrali nogometno tekmo v prid trbovaljskih revčkov. Na alki stoji od desne na levo g. Debeljak Franc, Marč Lojze, Fabjan Pepe, Skubic Jože, Kožar Albert, Kunc Franc, Polanc Franc, Gazvoda Ivan, dr. Malerč Boris, Martelanc Just, Vizjak Ciril, Pavletič Ivo in Kršper Leo; sede od desne na levo Tančar Vinko, Košuta Emil, Kvas Vojko, Janžič Leo, Mr. Spiro Vranković, švajger Janko, Daneu Danilo, Peršak Joško, Stel-

tekmi subjuniorov na isti dolžini je priplaval prva na cilj Furian Stanka v 54 sek., druga pa Faleskini Vida v 56, v tekmi juniorov na 50 m je dosegla najboljši čas 46 sek. Lokar Špelca, 50 sek. pa Osim Eln. Senjorke in senjorji so na plavalni progi 100 m pokazali prav tako dobre rezultate in so dosegli med senjorkami prvo mesto Flek Pepca v 1.53, drugo Stariha Mici v 2 min., med senjorji pa Stepišnik Roman (Novo mesto) 1.35 in Plevnik Leopold 1.50. Nogometna tekma domačega SK Bela Krajina s SK Elanom iz Novega mesta je bila zaključena s 3:2 za Novo mesto.

ner Bela in Kraškovič Joško; leži pa Einsiedler Franc. V Trbovljah so jim gotovo hvalažni; obe moštvi, med katerima je bilo 600 kg razlike v teži, pa zaslužita tudi pohvalo za lep zgled, ki naj bi mu še drugod sledili. Čisti dobiček je znašal nekaj nad 700 Din. Poleg tega pa so še poštvovali eno članice našega Rdečega križa nabrale tudi nad 700 Din, tako da je Črnomelj klub svojim akromntim razmeram sorazmerno prav dostojno prispeval za bedne v Trbovljah.

Kokoši sta „panala“ po kurnicah

Orožniki v Št. Vidu pri Stični so zasačili dva fanta, ki sta pokradla v treh tednih 70 kokoši

Št. Vid pri Stični, 23. avgusta. Ze precej časa so tarnali ljudje tam okrog Št. Vida, Temenice in Vel. Gabra, da jim dan za dnem oziroma noč za nočjo izginjajo iz kurnic kokoši kakor kafa. Zvečer so vedno preštevale kokoši, da-li so vse pod streho, a ko so zjutraj odpirali zapahne kurnice, sta venkar priskakljali ena ali dve preplašeni putki — o drugih lepih kokoših pa ni bilo sledu, razen kakega peresa iz petelinjega repa ali kokošje peroti.

— Le kaj vraga more to biti? — so ugibali in zmajevali z glavami. Nekateri so menili, da so se v bližnjih gozdovih silno razplodile lisice, ki jim davijo lepo perutnino, drugi pa so ugovarjali, češ, da gozdne lisice ne odpirajo in zapirajo zapahov, pa tudi več sledu puščajo za seboj. Bolj babjevrni so zopet trdili svojo: neka nevidna sila nam jih »pana«.

In res je bilo vse nevidno: nobeden ni nič videl: no kdor je bil najbolj srečen, je kvečjemu slišal, kako je petelin že ob 11. uri zvečer naznanjal jutro ali kako je zakokodajskala ob isti uri kokoš. Čeprav ob tem času ponavadi ne nese jajc...

— Eh, že tako je slabo za kmeta, nikjer nič denarja. Če prodamo kokoši ali jajce, da imamo dinarje za najnujnejše, zdaj smo pa še ob to. Včeraj je bil še »nedare« Jože popoldne pri nas, so bile še vse na dvorišču — tako je tožila neka ženica orožnikom, ki se niso mogli sprijazniti s skrivnostnim »ponašanjem« kokoši.

— I pri nas so bile na en gnojišču, še v mraku, tisti Janez iz Vel. Gabra je šel mimo nas, pa se je še malo ustavil in povprašal, če kaj pridno nesejo — je skoro jokaje pripovedovala druga kmetica.

— Snoči je bila pri nas jateljica Pepca in je tako hvalila, kako lepa jajca nese: nase kure, zjutraj ni bilo pa nobene več — je zopet solzna jadikovala tretja. — Šentviški orožniki v gozdne lisice in »pananje« niso hoteli verjeti. Nič kaj jim ni šlo skupaj v račun. Kaj ko bi se ta-le Jože, Janez in Pepca ne pojavljali samo slučajno, so si mislili. Pa so se na svojem orhodu zglašili mimogrede malo v Malih Juncih pri kokašarici Pepci in jo prijazno povpraševali, kje kupuje kokoši ki jih vedno rosi v Ljubljano na trg. Pepca je bila neskromna v veliki zadregi in ji je kar sapa zastala. Po daljšem obotavljanju je povedala, da jih dobiva pri krojaču Jožetu Hribljanu v Vel. Gabru in jih proti primerni nagradi nosi v Ljubljano. Na vprašanje, če ve, kje dobiva Hribljan toliko kokoši, je Pepca povedala, da so se čela. Seveda je to zadostovalo, da so se hipoma pojavili orožniki pri Hribljanu, ki je tedaj bival v Vel. Gabru, in ga kar trdo prišli.

Hribljan je videl, da je v kleščah in je po kratkem oklevanju priznal, da je res on tisti, ki ljudem »pana« kokoši. Izdal pa je še svojega pomočnika Ivana Kralja, delavca iz Vel. Gabra. Oba dvonožna lisjaka sta bila povabljeni na orožniško stanočo v Št. Vid, kjer so jima temeljito izprašali vest. Povedala sta, da sta v treh tednih pokradla pri raznih posestnikih v bližnjih vaseh okrog 70 kokoši. S Pepco iz Malih dol pa sta bila domenijska, da je kokoši vnovčevala v Ljubljani. Izkupiček so si bratsko delili.

Hribljan in Kralj sta orožnikom že dokaj dobro znana ptička, saj sta bila že večkrat kaznovana zaradi tatvine. Da nista v tatinskem poslu novince, dokazuje tudi njuna obsežna »kurja akcija« sama. Pri preiskavi stanovanja so prišli orožniki na sled še drugim tatvinam. Pri Kralju so našli velik zavoj perila (vredno 500 Din), ki je bilo še lanko leto ukradeno mlinarju A. Okornu iz Sela. To tatvino je izvršil Hribljan, perilo pa je spravil pri svojem drugu. Našli so tudi 3 pare novih ženskih čevljev, last trgovca Jeraja iz Vel. Gabra in druge manjše stvari. Manjše tatvine je Ivan Kralj pripravil na svojevrsten način tako, da je nagovarjal otroke, naj doma vzamejo to ali ono stvar ter jo prinese njemu, za kar jim je dal par dinarjev.

Zanimivo je tudi, da je brat Ivana Kralja, Nace, ob prihodu orožnikov takoj pobežnil. Nace je bil že kaznovan zaradi

ropa in se je sedaj po daljši odsotnosti soper mudil pri bratu. Kakor se lahko iz njegovega beseda sklepa, ima fant že zopet črno vest. Hribljan in Kralj sta bila v torkov odvedena v sodne zapore v Višnjo goro. Tudi Pepci ne bo preveč prijetno. Kokoši in petlini pa bodo sedaj menda mirno ždeli v svojih kurnicah.

Iz Trebnjega

— Objava. Zemljarina za leto 1933 je razdeljena in je razdelitev vsem davčnim zavezancem razglašena pri davčni upravi. Vsakdo lahko zahteva tudi ustmeno ali pisemno pojasnilo o predpisi zemljarine. Knjižnice za vpis davka je prinesli s seboj.

— Javen nastop sokolskega društva v Št. Lovrencu na Dolenjskem, bo 3. septembra pri br. Bregarju. Pri nastopu sodelujejo vrste mirenskega sokolskega okrožja. Po telovadbi narodna veselica. Zveze vseh vseh smerah jako ugodne. Z izletniškim vlakom polovična cena.

— Poslovanje evidenčnega urada zemljarskega katastra bo na Račjem selu pri Novakovi 14. septembra, v Lukovcu pri Miklošu 16. septembra, in na Ponikvah pri Grmovski 15. in 20. septembra. Poslovajo se vsi posestniki, pri katerih se je izvršila sprememba pri zemljišču, da se navedene dni zglase, kakor je to odredeno, da podajo z listinami in ustno potrebna pojasnila v nastalih spremembah.

— Kmetijska podružnica ima jutri po prvi maši v prostorih g. Pavlina v Trebnjem občni zbor. Ker je stopilo v opredeljeno vrsto združitev podružnice Trebnje in Sevnica, je za to zborovanje med ljudstvom veliko zanimanja. Mnogi so za združitve, drugi zopet ne. Odločitev še ne bo padla na tem zborovanju, ker bo ta točka le informativnega značaja, in razgovorov samih, bo po posneti, kaj nam prinese tozadevna bodočnost.

— Krajevni odbor »Krkec naproša vse člane, da poravnajo članarino pri tovarišu blagajniku Senici Franju.

Vsi za enega, eden za vse je bil ključ prepešanih fantov iz okolice Šumperka, ki so združeni navajili na vasovalec iz sosedne vasi in ga tako obdelali, da je moral iskati pomoči pri zadrževanju. Vel za enega bodo za svoje junštvo nagradili pri sodišču, vasovalec F. L., pa je srečen, da je ušel hujšemu.

— Novo letališče v Ljubljani je našlo odmev tudi na deželi. Mnogo jih pristopa k našemu Aero-klubu in je zanimanje za zračni promet prav živahno. Avijoni, ki so bili še nedavno nad Dolenjsko prava redkost, se uveljavljajo bolj in bolj saj je ni skoro ure, da bi nad nami ne brnel motor.

Pristopajte k Jadranaki straži. Občina vabi vse narodno zavedno občinstvo, da se priklavi k JS. Ker je osnovan v Trebnjem krajevni odbor, sprejema leti člane in želi čim širšega odziva.

V NEDELJO VSI v šiško na Komarjevo

Velika narodna veselica na Sokolskem letnem telovadšču. 8812

Iz Trbovelj

— Hmeljarji za brezposelne rudarje. Na priporočilo sreskega načelstva v Celju in hmeljarske zadruge bodo kmetje v Savinjski dolini tudi letos zaposlili pri obiranju hmelja večje število brezposelnih rudarjev iz rudarskih revirjev. Brezposelni rudarji naj se čim prej zgledajo pri svojih občinah, ki jih bodo pripravile hmeljarski zadrugi odnosno posameznim hmeljarjem v svrhu zaposlitve. — V ponedeljek so pričeli hmeljarji s splošnim obiranjem hmelja, vendar pa je obiranje nekoliko zastalo zaradi močnega deževja zadnjih dni. Če bo zdaj vreme lopo, ne bo trpela kakovost letošnjega izredno lepega pridelka.

PRISTOPAJTE K AEROKLUBU

Mihail Zoščenko:

Majhna zvijača

Ne vem, kako je v tem pogledu v Moskvi, toda pri nas v Petrogradu prodajajo samo velike žarnice. Tako od 150 do 200 ali pa celo po 400 sveč.

Človek, ki hoče kupiti deset- ali petnajstvečno žarnico, se po brezplodnem tavanju po mestu prepriča, da se njegove sanje ne dajo uresničiti. Majhnih žarnic sploh ne prodajajo.

— Hm, menda pošiljajo majhne žarnice samo na periferijo mesta in na kmete, — sem pomislil in se sprijaznil s to mislijo.

Nekega dne pa opazim, da so mi žarnice pregorele. Grem kupit nove. Dobim pa samo žarnice po 400 sveč. Kaj hočem! Kupim tri, da bo nekaj še za rezerv, za vsak slučaj. Pritrdim eno v sobi, drugo pa v stranišču — oprostite, prosim. Z močno lučjo sem seveda prvi hip zadovoljen, kmalu pa opazim, da je luč še premočna. Tako nesamopetno morje luči, da človeku kar vid jemlje. Toda kaj hočemo, če pa ne gre drugače! Ob koncu meseca pride tovariš od elektrarne izračunat porabo toka. Ali sem ga porabil mnogo?

— Oho! — mi pravi, — pri vas pa ta reč nekam narašča, tovariši. Vsak mesec porabite več toka. Pa vendar ne pečete krompirja na elektriki?

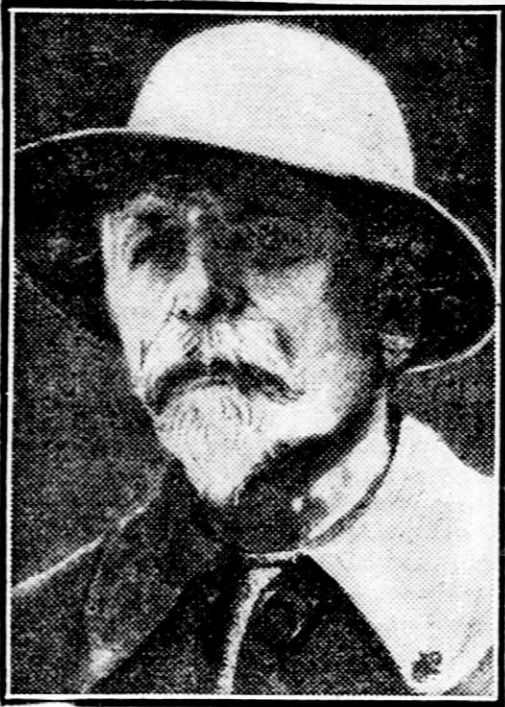
— Nikakor ne, tovariši, — mu odgovorim — pač pa imam nemara prevelike žarnice. Kaj hočem? Pravijo, da drugih nimajo. Tak brezupen položaj.

Beseda je dala besedo, pa sva se razgovorila s tovarišem števcem. Govoriva

Tajne in dolge roke Bazilija Zaharova

Presenetljiva karijera moža, ki je postal iz razcapanega fantalina milijarder

V Bukarešti se je te dni zaključila obravnava proti zastopniku Škodovih zavodov v Rumuniji Seletzkemu, ki je omogočila vsaj delni vpogled v ljut konkurenčni boj med velikimi tovarnami orožja in streliva. In baš v svojem zaključnem govoru je zagovornik Seletzkemu omenil, da so posegle v ta proces dolge in skrivnostne roke največjega orožarskega magnata na svetu sira Bazilija Zaharova, šefa največje angleške tovarne orožja Vickers, ki so bili njeni inženjerji nedavno v Moskvi obsojeni. Bazilij Zaharov je prototip najmočnejšega finančnika naše dobe, ki računa z njim vlade mnogih držav in ki je njegovo življenje samo nepet roman.

Zaharov je bil rojen leta 1849. v nekem mestecu v Anatoliji, kamor so bili njegovi starši pobegnili iz Carigrada iz strahu pred pregonjanjem Grkov. Njegov oče mu je dal ponosno ime veljakov stare Helade — Basileos. Po povratku v Carigrad, kjer se je njegov oče pečal s trgovino na drobno, je živel mali Zacharia v grškem okraju Tavatavla. Tu v grškem ghetu, kjer je teklo življenje v karakternem orientalskem dirandaju, neposredno na bližnjem ulicah, in kjer so si Grki prizadevali pretentati Armence, Armeni pa Grke, je dorasčal razcapani, umazani in skušntrani Basileos. Že kot 16 letni deček si je služil denar. Vredil je turiste, prosilci po ulicah, izkazoval ljudem razne usluge in zabaval otročad v uličnem prahu. Pozneje je služil za konjskega hlapca pri gasilcih, a potem je menjaval po ulicah denar, dokler ga bogati Grk Ifestidi ni poslal v angleško šolo kot izredno nadarjenega in bistroumnega dečka. Basileos se je navdušeno lotil študij in čez dve leti je že gladko govoril francosko in angleško.

Iz šole je prišel že malo otesan in z velikim navdušenjem prebiti se skozi življenje do lepo oblečenih, bogatih in z razkošjem obdanih gentlemanov. Dobil je službo v pisarni izobraženega sorodnika, bogatega trgovca Sevastopula. Evropsko opremljena pisarna je bila za Basileo novo šola. Kmalu je postal duša Sevastopulovega podjetja. Dobil je procen-te od dobička in gospodar mu je obljubil, da postane njegov družabnik, če se bo dobro držal. Sevastopulo pa čez dve leti ni izpolnil obljube. Zato je vzel Basileos nekega dne iz blagajne toliko, kolikor mu je pripadalo po njegovih računih, in pobegnil je v London. Sevastopulo ga je ovidil zaradi tatvine. In londonski listi so poročali pikantne podrobnosti o procesu. Ko je sodnik pozval Sevastopula, naj prispeže, je Basileos kričnil: »Slavno sodišče, nikar ne zahtevajte od njega pris-sege.

Nočem, da bi postal krivoprisežnik!« Sodišče je Basileo opustilo, ker je bil na podlagi dokumentov dokazal, da je vzel iz blagajne samo toliko, kolikor mu je po pravici šlo.

Basileos Zacharia se je potem prekrstil v Basila Zaharova in postal je znan med trgovci, ki so imeli poslovne zveze z Balkanom. Kot trgovski agent je odpo-toval v Atene, kjer je navezal intimne stike s poznejšim ministrom Skuludisom. Z njegovo pomočjo je dobil zastopništvo angleške tvrdke Nordenfeld za Grčijo in pozneje tudi za ves Balkan. Zaharov je kazal veliko iniciativno in pridobil je znal ne samo ves Balkan, temveč tudi nova tržišča. Bilo mu je 28 let, ko je med rusko-turško vojno

prodajal orožje Rusiji in Turčiji.

S pomočjo svojih političnih zvez je izposloval zakon o povečanju grške ar-made in oborožitve, seveda z njegovim orožjem. Kadar pa gre za kupčije, vrže grški patriot narodno zavednost med staro šaro in prodaja boljše orožje Tur-kom, zakletim sovragom Grčije. Ko je začela angleška tvrdka Nordenfeld gra-diti podmornice, je prodal Zaharov prve podmornice Grčiji, čez nekaj tednov jih je pa že dobavljati tudi Turčiji.

Leta 1892. je potoval ameriški inžen-jer Hiram Maksim s svojim izumom strojne puške po Evropi, da bi prodal pa-tent. Čim je Zaharov zvedel zanj, je pu-stil vse drugo in odpoval za njim na Dunaj. Vojaški strokovnjaki in sam ce-sar Franc Jožef so kar strmeli nad iz-umom. Naslednjega dne je bil pa izumi-telj sprejet v vojnem ministrstvu zelo hladno. Do milijonskega naročila ni pri-šlo. Temperamentni inženjer se je razjo-kal in zahteval pojasnila. In dobil ga je. Zastopnik angleške tvrdke Nordenfeld se

je izumu rogal in kazal nekakšne risbe, češ da bo čez nekaj tednov na trgu oro-žje, proti kateremu so

Maksimove strojne puške otroške igrače.

Maksim je hotel Zaharova ubiti. Za-deva je prišla pred sodišče, a po obrav-navi se je tvrdka Maksim združila s tvr-dko Nordenfeld in Zaharov je postal eden njenih ravnateljev. Čez nekaj let je pre-sedlal s kapitalom 1.300.000 funtov šter-lingov k tvrdki Vickers, toda postal je z veliko investicijo ravnatelj in imel je ve-lik vpliv na podjetje, ki je

iztrebljalo vsa nova in manjša podjetja.

Začel je izdelovati orožje vseh vrst, tudi

strojne puške, strelivo in adrijske bojne

ladje. Med ravnatelj in administratorji

podjetja so bili lordi in bodoči ministri,

toda Zaharov je bil prava glava in duša

podjetja. Šel je neprestano naprej. Pru-sko-japonska vojna mu je vrgla 100 mi-lionov funtov šterlingov. Z milijoni, ki

so mu prave drobtine, je

kupoval javno mnenje.

Postal je mecen, daroval je težke mili-jone za univerze in kulturne ustanove

Londona, Pariza, Petrograda in Grčije.

Z njim so računali evropski dvori in

vojna ministrstva. Vlade so dajale Zaha-

rovu nasvete in prizadevale so si pridobi-ti njegovo naklonjenost. V začetku sve-to-vne vojne je bil že močnejši mož. Po-gosto je zahajal v Buckinghamsko pala-čo. Bil je svetovalec Lloydja Georga,

osebno se je posvetoval z Joffrom, Fo-chem in Clemenceaum. Iz sence je vplekel

za nitke politike. Njegovi milijoni so po-egnili Grčijo v viro svetovne vojne,

strmoglavlili so s prestola Konstantina

in organizirali zastupljenje nemških emi-sarjev. Zaharov je bil nevidna sila.

Med mirovno konferenco, ko je bilo

Zaharovu že 70 let, je zopet posegel v

usodo narodov. Na versailleski konferen-ci je poslal Lloyd Georgu dolgo šifrirano

brzobjavko. Edina njegova želja je bila

razbiti Turčijo, izbrisati jo z zemljevida.

Morda naj bi bila to pokora za grehe

mladosti, morda višek uspehov, njegovo

življenjsko delo. Morda je hotel nadome-stiti izgubljeno rodbinsko srečo z bedo na

smrt obsojenega naroda Zaharov, ki ce-nijo njegovo premoženje na več sto mili-jonov funtov šterlingov, mož, ki je postal

iz razcapanega grškega fantalina angle-ški baron in kavalir Castne legije, je

v lovu za funti pozabil oženiti se.

Sele, ko mu je bilo 75 let, ko je ze stal z eno nogo v grobu, se je oženil s

svojo ljubico iz mladih let, tedaj je sivo

vodvo po španskem plemiču, ki je imela

že vnuko. Stara zakonca sta živela v raz-košnem gradu na rivierji, ki ga je belgijski

kralj Leopold II. nekoč podaril svoji

morganatični ženi. Toda spomladni leta

1926. je Zaharovu žena umrla in tako je

ostal zopet sam s svojimi milijardami.

Mleko je zdravo

So ljudje, ki pravijo, da ne morejo piti mleka, ker ga ne preneso, ker jim je zoperno, ali pa ker jim ne stori dobro. V večini teh primerov gre za posledice sla-bega mleka, ki so ga ljudje pili, pa jim je postalo slabo. Tako ljudje redko pomi-slijo, da je bil kriv takrat želodec, od-nosno premalo sveže, ali pretoplo mleko ali pa kaj drugega, kar so jedli, predno so mleko pili. Razmeroma zelo malo ljudi mleka nima rado zato, ker jim je po njem slabo, ker ga želodec ne prenese. Vendar pa pije mleko v kavi, kakavu, čokoladi ali sodavici skoraj vsi ljudje, ki trdijo, da mleka ne preneso.

Najboljše je seveda čisto mleko, pa tudi v raznih napitkih mleko ne izgubi svoje zdravilne in redilne moči. Redilnost mleka tudi ne trpi, če ga pijemo v kakavu ali čokoladi. Mleko samo po sebi je zelo redilno, ker ima v sebi mnogo maščobe in vitaminov. Vsak človek bi ga moral popiti vsaj eno skodelico na dan. Kdor ne more piti mleka samega, naj je vsaj mlečne jedi.

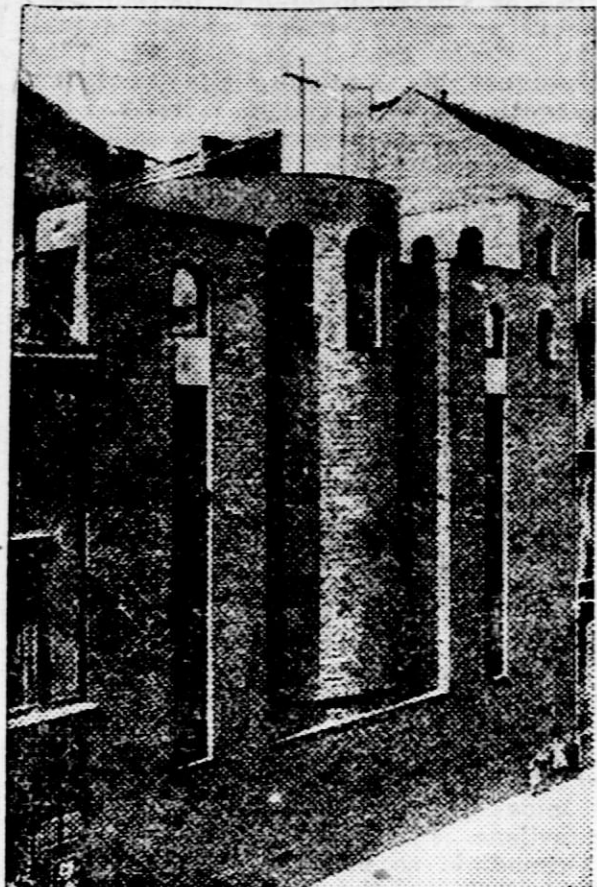
Triki londonskih tolovajev

Londonska policija je izdala pro-glas, ki bi se zdel površnemu opazo-valcu zelo čuden. Policija svari dek-le-ta, naj ne bodo premečkale srca in pre-več radodarna, če srečajo v mestu berača. Večkrat se je že pripetilo, da je srečalo dekle na poti v službo dru-gega dekleta, ki je vodilo slepca. Dru-go dekle jo je ustavilo in naprosilo, naj odvede slepca v bližnjo ulico, češ, da sama nima več časa, ker se ji mudi v službo. Dekle ji je ustrelo, odvedlo je slepca. Naenkrat je pa začutilo bo-lečine v rokah. Kričnilo je, toda do-zdevni slepec jo je že krepko držal za roke in v naslednjem hipu se je opo-tekla. To je opazil mimoidoči gospod, pristopil je, rekoč: Gospodična, zdi se mi, da vam postaja slabo; če dovolite, vas odpeljem v avtomobilu domov.

In z dozdevnim slepcem sta jo brž odvedla k avtomobilu. Toda dekle je slutilo, da nekaj ni v redu, in začelo je klicati na pomoč. Slučajno so slišali njene klice v bližini stoječi redar in dva mimoidoča, ki sta videla, kako ho-četa spraviti dva možka dekleta v av-to. Dozdevni slepec je opozoril svoja-ga pajdaša na nevarnost, dekleta sta pustila na cesti, sama sta jo pa urno odkurila z avtomobilom. V bolnici so

ugotovili, da je imel napadalec pri se-bi injekcijsko iglo s strupom, ki naj bi dekleta omamila. Dekle je bilo pa krep-ko in se ni tako hitro onesvestilo, ka-kor sta napadalec pričakovala. In to jo je rešilo. Policija nadzoruje zdaj vse slepce in pohablence, ker so se za-čeli taki primeri množiti. Obenem opo-zarja mlada dekleta, naj se varujejo slepcev in pohablencev.

Cerkev brez vrat

V Berlinu imajo cerkev, ki nima vrat. Vhod v cerkev iz druge ulice

Zdravniška pomoč in samomorilci

V nekem nemškem strokovnem listu obravnava višji svetnik deželnega so-dišča Schäfer zanimiv primer iz svoje prakse. Šlo je za samomorilca in zdrav-niški honorar. Samomorilec je bil ob-upal nad življenjem in se je obesil, pa so ga pravočasno opazili, prerezali vrv in poklicali zdravnika. Zdravnik se je trudil več ur, preden je spravil ob-upanega moža zopet k življenju. Ker je bil samomorilni kandidat zelo bogat, mu je predložil zdravnik račun za svoj trud. Mož pa je račun gladko odklonil, češ, da zdravnik ni klical in da ga tu-di plačal ne bo. Pred sodiščem pa je izjavil, da zdravnik ne samo, da ni pri-šel na njegovo zahtevo, temveč je ravnal celo proti njegovi volji, ko ga je obujal k življenju. Če se človek ne pa-č jasno pokaže, da noče več živeti in da tudi zdravnikov ne rabi. Čemu torej silijo zdravniki tja, kamor jih nihče ne kliče. Navzlic potrebi vsilji-vosti pa zahtevajo še honorar, kakor bi jih človek res klical.

Zdravnik je pa ugovarjal, da ni n-ker rečeno, da bi moral biti obesene samomorilec, ker bi ga lahko obesil tu-di kdo drugi, recimo sorodnik, ki bi se ga hotel odkrižati. In baš zato, ker se na obeseneu ne pozna samomorilni namen, ga je moral obuditi k življenju. Zdravniku se pa tako niti ni bilo tre-ba zagovarjati, ker je bil obtoženec ob-sojen, da mu je moral plačati honorar. Schäfer piše o pravi priligi tega pri-mera in pravi, da se zdravniku ni tre-ba ozirati na samomorilčeve proteste, če ga je rešil. Zdravnikova mora in dolžnost je, obuditi samomorilca k življenju, ker nasprotuje uničenje živ-ljenja interesom države in družbe. Po zakonu zdravnik ni dolžan rešiti sa-momorilca, vendar pa lahko v takem primeru zahteva za svoj trud honorar

Vohunstvo s poštnimi znamkami

Med svetovno vojno je bila Švica središče vohunske službe, ki so v n-ji zelo važno vlogo igrale tudi poštne znamke. Švica je bila prej znana kot sedež mednarodne trgovine z znam-kami in zato tudi ni bilo nič čudnega, da je med vojno naraščalo v n-ji šte-vilo trgovcev z znamkami, in sicer raz-nih narodov. Za to trgovino niso po-trebni veliki trgovski lokali, niti skla-dišča, in ker gre to blago v promet ve-činoma po pošti, ni vzbudilo nobenega suma, ko so trgovci s poštnimi znam-kami dopisovali na vse strani s svo-jimi odjemalci. In vendar je tičalo za to na videz nedolžno trgovino preme-teno vohunstvo.

S pomočjo znamk, nalepljenih na posebne pole ali v zvezke, so pošiljali vohuni po svetu važna poročila, bo-hisi na ta način, da so znamke naleplja-le po določenih barvah, ali pa razporeja-le po vrednosti odnosno po začetnih čr-kah dotičnih držav itd. Da bi jim ne prišli na sled, so si pomagali še s taj-nimi šiframi, dogovorjenimi besedami in raznimi drugimi pripomočki. Edin-način razkrinkati vohuna, delujočega s pomočjo poštnih znamk, je bil, zasači-ti ga neposredno pri zbiranju važnih ve-sti. Nasprotno je bilo pa skoraj izklt-čeno dokazati mu pošiljanje vesti dru-gim vohunom. V Ameriki so kn-aiu spoznali nevarnost od te strani in zato so bili med vojno trgovci s poštni-mi znamkami pod najstrožjo kontrolo

PRESELJEVANJE DUS

— Jaz trdno verujem v preseljeva-nje duš. Nekoč sem bil osel.

— Kdaj pa?

— Takrat, ko sem ti posodil 500 dinarjev.

Kitajci so zelo uljudni

V družabni uglajenosti prekašajo Kitajci mnoge druge narode

Kitajsko ljudstvo ima izredno mno-go pravih družabnih uglajenosti, kar priča o visoki kulturi te stare, ogromne drž-ave. Pravila uljudnosti so Kitajcu draga dedščina po prednikih, brez njih bi noben Kitajec ne mogel živeti. In vendar, dočim se ljudstvo po kmetih in stari učenjaki krčevito drže teh tradicij, jih mlada Ki-tajska počasi zavrača.

Kitajska uljudnost se kaže najlepše v mnogih načinih pozdravljanja, ki v njih prijaznih besed kar mrgoli. Kitajca je sama uljudnost in za uljudnega hoče tudi veljati. Za neotesanost velja ne odgovoriti na pozdrav, pa naj te pozdravi še tako raztrgan berač. Ker je zelo težko naučiti se načinov pozdravljanja, stori tujec naj-bolje, če v začetku naprej ne pozdravlja. Prejšnje čase so pozdravljali uradniki in vo-jaki tako, da so pripognili desno kolo-eno skoraj do tal, desnica jim je pa visela pri tem ob strani. Ta način po-zdravljanja se je pa preživel. Trgovci in izobraženi Kitajci drže pred seboj roke sklenjene, počasi se priklonijo tako, da pridejo roke do kolena, potem jih pa zo-pet dvignejo do obraza. Pri slovesu od-pade poklon. Če se srečata na cesti dva izobražena, se napol obrneta drug k dru-gemu, povesita roke, se lahko poklonita in gresta molče svojo pot. Pri vsakem pozdravu se morata pozdravljajoča obr-niti z obrazom drug k drugemu. Na Ki-tajskem se pozdravlja, ne da bi se človek odkril. Pač se pa odkrivajo in si poda-jajo roke vojniki, mnogi uradniki in mno-gi zagovorniki modernizacije Kitajske.

Kmetje se vprašujejo po dnevnem delu namestu pozdrava: »Kaj si že vstal?«, »Kaj si že jedel?«, »Si pravkar prišel?«. Sama vprašanja, tako sama ob sebi umevna in odveč, da se zde tujcu nesmi-selna. Najpogostejše se pa glasi pozdrav preprostega Kitajca: »Se ti godi dobro?« Pri slovesu se reče uljudno odhajajoče-mu: »Ne bom te spremljal«, na kar mora gost odgovoriti: »Ne trudite se!« Potem pa se poželjivo odhajajočemu srečno pot, zlasti pa, da bi ne srečal tolovajev.

Mimoidočemu se reče: »Počij se!« To je pa le gola uljudnost, ker se od niko-gar ne pričakuje, da bi pozivu sledil. Isto velja o pozivu: »Prisedi in jej z nami« ali poleti: »Prosim, popij skodelico čaja«, ali pozimi: »Prosim, pogrej se!« Za vsako prijaznost se mora gost zahvaliti z besedami: »Nadlegoval sem vas« ali pa kakor pri nas »Hvala lepa!«. Če ne ve gost za pot, se mora najprej vprašanemu priku-piti z uljudnimi besedami, sicer ne dobi odgovora, ali pa bi bil odgovor napačen. Kitajci se navadno med seboj tikajo. Na-sprotno so pa napram višje stoječim iz-redno uljudni. Z njimi govorijo vedno v tretji osebi in nikoli ne pozabijo tituli-rati jih. Mestne uradnike ogovarjajo ljudje z besedami: »Veliki častiti oče!« Katoliški duhovniki so »šen-fu«, kar se pravi duhovni oče, druge veljake pa ogo-varjajo s »sien-čang«, kar pomeni »zgo-daj rojeni gospod«. Ženske se nihče ne upa ogovoriti ali vprašati, kam vodi pot. Sicer bi pa tudi odgovora ne dobil, ker

Kitajke nobene poti ne poznajo, saj sede neprestano bodisi doma na glinasti klo-pici ali na dvorišču na preprogi.

Na obiskih se najprej odda vizitka, ki jo nosi vsak Kitajec seboj. Če je po-setnik sprejet, pride sluga z vizitko v roki in zakliče: »Tsing«, kar pomeni »Vstopite«. Če pa pride gost nenapove-dan in ne more biti sprejet, mu je treba to takoj povedati, da mu ni treba dolgo

čakati pred vrati. Gospodar sprejme go-sta pred vrati sprejemnice, kjer se komaj vidno prikloni in povabi gosta, naj sede na častno mesto. To mesto je na Kitaj-skem na levi strani štirioglate mize, pri-stavljene k steni, a gost sedi z obrazom proti vratom. Nato nastane živahen od-por, ki spominja včasih na prepir, pred-no gost stopi na označeni kraj. Potem ga gospodar še enkrat povabi, naj sede, gost se brani in sede šele, ko gospodar že sedi. Tujcu pripada vedno častno mesto. Če pride pozneje nov gost, se mu mora prvi takoj umakniti.

Na obisku mora sedeti gost lepo vzravnano. Treba se je izogibati kratkih rokavov, nedostojno je držati noge kri-žem, sedeti prekrižanih rok, gladiti si brado, ali držati roke na hrbtu. Noge je treba držati pri sedenju v pravem kotu, roke pa čim bolj skrivati. Najbolje je, če počivajo iztegnjene na kolenih, kajti sedeti nima mize pred seboj, temveč na desni strani kraj sebe. Na obiskih se moški ne sme odkriti. Nedostojno je na-sloniti se, tudi če ima stol naslanjalo. Kdor nosi očala, jih mora vsaj za hip odložiti, ko pride v goste. Pri vsakem od-govoru se mora človek nekoliko prikloni-ti govorečemu. Med pogovorom rabi Ki-tajec o sebi izraz »nedostojen« ali »ne-znaten«, o svojem znanju ali gostu pa »veliki mož«. Poseti morajo biti kratki. Ob novem letu zadostuje izročiti vizitko. Če je človek namenjen na daljše poto-vanje, je tudi običaj, da izroči vizitko.

Kdaj je človek pijan?

Londonska policija si beli glavo z vprašanjem, kdaj je človek pijan. Prej se je zadovoljevala s tem, da je pro-glašala za pijanega človeka, ki je smr-del po alkoholu in se ni mogel držati na nogah. Zdaj pa hoče imeti točnejšo in zanesljivejšo ugotovitev in posledič-no, da ne more nikomur točno do-kazati pijanosti. To vprašanje je važ-no zlasti glede na vedno večji razvoj avtomobilizma, kajti pijani šoferji so zakrivilili že mnogo nesreč. Kdor je zdaj v Londonu osumljen pijanosti, ga od-vedejo na policijo in tam mora hoditi po ravni črti, zatisniti mora oči in se z enim prstom dotakniti svojega nosu, zatisniti mora oči, iztegniti roke in se postaviti na eno nogo, končno mora pa ponoviti več besed in stavkov, ki jih je težko izgovoriti.

Mnoge pijanosti osumljene preišče-jo tudi zdravniki. Potipljejo jim žilo, pregledajo reflekse oči in preizkusijo njihov spomin. Smrad po alkoholu za-angleška sodišča še ni dokaz pijanosti. Angleški advokati so pa o.najali tudi druge dokaze tako, da jih mnogi sod-niki nočejo več priznati. Tako se je iz-kazalo, da mnogi ljudje ne znajo ho-diti po ravni črti, niti stati na eni no-gi, če imajo zatisnjene oči. Če ugotovi zdravnik odsotnost nekaterih refle-ksov, to še ni dokaz, da je dotični člo-vek pijan. Nedavno so aretirali v Lon-donu nekega zdravnika, ker so mislili, da je pijan. Izkazalo se je pa, da je le-čil svojo sladkorno bolezen z insuli-nom. Nasprotno so pa aretirali mla-dega gospoda, ki je bil osumljen, da je v pijanosti šofiral. Strah ga je pa takoj iztrezniti, da so odrekli vsi poizkusi ugotoviti njegovo pijanost. Čim je pa zapustil policijo, je nastala reakcija in mož je bil še bolj pijan kakor pred preiskavo.

Zdaj iščejo novo preiskovalno me-todo, pri kateri naj bi ugotavljali vse-bino alkohola v krvi. Toda tudi proti tej metodi se čujejo ugovori, ker je jasno, da prenosa nekateri ljudje več alkohola kakor drugi, ne da bi se na-pili. Vse pa kaže, da pride pomoč od druge strani. Stroge kazni za pijanost so tako močno znižale število nesreč, da v Angliji kmalu ne bo več pijanih avtomobilistov.

Radioprogram

Nedelja, 27. avgusta.
8.15: Poročila; 8.30: Gimnastika (M. Do-bovšek); 9: Versko predavanje (dr. Rant); 9.30: Prens cerkvene glasbe iz franc. cerk-ve; 10: Veterinarska razstava (dr. Kunc); 10.30: Pasivizem in aktivizem v življenju (Bojce); 11: Radio orkester; 12: Čas, plošče; 15: Kmetijska ura (Jamnik); 15.30: Operna ura. Izvajata ga. Spanova in G. Povhe; 16.30: Radio orkester; 20: Pevski koncert g. Grbe; 20.45: Šramel kvartet Pilihi; 21.30: Čas, poročila; 21.45: Radio orkester; 23: Ko-nec.

Ponedeljek, 28. avgusta.
12.15: Poročila; 12.45: Poročila; 13: Čas, plošče, borza; 19: Radio orkester; 20: O kužnih boleznih prašičev (dr. Hribar); 20.30: Mladinske skladbe na klavirju, iz-vaja dr. Švara; 21: Slovenski vokalni kvin-tet; 21.45: Čas, poročila; 22: Radio orkester; 23: Konec.

Torek, 29. avgusta.
12.15: Plošče; 12.45: Poročila; 13: Čas, plošče, borza; 19: Radio orkester; 20: No-semi — kužna bolezen čebel (dr. Hribar); 20.30: Prens iz Zagreba, vmes čas in poro-čila; 22.30: Plošče; 23: Konec.

Sreda, 30. avgusta.
12.15: Plošče; 12.45: Poročila; 13: Čas, plošče, borza; 19: Otroški kotiček (Koma-nova); 19.30: Plošče; 20: O kontroli mleka (dr. Kocjan); 20.30: Samospevi gđc. Megle in g. Dermote; 21.30: Čas, poročila; 21.45: Radio orkester; 22.30: Angleške plošče; 23: Konec.

Četrtek, 31. avgusta.
12.15: Plošče; 12.45: Poročila; 13: Čas, plošče, borza; 19: Radio orkester; 19.30: Gospodinska ura (ga. Bartolova); 20: O kuži čebelarstva (dr. Kocjan); 20.30: Ve-čer opernih pesmi in slagerjev, poje gđc. Anta Kovačič; 22: Radio orkester; 23: Ko-nec.

Petek, 1. septembra.
12.15: Plošče; 12.45: Poročila; 13: Čas, plošče, borza; 19: Radio orkester; 20: O klan-ju živali na domu (dr. Kunc); 20.30: Pren-os iz Beograda, vmes čas in poročila; 22.30: Plošče; 23: Konec.

Sobota, 2. septembra.
10: Prens otvoritve jesenskega vselej-ma; 12.15: Plošče; 12.45: Poročila; 13: Čas, plošče; 19: Radio orkester; 20: Pregled zu-nanjih političnih dogodkov (dr. Jug); 20.30: Tamburaški sekstet; 21.30: Čas, poročila; 21.45: Plošče; 22.15: Havajske kitare (trio), prenos z vselejma.

ŽENSKA LOGIKA

Mož: Prepovedujem ti ostrici si lase brez mojega dovoljenja.

Zena: Kaj si me ti vprašal za dovo-ljenje, da smeš imeti plešo?

Naša nova filmska sezona

Filmi, ki jih bomo videli v septembru — Njih kratka vsebina in glavni igralci

Ljubljana, 26. avgusta. Od letošnje nove filmske sezone upravičeno pričakujemo celo vrsto najlepših filmskih del. Gospodarska kriza, ki je občutno vplivala tudi na film in kinematograf, je producentom matematično dokazala, da se nikakor ne izplača več producirati malih in manjvrednih filmov, ker si takih filmov občinstvo v pretežni večini ne ogleda in je tedaj v take filme investiran kapital izgubljen. Izplača se edino produkcija velikih filmov, v katere je treba seveda investirati večje vsote. Filmska publika si v dobi gospodarske stiske prav dobro premisli, predno izda svoj piclo odmerjen denar za obisk kinematografov in se zanima le za velika, zanimiva filmska dela. Zato so šli letos producenti z vsjo potrebno pažjo na delo in ustvarili mnogo velikih filmskih del. Tudi Američani niso štedili v investicijah in ustvarili letos celo vrsto velefilmov, ki jih prineso na naš trg v nemških verzijah. Tako bomo videli letos velefilme: »V znamenju križa«, »Mata Hari«, »Tarzan«, »Kavalkada« itd.

Drugi velefilm septembrskega sporeda je

„Pesem zate“

V tem prekrasnem filmskem veleledu poje sloviti poljski tenorist Jan Klepura. Poleg opernih arjev je »Aide«, »Trubadur«, »Je« in drugih opernih del bo zapel Klepura še celo vrsto krasnih popevk in znamenit Gounodovo pesem »Ave Marija«. »Pesem zate« je dosedaj največji filmski trijumf odkar obstaja film in kinematograf. Po cele mesece so bile predstave tega filma razprodane in ljudje so po 5 in 6krat zaporedoma drli v kino poslušati Klepurovo biserno bleščeči glas. V filmu nastopijo poleg Klepura še Jenny Jugo, Paul Hörbiger, Ida Wüst in Paul Kemp. Po uspehu, ki ga je imel film »Pesem zate«, je bil Klepura takoj angažiran v Ameriko in za svoj prihodnji film, ki ga izdela v Hollywoodu, je dobil 3 milijone dolarjev. Vsi dosedanjí uspehi Klepurovih filmov »Zbogom ljubezen« in »Pesem zate« ne pomenijo namreč filma »Pesem zate« prav nič, tako ogromen je bil uspeh tega zadnjega njegovega filmskega dela. Nedvomno bo tudi v Ljubljani zmaga slovitega Poljaka Jana Klepura zasenčila vse dosedanje trumfne filmske del.

Tretji film septembrskega sporeda Elitnega kina Matice je slovita opereta znamenitega skladatelja Paula Abraham

„Havajska roža“

Kot opereta sama s svojimi popularnimi popevkami bo dosegel tudi film nedvomno velik uspeh. Režiser Richard Oswald je dal glavno vlogo male Suzane, ki je kot prodajalka cigaret zaposlena v nekem pariškem kabaretu, dražestni Marti Eggerthovi. V popevkih »Havajska roža«, »Na divanu je lutka«, »Ob morskem bregu divni raj«, »Brez ljubezni ne poljubljam«, »Oj zlata Baby«, v vseh teh krasnih popevkih, prepolnih čustvenih melodijskih melodij, prihaja vsa toplina Martinega glasu do dovršenega izraza. Poleg tega napaja v filmu tenorist Hans Fiedler z razkošjem svojega glasu sieherno gledalca. Poleg že imenovanih bomo videli v filmski opereti še našega rojaka Svetislava Petroviča, Hansa Junkermanna in Ernesta Verbeesa. Odlična zasedba »Havajske rože« bo poleg čarobno melodične muzike mnogo pripomogla k uspehu filma.

»Havajska roža« bo sledil kot četrti film prekrasni filmski ep

„Ekstaza“

Delo praškega režiserja in umetnika Gustava Machatega, ki je kljub demonstracijam izvestnega dela dunajske publike doživelo trumfne po vsej svetu. V tem filmu se nam bo predstavil v silno težki filmski vlogi naš znanec Zvonimir Rogoz in v glavni vlogi umetnica klasične lepote Hedy Kiesler. V »Ekstazi« nam podaja režiser na prav poseben način vsakdanjo tragedijo zakonskega nesporazuma, beg žene iz konvencionalnega suženjstva v romantično svobodo, izbruh ukročenih strasti in prebujenje silne ljubezni. Skoro brez dialoga, le v krasni umetniško izdelanih slikah je pred očena vsa tragedija treh junakov: starikega pedanta-moža (Rogoz), njegove mlade žene in mladega ženjenjca.

„Pozdrav in poljub, Veronika“

Je peti film in v tej lepi, nadvse veseli opereti bomo zopet lahko pozdravili našo znanico iz filma »Paprika« nepozabno Francisko Gaal. Mirno lahko rečemo, da so ta umetnica postala po tem filmu ena najbolj priljubljenih filmskih igralk v Ljubljani, kajti kot Veronika je še mnogo mikavnejša in dražestnejša kot v svojem filmskem prvencu v »Papriki«. Tudi v tej opereti je njen partner Paul Hörbiger, poleg katerega bomo v filmu videli še debelega komika in humorista Oto Walburga. Zadnji septembrski film bo Fritz Langov monumentalni velefilm

„Oporoka dr. Mabusa“

To je doslej najdražji nemški zvočni film, čigar izdelava je stala nad 25 milijonov dolarjev. V možganih norec se porajajo demonske ideje. V svoji bolni glavi snuje satsanske načrte za zločina dejanja, ki naj bi vzmirlila ves svet. Hrepeni po moči, ždi za krvjo, zaohče se mu vlade. In ta norec začne svoje načrte uresničevati. Strah in groza! Vse zasleduje zločina, toda nihče mu ne pride na sled. Končno se slučajno posreči mlademu de-

tektivu odkriti nevernega blaznega. Ogromen, senzacionalen je ta film in svetovna kritika priznava, da je to najboljši filmsko delo mojstra Fritza Langa.

Rešitev iz potaplja-joče se podmornice

Ena najnapetějšíh epizod v velikem podmorničkem filmu »V svitu zore«. Zanimivi podatki o delu tega filma ispod peresa producenta G. Aspenhorsta.

Za dolgo sem se bavil z mislijo, izdelati zanimiv film o podmornicah. Nisem mislil na pomorski vojni film, temveč na napete trenutke, ki jih je možno na podmornicah doživljati med vojno dan za dne. Za idejo filma sem našel veliko zanimanje, ker pa Nemčija sama ni imela po vojni nobenih podmornic več, sem se moral pobrigrati, da mi jo posodi druga država. Res mi je bila sreča mila in dobil sem na razpolago štiri podmornice najmodernejšega tipa seveda v zgolj filmske svrhe.

Ko so bile končane priprave za filmanje, sem odplul s svojo posadko, ki je štela 30 mož, na sirno morje. Lani 2. oktobra smo se odpravili in s seboj sem imel poleg moštva še svoj igralski kader, na čelu mu Rudolf Forster kot poveljnik podmornice, tehnični štab, režiserja Uelckega in oficirje, ki so mi kot strokovnjaki v pomorskih zadevah svetovali in stali ob strani. Nekaj dni po našem križarjenju po morju smo pričeli s filmskim delom. Filmi smo vsakdanje prizore iz pomorskega življenja med svetovno vojno, pogrezanje podmornice, torpediranje velike vojne ladje in ljut artiljerijski ogenj na visokem morju. Delo je bilo zelo naporno, brez prestanta, skoraj brez odmora, niti za obed nismo imeli časa. Dan in noč smo delali z največjo marljivostjo. Igralci kakor tudi moštvo, oficirji in tehnični štab, vsi so kazali izredno zanimanje za delo. Najnapetější je bil prizor, ko smo snemali pogrezanje nestrupljene podmornice in rešitev moštva, iz objema smrti. Vsi prizori so bili izdelani z neverjetno naravnostjo, tako da smo že mislili, da je iz šale postala resnica. Celih 6 ur smo ležali na dnu morja. Rešitev posadke pa je bil prizor, ki ga svoj živ dan ne bom pozabil.

Po enomesečnem trudopolnem delu smo končno dogotovili film. Naš trud se je pošteno izplačal, o čemer se boste tudi sami prepričali, ko boste film videli.

Poleg zanimive in napete tehnične strani ima film »V svitu zore« krasno, pretresljivo in globoko vsebino. Adele Sandrock, ki nam predstavlja eno onih junaskih »ater, ki so med svetovno vojno iztrgovale svoje najdražje — svoje sinove — za čast domovine, ima v filmu prečudljiv vlogi. Film je prežet pacifističnega duha in propoveduje mir in spravo med narodi, da se enaki težki dnevi, kot jih film predstavlja, ne bi več ponovili.

Premiera velikega filma »V svitu zore« bo v nedeljo v Elitnem kin. Matici.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefov« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otrocih, za najboljše uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

DOMACA UNIVERZA

— Moric, kakšen ljubček je, če ku-pi trgovce... 100 in proda za 110?
— Normalen, krščanski dobiček.
— Kaj pa, če proda za 150?
— Je zločinec.
— A če proda za tisoč?
— Je trgovski fenomen.

NIMA TAKEGA OCETA

Šofer: Tako malo napitnine? Od vašega sina dobim vedno več.
Potnik: Ze prav, toda jaz nimam tako bogatega očeta kakor on.

ODKRITOSTNA SLUŽKINJA

— Marička, ali ste osnažili vse, kar imamo steklenega?
— Da, gospa, razen vašega nakita

Sezonski branjevci iz Bele Krajine

Za dovoz živih, zlasti sadja, bi bilo treba uvesti četrti razred za kmete

Ljubljana, 26. avgusta.

Belokranjci so se začeli zadnja leta dramiti, ko so spoznali, da jim ne bo nihče pomagal, če si ne bodo sami. Toda tudi sami si ne morejo pomagati tako, da bi jih kdo lahko zavaljal. V mislih imamo namreč tiste male podjetne ljudi, ki so začeli zadnja leta prodajati v Ljubljani sadje. Tudi letos zalagajo naš živilski trg z domačim sadjem že od začetka sadne sezone. Kmalu bo začelo v Beli Krajini tudi zoreti grozdje in naš trg bo bogato založen z njim.

Spomladi se pa Belokranjci niso mogle uveljaviti na našem sadnem trgu v Šrešnjami, ker so nas zalagali preveč dobro z njimi tudi Bosanci in okoličani. Belokranjci se nimajo tako organizirane trgovine s sadjem, da bi ga lahko odpošiljali naravnost veletrgovcem. Sami morajo prodajati svoje blago na trgu. Mali posestniki nimajo toliko sadja, da bi ga lahko prodajali na debelo, četudi bi ga pa lahko prodali veletrgovcem, bi ga morali dati po zelo nizki ceni. Bela Krajina je tako od rok od večjih mest, da je prodajanje sadja na ljubljanskem trgu za Belokranjce precej tvegano. V Zagreb je tudi predaleč in zagrebški trg je preplavljen s sadjem iz južnih krajev. Zato si pomagajo podjetne Belokranjce tako, da ostajajo v Ljubljani po več dni, dokler ne prodajo sadja, nakar zopet potujejo nazaj po novo zalogo ali pa pišejo po sadje. Navadno se vračajo domov ob sobotah, ker ob nedeljah ni tržnih ur. Zadovoljiti se morajo s skromnim prenočiščem in slabo hrano, sicer bi ne zaslužile niti za vožnjo. Sadje na našem trgu ni tako drago, da bi prodajalci obogatili čez noč in potem lahko zahajali v hotele. Če proda Belokranjca (ki je podjetnejša od okoličanih) košaro sadja, t. j. 10 kg. je mnogo. Zdaj zalagajo trg po večini z rumenimi češnjami (ringlo), ki jih prodajajo največ po 3 Din. Vidimo torej, da se uboge prodajalke ne morejo posebno hvaliti z zaslužkom. Za prenočišče ne sme izdati niti 10 Din, za hrano pa še toliko ne. Ena prodajalka je dejala, da plačuje za prenočišče 5 Din. (Ni pa hotela povedati, kje prenočuje, ker se je najbrž bala nepovabljenega vasovalca.) Navadno ne zajtrkuje, kosit pa tudi ne hodi, ker je skoraj vselej od 15. na trgu. Skromen železec je kaj kmalu potolažen z nekaj hruškami, zvečer si pa lahko prodajalka privoščijo »gospodsko« večerjo v javni kuhinji.

Belokranjci so na trgu do zadnjega, dokler jih ne preženo smetari. Okoličanke so tedaj že zdavnaj doma. Belokranjci pa do zadnjega čakajo na kupce, nazadnje pa morajo še vseeno odnašati s trga težke košare. Belokranjci nosi košaro na glavi kot Hrvatice in ženske sploh v vzhodnih naših krajih. Tega prenašanja težkih bremen na glavi ženske iz bivše Kranjske ne poznajo. Pri nas kmetice vozijo živila na trg, v hrvaških in nekaterih štajerskih mestih jih pa nosijo na glavi. Tam so pač ženske še bolj vajene trdega dela, saj so navadno poleti same doma, ko možje služijo kruh s sezonskim delom. Belokranjce hodi tudi bosa po Ljubljani, kot so vaje ne poleti doma. Popoldne so Belokranjce proste ter se »sprehajajo« po Ljubljani, toda ne smete misliti, da promenirajo bosa po Aleksandrovi cesti. Dovolj imajo drugih skrbi.

Na naš trg pa ne prihajajo samo Belokranjci, temveč zadnje čase tudi Hrvati. Včeraj je prodajal fant hruške iz okolice Karlovca. Pripovedoval je, da ga stane vožnja 50 Din. V Karlovcu najbrž sadje nima nobene cene ter je torej celo boljše voziti ga v Ljubljano. Zato lahko rečemo, da je v Ljubljani sadje najdražje, čeprav ni drago. Znatne razlike med cenami pa najbrž ni. Lahko bi pa imeli v Ljubljani dovolj še cenejšega sadja, če bi se Belokranjce vozile k nam z manjšimi stroški in če bi jih ne stal toliko prevoz sadja. Ob neki priliki smo že razpravljali v našem listu o organizaciji transporta pridelkov v mesta. Uvesti bi bilo namreč treba četrti razred za kmete, ki bi vozili živila v mesta. Na ta način bi mesta pritegnila še večji krog prodajalcev z dežele. Toda

ljubljanski trg je navadno preobložen, zato bi si najbrž na njem ne moglo služiti kruha več prodajalcev, ta vozna olajšava bi pa bila v prid mnogim prodajalcem, ki že zalagajo naš trg. Nedvomno bi uvedbo četrtega razreda pozdravili še marsikje drugje, kajti mnogi podeželski kraji so skoraj povsem odrezani od kupčijskega življenja večjih mest. A treba bi bilo razen tega še organizirati prodajo tako, da bi ljudje ne vozili živil kar na slepo v mesta.

To so pač samo pobožne želje, s samo besedo ne moremo pomagati obubožanim kmetom, ki si ne vedo in ne morejo pomagati.

Iz Kranja

Novice s gimnazije. Te dni se prične na gimnaziji popravni izpiti, h katerim se je prijavilo 126 dijakov. Letos je bilo dodeleno našemu zavodu pet novih učnih mest, med katerimi pa sta bili dve zopet dodeljeni v Ljubljano. Samo profesorji, ki so odšli, so nadomeščeni; manjkata namreč profesorja za matematiko in verouk. Običajna je med poučnicami izvršila preprosta popravila gimnazijskega posloja. Preplekana so bila okna in vrata, konferenčna soba je preseljena, postavljena so štiri nova angleška stranišča, prebrljena telovadnica in tri učne sobe itd. Resno bo treba misliti na razširjenje gimnazijskega posloja. Letos pričakujemo 600 dijakov. Zeleni so morali uporabljati fizično dvorano in kemični kabinet kot učni sobi. Veliko risalnic bodo uporabili kot učno sobo in jo predelili s steno, risarski in geografski kabinet so bosta premeštila v prirodopisnega. Nadaljno razširjenje bi se moglo izvršiti z opustitvijo ravnateljevega stanovanja. Na ta način se bodo dobili prostori za posvetovalnico, knjižnico in pisarno; sedanjí prostori pa se izpraznijo v učilnice. V dozdennem času pa bo itak treba misliti na priridek 6 sob, če naj gimnazija ustrezaj vsaj za eno modernim šolskoizjajenim predpisom.

Vpisovanje v Glasbeno šolo se bo vršilo 1. 2. 4. in 5. septembra od 10. do 12. popoldne v glasbeni šoli. Redni pouk se prične 4. septembra popoldne.

Predstava na prostem preložena. V slojgra »Pri belam konjčku«, ki so jo nameravali vzpostaviti na gostinskem vrhu pri Petruku drevi in jutri zvečer, je preložena na prihodnjo soboto in nedeljo ob pol 21. Vprizoritev je preložena radi pridivite v Strazišču.

Razvije sokolskega prapora v Strazišču. Sokolsko društvo v Strazišču razvije v nedeljo 3. septembra svoj prapor. Sporied: jutri 27. avgusta ob 18. popoldne vprizoritev Finžgarjevega »Divjega lovca«. Igra se na prostem v Sempetru pod Šmarjano goro; v soboto 2. septembra ob pol 21. zvečer bo slavnostna akademija na letnem telovadišču, v nedeljo 3. septembra ob 18. pa razvije prapora, povorka, javni nastop in velika ljudska zabava.

Vprašanje protituberkulozne dispnezerja v Kranju. Na zadnji občinski seji v sredo popoldne je stavljal občinski odbornik g. dr. Stanko Sajovic v imenu zdravstvenega odbora predlog o ustanovitvi protituberkulozne dispnezerja v Kranju. Stal bi približno 300.000 Din. Razen tega bo treba misliti na vzdrževalne stroške, na stalnega zdravniška in bolniško sestro. Sreški načelnik g. dr. Franc Ogrija je omenil, da se je obravnavalo vprašanje bolnice za Gorenjsko oz. protituberkulozne dispnezerja na sestankih županov v našem okrožju. Zbranzga je že polovico denarja. Drugo polovico bodo prispevali Protituberkulozna liga, OUZD in domača industrija. V kratkem bo sklican sestanek teh dveh faktorjev, kjer se bo vprašanje protituberkulozne dispnezerja končno rešilo.

VISEK SLABOSTI

— Gospod plačilni, ta čaj je zelo slab.
— Pustite ga stati.
— Saj je tako slab, da niti stati ne more.

PREPOZNO

— Kdaj si spoznala svojega moža?
— Sele po poroki, žal, šele po poroki.

SREČA

— Ta ženska me je veljala celo premoženje.
— Mene pa moje pamet.
— Ti vedno dobro zadeneš.

A. D. Emery:

Dve siroti

Roman

Zdaj se te ne bojim več! Videč, da si velik in močan, sem namreč mislil, da si pogumen samo pri ženskah... Strahopeten si, moj pogum je močnejši od tvoje moči.

Luiza je vzkliknila pod vtisom hvaležnosti, ki jo je začutila tisti hip do edinega bitja, pri katerem je našla sočutje.

— Ah, Peter! — je vzkliknila.
— Zanesite se name, gospodična, — je odgovoril brusarč.

Ni pa še izgovoril teh bodrih besed, ko je že planil Jakob nanj.
— A tako! — je siknil. — Ze dobro, to opraviha midva med seboj. pokveka! ... Sam si hotel tako!

Peter mu je mirno pogledal naravnost v oči.
— Hočem, da jo pustiš, naj v miru odide! — je izjavil odločno.
— Zares! — se je zasmajal Jakob.
— Preprečiti hočem zločin, ki si ga zasnoval in ki ti gleda iz oči.

Teh besed se je ustrašila celo Frochardka. Poskusila je pomiriti razjarjena sinova.

Toda Jakob jo je pahnil od sebe in se obrnil k nepremično stoječemu bratu, rekoč:

— A če nočem, kaj storiš?
— Kaj storim? ... Sva iz sodbine.

ki ubija... saj si pravkar sam trdil to... Če iztegneš roko na katero...
— No, kaj bo?
— Te zabodem s temle nožem!

In Peter je zamahnil s svojim orožjem.

Jakob je proti svoji volji odskočil, toda takoj se je zopet pomiril.

— Ti bi si drznil! — je vprašal.
— Da! bi si drznil! — je vzkliknil brusarč žarečih oči. — Poznaš moje duše, pa še vpraša, če bi si drznil.

— Pomisli še enkrat, da gre tu za tvoje življenje, — je odgovoril Jakob.
— Ali pa za tvoje.

Liki tigrice je planila Frochardka med sinova... Obmjenja k Petru je vzkliknila:

— Podlež! ... dva brata!

Peter jo je pahnil od sebe, rekoč:
— Da, dva brata, kakor nekoč dva Adamova sinova... Samo da sta zdaj vlogi zamenjani tako, da ubije Abel Kaina.

— Dobro! Bomo vide! ... je vzkliknil Jakob.

— Pazi se! — ga je posvaril Peter.
— Čutim, kako se drami v meni drama-joča kri najinega očeta.

— Dobro! — je zakričal Jakob v divji jezi. — Frochard proti Frochardu! Torej bo tekla kri!

In ljuti, grozni boj dveh bratov se je začel.

Jakob je bil trdno prepričan, da bo zmaga na njegovi strani. Zavihel je svoj nož in zamahnil z njim po nlečih

svojega nasprotnika, ki je nehoti iztegnil roko, da bi odbil udarec.

Krik groze se je izvil iz prs Henriki, ki je prva opazila kri na Petrovi srcaji.

— Ranjen je! — je vzkliknila.

Toda ta čas sta se nasprotnika že zopet spoprijela; srdito sta mahalaz noži drug proti drugemu, Jakob je odhjal udarce spretno, Peter pa pogumno.

— Nisem ranjen! — je odgovoril Peter na Henrikin krik.

Toda laž ni zacelila njegove rane. Kri mu je curčila iz nje.

— Tako, zdaj si dobil, kar ti gre, pokveka! — je dejal Jakob.

— Lopov! — je vzkliknil Peter, — razreži me na drobne koščke. Dokler bo Luiza v nevarnosti, ne bom ničesar čutil.

— Ze dobro... končajva to!

Lopov je planil na Petra, boj se je začel znova, še srditejši nego prej.

Na slovito udarec, ki mu ga je bil namenu Jakob, je odgovoril Peter s tem, da je zamahnil z nožem kar na slepo srečo. Toda nož se je zasadił do ročaja v prsa nesrečnega Jakoba, ki je bolesto zahropel in se zgrudil.

Frochardka je skočila vsa iz sebe k zabodenemu sinu.

— Jakob! ... Jakob! — je zaklikala.

Peter je pa stopil ves okrvavljen k dekletoma, ki sta bili zdaj svobodni.

In z drhtečim glasom je dejal Luizi:

— Zdaj pa bežite... bežite!

Ni imel poguma dotakniti se z roko, obrizgano z bratovo krvjo, njene nežne ročice.

— A vi, Peter? — je vprašala s strahom za usodo dobrega fanta, ki je bil ubil svojega brata, da reši njo.

— Kaj pa storite? — je vprašala Henrika in potegnila obotavljivo se Luizo za seboj k vratom.

Peter je povesil glavo.

Potem se je ozrl na okrvavljeni nož, ki ga je še vedno držal v roki, in odgovoril:

— Počakati hočem kazni za zločin.

XIII.

Henrika je bila še vsa trda od groze. Luiza, ki ni videla strašnega prizora, je vprašala sestro, kaj bosta storili.

— Poidi, — je dejala Henrika ginjeno. — Bežiiva iz te hiše. Poidi, Luiza.

— Zakaj se tako trešeš, sestra? ... Mar misva še svobodni?

— Poidi, ti pravim... Smrt je v tej hiši.

— Kaj? ... Ta mož je torej...
— Mrtev! ... Mrtev je!

— In Peter ga je ubil... zavoljo mene je ubil brata. Zavoljo mene je bilo njegovo življenje v nevarnosti. zavoljo mene je gotovo težko ranjen. zavoljo mene je ubil... Da, da, spoznala sem to dobro iz njegovega glasu, ki se je tresel od jeze, iz strašnih groženj, k so letele nanj in ki se jih ni prav nič bal... Razumela sem dobro, da ga žene obup napreji... in da je

priljubljen dati svoje življenje, da reši moje...

— To je zlata duša, — je pripomnila Henrika, — prejel je prvi udarec, ne da bi kričnil... Videla sem njegovo kri... Ni se umaknil. Nastavil je prsa svojemuo nasprotniku, da bi naku rešil... in rešil je naku.

— O, bože moj! — je vzkliknila Luiza ihtič.

— Dolžni sva mu zahvalo in priznanje, Luiza. Pripravljen je bil žrtvovati svoje življenje, da naku reši... Mahal je z nožem kar na slepo srečo in usoda je hotela, da je bila rana smrtna. Gotovo je sam bog vodil njegovo roko... Ne joči, ne tarnaj... Če bi morala prisesti pred sodiščem, ki bi sodilo Petra...

— Peter... Peter sojen... obsojen!

— Dvignila bi roko pred Kristom in prisegla na svojo dušo in na svojo vest, da je nedolžen, da je branil samo svoje življenje, ogroženo tem boli, ker je bil ranjen, oslabljen, ker je tekla njegova kri in ker je v trenutku obupa zamahnil z nožem na slepo srečo ter nehoti zadal smrtno rano.

Te besede so Luizo nekoliko pomirile.

Kar jo je Henrika zdrnila iz globoke zamišljenosti. Prispeli sta bili na konec Lourcineske ulice. Treba je bilo vprašati, kam morata kreniti.

In ker se je Henrika ustavila, da bi vprašala prvega mimoidočega, da bi vprašala:

Deci za šolo — čevlje *Rata*

Mednarodni velesejem

3. do 10. septembra 1933

v Pragi

SVETOVNI VELESEJEM

NA KATEREM SO ZASTOPANI NARODI IN DRŽAVE

ZNIZANA VOŽNJA ZA BRZOVLAKE IN NAVADNE VLAKE

Jugoslavija 25 — Čehoslovaška 50 — Avstrija 25 — Madžarska 25 odstotkov

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Čehoslovaški prej 33 %, sedaj 50 % popusta.

Pojasnili in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2 — ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT — PUTNIK, Gajeva ulica (za nebotičnikom) in njegovi podružnici »Hotel Metropol«.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfineše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrucker)

Vezanje raznovrstnih monogramov, perla, zaves, pregrinjav, antlanje, izdelovanje gumbic. Vse delo najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

GLASBA

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hözl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7.

Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

KLAVIRJI, PIANINI

prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000.— naprej. — »MUSIKAL«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. — Popravlja in uglašuje najceneje. 9/L

Preselitev!

Cenjenim damam vljudo sporočam, da sem preselila svojo že nad 25 let obstoječo trgovino iz Židovske ulice št. 3

v Šelenburgovo ulico 6

ter zagotavljam vsako damo, da bom vedno postregla najsolidnejše v kvaliteti in ceni.

Se priporoča

modni salon

Stuchly-Maške

Graški velesejem

Od 16.—24. septembra 1933

Razstava pingavske in Mariahofer goveje pasme od 16.—19. septembra. — Razstava malih in kožu-hastih živali od 21.—24. septembra.

Velesejmske izkaznice se dobe pri glavnem razpošiljatelju: Banka Bezjak, Maribor, Gosposka ulica št. 25 in pri avstrijskem poslanstvu, Beograd, Knez Mihajlov cenac 16.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov se ne odgovarja. Najmanjši oglaš 5.—

PRODAJI

BELA VINA
pristen lasten pridelek — večjo množino proda veleposredstvo — Ed. Suppanz, Pristava. 3334

PEKI, POZOR!
Prodajam pekovski stroj za žemlje poceni! — Resman, Zgornja Slovenska Bistrica. 3355

ŽGANEGA APNA
več vagonov prodam. — Debevc, apnenica, Tržič. 3361

KUPIM

LIMUZINO
4- ali 6 sedežno kupim. — Ponudbe: Čeh, Sv. Lenart v Slovenskih goricah. 3343

SLUŽBE

BRIVSKI POMOCNIK
išče službo. — Skelac, Ivanovci, pošta Valpovo, Slavonija. 3379

POUK

ESPERANTO
Kdor se želi priučiti temu jeziku, naj se obrne na Esperant-sko dopisno šolo, Jesenice-Fužine (Gorenjsko). — Prilozite znakmo za odgovor! 3382

ESPERANTO
Hitro in poceni se naučite esperanto, ako se vpišete v Esperant-sko dopisno šolo, Jesenice-Fužine (Gorenjsko). Prilozite znakmo za odgovor! 3382

NEMŠČINA
Samo Din 15.— mesečno vas stane nemški dopisovalni tečaj. — Obrnite se na Jezikovno dopisno šolo, Jesenice-Fužine (Gorenjsko). Prilozite znakmo za odgovor! 3382

UCENKA

s primerno šolsko izobrazbo, ki je zdrava in ima veselje do trgovine, se sprejme na deželo. Biti mora mirna in poštena. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod šifro »Poštena 3381« na upravo »Slovenskega Naroda«.

UCENCA

spremem. — Hodnik, ključavničar, Dolnji Logatec. 3362

TEČAJI NEMŠČINE

v Delavski zbornici, začetniški, nadaljevalni in konverzacijski. Zvečer za odrasle, popoldne za mladino. Vpisovanje v pritičju, glavni vhod, desno, v torek, sredo in četrtek od 1/7 do 8. ure zvečer. — Mesečno 40 Din.

ZIVALI

MLADEGA PAPAGAJA
kupi restavracija pri »Otetu« v škofji Loki. 3378

NEPREMICE

HISO V PERASTU
v Boki Kotorski, prodam za 60 tisoč dinarjev. — Radulović, Beograd, Teodosijeva 12. — Telefon 24.166. 3377

OBRTNIKI POZOR!

Prodajam ali zamenjam novo hišo v vrednosti 90.000 Din. — Lovko, Krška vas pri Brežicah. 3376

PEKARNO

prodajam ali oddam v najem. — Verje 85, Medvode. 3354

TRGOVSKO HISO

7 km od Maribora, prodajam ali oddam v najem. — Vprašati: Guzelj, Maribor. 3345

NOVOZIDANO HISO

prodajam za Din 46.000.— Po-brežje pri Mariboru, Delavska ulica št. 11. 3363

Halo!

Jutri vsi

Halo!

v novo preurejeno gostilno

V KERSNIKOVO ULICO ŠT. 5 (Nova ulica), kjer se bo peklo jagnje na ražnju. — Pristna sirova šunka ter druge dalmatinske, kakor tudi domače specialitete, katere boste zalili s prvovrstnim dalmatinskim vinom. — Vstop prost. — Za obilen obisk se cenj. gostom priporoča

Milan Prijič.

STANOVANJA

TRISOBNO STANOVANJE
v II. nadstropju, Slomškova ulica se takoj odda. — Več pri kamnoseku A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

ENOSOBNO STANOVANJE
z vsemi pritliklinami se odda s 1. septembrom. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3375

STANOVANJE
pod Rožnikom pri Viču, Cesta XXI, št. 10, novo, oddam. 3386

OPREMLJENO SOBO
oddam boljšemu gospodu. — Ljubljana VII, Gasilska cesta 9. 3385

250.— DIN MESEČNO
stanovanje 2 sob, kuhinje in pritliklin oddam takoj. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 3364

TRISOBNO STANOVANJE
v centru mesta oddam za novemberski termin. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3387

RAZNO

NOVOST!

Potrošaki škroba morejo na pol ceneje proizvajati krompirjev škrob z napravo »Express«. — Cena iste se izplača v enem dnevu. — Pojasnila brezplačno. — Proizvaja Kazmer Nagy, Subotica IV, Palmatičeva ulica št. 89. 3374

PREPRODAJALCEM
dobavlja najceneje velike zim-ske volnene ruta, izdelane na okvirju — Garaj, Subotica, Palmatičeva 27. 3356

Razpisujemo

mesto napovedovalca ženskega spola s prijetnim

alt glasom.

Pismene oferte s priloženimi dokazili o državljanstvu, o šolski izobrazbi in neoporečnosti (naravstveni izkaz) ter z navedbo višine zahtevka mesečnih prejemkov sprejemamo do vstetega 31. avgusta 1933 v studiju, Bleiweisova cesta 54. Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani.

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

DVE DIJAKINJI

sprejem v popolno oskrbo v bližini gimnazije na Poljanah. Dobra domača hrana, zdravo in zračno stanovanje ter strogo nadzorstvo. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3393

KAM NA KOMARJEVO?

Vsi k Lasanu na dobro črtno in pečenega prašička. — Vrtna zabava. — Vino preko ulice Din 8.—. Lasan. 3394

VINO ČEZ ULICO:

štajersko belo	1 Din 6.—
Namizno belo	1 » 7.—
Bizelsko rdeče	1 » 8.—
Cviček	1 » 8.—
Portugalka štaj.	1 » 9.—
Rizling fa	1 » 9.—
Burgundec beli	1 » 10.—
Jabolčnik sladki	1 » 4.—

Zganje:
Tropinovec pristni 1 Din 20.—
Slivovka pristna, stara 1 » 24.—
Rum, fini, čajni 1 » 24.—
Brinjevec 1 » 32.—

kakor tudi razna desertna vina, prvovrstne likerje po konkurenčni ceni nudi ter se priporoča — »Buffet« pri Jeraju, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38. 3394

ZNAJTI SE JE TREBA

V TEM TEŽKEM ČASU
Mi nudimo vsakomur priliko, da zasluži — kdor hoče delati. Uredite si domačo pletarno, ker mi damo vsakomur posla, a odkupimo gotovo pleteno blago. Prejo za pletenje dobavljamo in posebej honoriramo pletenje, kar dokazujejo mnoge zahvalnice ljudij, ki se na ta način našli zaposlenja in zaslužka. Z zaupanjem zahtevajte brezplačne prospekte od t. Domače pletarske industrije Josip Tomažič, Maribor, Krekova 16. 55-L

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega dragega očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Franja Mulačka

se vsem najpriščneje zahvalujemo.
Ljubljana, dne 26. avgusta 1933.

Zahvalni ostali.